

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til de offentlige

Afgangs- og Aarsprøver

i

Nykjøbing Kathedralskole

i Juli 1874.

Skoleefterretninger for 1873—74. Af Bektor, Prof. Chr. Listov.

Nykjøbing p. P.

V. Laubs Enkes Bogtrykkeri.

Efterretninger

om

Nykjøbing Kathedralskole

fra Juni 1873 til Begyndelsen af Juni 1874,

meddelte af

Chr. Listov.

I. Skolens Examina i 1873.

Afgangsexamen til Universitetet. Til denne indstillede sig 2 Disciple, som begge havde tilbragt to Aar i Skolens øverste Klasse. De skriftlige Arbejder udførtes, som forordnet, den 14de, 16de og 17de Juni over de Opgaver, Ministeriet havde udsendt. Af de mundtlige Fag vare Arithmetik og Naturlære, hvorved Professor Dr. Steen deltog i Bedømmelsen, henlagte til den 27. Juni, Historie og Græsk, hvorved Undervisningsinspektøren, Konferentsraad Dr. Madvig var Censor ligesom i skriftlig Latin, til den 28de; den øvrige Del af Examen afholdtes samtidig med Skolens Aarsprøve. Meddommere i Forening med Skolens Lærere vare efter Indbydelse: Pastor Haar i dansk Udarbejdelse I og II, Biskop Dr. Monrad i Hebraisk, Cand. polyt. Telegrafbestyrer Schönheyder i Geometri.

Til **Realafgangsexamen** af højere Grad stillede sig i Henhold til Bekjendtgjørelserne af 25. August 1871 1 Discipel (af 6te, ny IV Klasse), som bestod. Meddommere vare her foruden Professor Steen i Geometri: Pastor Haar i Geografi, Pastor L. Koch i Naturhistorie, Telegrafbestyrer Schönheyder i Arithmetik.

To Realister af 5te Klasse underkastede sig med Skolens Samtykke den **almindelige Forberedelsesexamen** af lavere Grad efter Bekjendtgj. af 28. Maj 1859. Begge bestode. Meddommere vare Student M. Lütken i Tysk og Geografi, Distriktslæge Jespersen i Naturhistorie.

De givne Karakterer ses af omstaaende Lister.

Afgangsexamen for Studerende 1873.

De Dmitteredes Navne.	Dansk Udarb. I.	Dansk Udarb. II.	Latin skriftlig.	Latin mundtlig.	Græsk.	Historie.	Arithmetik.	Geometri.	Naturlære.	Points.	Hoved- karakter.	Hebraisk.
Johannes B. Knuppert . . .	mg.	mg - $\frac{1}{3}$	mg.	mg + $\frac{1}{2}$	mg + $\frac{1}{2}$	g - $\frac{1}{6}$	mg + $\frac{1}{3}$	mg.	g.	69	Første.	mg.
Christian A. Guldberg . . .	g + $\frac{1}{3}$	g + $\frac{1}{3}$	g + $\frac{1}{2}$	mg - $\frac{1}{3}$	mg - $\frac{1}{3}$	g - $\frac{1}{3}$	g + $\frac{1}{3}$	mg.	g.	60	Anden.	—

Realafgangsexamen 1873.

	Dansk skriftlig.	Tysk skr. og mdtl.	Fransk.	Engelsk.	Naturhist.	Geografi.	Historie.	Arithmetik skr. og mdtl.	Geometri skr. og mdtl.	Naturlære.	
H. P. Christian Koch (15 $\frac{1}{2}$ Aar. Opt. 1869 i gl. III).	g ÷	g ÷	g.	mg.	mg.	mg ÷	g.	mg ÷	g.	g.	Bestaaet med 61 Points.

Til at bestaa ved Realafgangsexamen af højere Grad kræves mindst 33 Points.

Almindelig Forberedelsesexamen

af lavere Grad 1873.

	Dansk skriftlig.	Dansk mundtlig.	Tysk.	Historie.	Geografi.	Arithmetik.	Geometri.	Naturhistorie.	Skrivning og Tegning.	
Sophus Dresler (16 $\frac{3}{4}$ Aar. Optagen 1866 i gl. I.)	gg.	gg.	gg.	gg.	mg.	gg.	mg.	gg.	mg.	Bestaaet med 51 Points.
Johan Kr. Struckmann (15 $\frac{3}{4}$ Aar. Optagen 1867 i gl. I.)	gg.	tg.	gg.	gg.	mg.	gg.	gg.	gg.	gg.	Bestaaet med 43 Points.
Ved Latinprøven for Farmaceuter erholdt J. Kr. Struckmann Karakteren g.										

Lavmaalet for at bestaa ved Forberedelsesexamen af lavere Grad er 24 Points. — Ifølge ministeriel Skrivelse af 27. Juni 1872 kan denne Examen ikke længere tages ved Skolen.

Da det i 1873 var første Gang, at 6te (ny IV) Klases Hovedexamen blev afholdt i den ved Skoleloven af 1. April 1871 bestemte Form, meddeles her de Opgaver, Ministeriet tilsendte Skolen til denne Klasses skriftlige Arbejder.

Udarbejdelse i Modersmaalet.

Skildring af Alperne.

Latinsk Stil.

C. Marius, der maa regnes imellem Romernes berømteste Felt herrer, blev født i Arpinum, i hvilken By M. Cicero fødtes halvtredsindstyve Aar efter Marius; Byen laa ¹⁾ i Volskernes gamle Land ved Floden Liris. Marius, der var af uberømt ²⁾ Slægt, men dog af ridderlig Stand ³⁾, gjorde som Yngling Tjeneste ⁴⁾ i den numantinske Krig under Scipios Anførelse. Da han ved Tapperhed og krigerisk Dygtighed ⁵⁾ havde vundet ⁶⁾ Folkets Gunst, blev han valgt til Qvæstor og beklædte ⁷⁾ dernæst de øvrige Embeder indtil Præturen. Efter Præturen blev han i den jugurthinske Krig Underfeltherre ⁸⁾ hos Konsulen Q. Metellus og udmærkede sig ⁹⁾ saameget, at Folket overdrog ¹⁰⁾ ham Consulatet og den øverste Befaling mod Jugurtha. Da den jugurthinske Krig var endt, blev han sendt mod Cimbrenne og Teutonerne, som havde overvundet flere romerske Hære og havde indjaget Romerne stor Skræk, og førte Krigen mod dem i fire Aar. Hvor store Bedrifter ¹¹⁾ han udførte i denne Krig, er alle bekendt, og Folket viste ¹²⁾ ham saa stor Ære, at det fem Gange valgte ham til Consul. Forbundskrigen forøgede ikke Marius' Roes og Borgerkrigen mod Sulla fordunkede ¹³⁾ den. Marius' Navn vilde straal ¹⁴⁾ mere i Historien, hvis han havde levet kortere.

¹⁾ ligger, situs est. ²⁾ uberømt, ignobilis. ³⁾ Stand, ordo. ⁴⁾ gjøre Tjeneste (i Krig) militare. ⁵⁾ Dygtighed, virtus. ⁶⁾ vinde, consequi. ⁷⁾ beklæde, fungi. ⁸⁾ Underfeltherre, legatus. ⁹⁾ udmærke sig, excellere. ¹⁰⁾ overdrage, mandare. ¹¹⁾ udføre Bedrifter, gerere res. ¹²⁾ vise, habere. ¹³⁾ fordunkle, obscurare. ¹⁴⁾ straal, splendere.

Regning og Arithmetik.

1. En Cirkelbue paa 15° er 19 Mile lang, hvor stort er Cirkelens Areal?

2. En Kapital har ved at staa paa Rente i Tidsrummet fra den tredie August 1872 til den niende Januar 1873, begge Dage med-

regnede, saaledes, at der gives 1 Skilling daglig Rente af 100 Rd., indbragt i simpel Rente (ikke Rente af Rente) netop 100 Rd. Hvor stor har Kapitalen været?

3. En Beholdning paa 5013 Td. Steenkul svinder paa hver Tønde $\frac{3}{8}$ Skjæppe. Derefter sælges hele Beholdningen til en Pris af $15\frac{2}{3}$ Rd for hver Tønde, den nu indeholder. Hvor meget udgjør hele Salgsprisen? Til hvilken Pris for hver Tønde maatte de 5013 Tønder være kjøbte, for at Salgsprisen skulde være lig Indkjøbsprisen? Kan det sidste Spørgsmaal besvares, naar man ikke kjen- der Beholdningens Størrelse?

$$\left. \begin{array}{l} 4. \text{ Af} \quad x - 1 = y - a^2 \\ \quad \quad y = z + 2a \\ \quad \quad z = x^2 - 3a - 1 \end{array} \right\} \text{ søges } x, y, z.$$

5. Af 1000 $\sqrt{x} + \sqrt{x} = 100$ søges x .

6. Tre paa hverandre følgende Led i Kvotientprogression (geometrisk Række) have S til Sum, P til Produkt. Hvorledes udtrykkes de enkelte Led ved S og P? Ex. $S = 35$, $P = 1000$.

Der forlanges tre af disse Opgaver løste, deriblandt en af de tre første og en af de tre sidste.

Geometri.

1. En ret Linie og en Cirkel ere givne. At konstruere Tangenter til Cirklen parallelle med den rette Linie.

2. At konstruere en Cirkel igjennem to givne Punkter AB saaledes, at den berører en given ret Linie parallel med AB.

3. En Trekant har en Vinkel $A = 30^\circ$, det Stykke af Halveringslinien af en af de andre Vinkler, som ligger indenfor Trekanten, har en given Længde h , og det Stykke af den modstaaende Side, som afskjæres af Halveringslinien fra Vinkelspidsen A at regne, er $h\sqrt{2}$. At konstruere Trekanten.

4. Hvorledes beregnes Arealet af en regelmæssig Mangekant? Beregning af Arealerne af den regelmæssige Sexkant, som er omskrevet om en Cirkel med given Radius, og af den regelmæssige Tolvkant, som er indskrevet i den samme Cirkel, samt Bestemmelse af disse Arealers Forhold.

5. Hvorledes findes Arealet af et Cirkelsegment (Afsnit)? Bevis, at den rektificerede Bue l til et Cirkelsegment, hvis Areal er halvt saa stort som den tilsvarende Sektors (Udsnits) Areal, maa være dobbelt saa stor som Afstanden h fra Chordens ene Endepunkt til den Diameter, som gaaer igjennem det andet.

Hvorledes kan man i dette Tilfælde af de givne Linier l og

Cirkelns Radius r finde de Stykker, hveri Diametren deles af Linien $h = \frac{1}{2} l$?

6. I en ligesidet Trekant indskrives en Cirkel. En parallel Transversal, som tangerer den, drages. I den derved afskaarne Trekant indskrives atter en Cirkel og en dertil tangerende parallel Transversal, som ogsaa er parallel med den første, drages.

Man skal finde

- a) Forholdet imellem den første Cirkels Radius og den givne Trekants Side,
- b) de to parallelle Transversalers Forhold til samme Side,
- c) de to Cirklers og de to Paralleltrapeziers Arealers Forhold.

Der forlanges løst en af de tre første og en af de tre sidste Opgaver.

Skolen holdt sin Aarsprøve efter det i Indbydelses-skriftet for 1873 aftrykte Schema. De studerende Disciple i 6te (ny IV) Klasse opnaaede ved denne henholdsvis 68, 64, 62, 44 og 36 Points (Lavmaalet for at bestaa er 33 Points); 1 blev meldt syg under Examen. Tre af dem opflyttedes til ny V Klasse, to forlode Skolen med Vidnesbyrd for bestaaet Examen i Henhold til Lov af 1. April 1871, § 5.

Halvaarsprøven foretoges i Ugen for Juleferien. Dens skriftlige Del bestod af Udarbejdelse i Modersmaalet for alle Klasser, latinsk Stil i VII, ny IV, III st., II st., I st., Oversættelse fra Latin i V, Engelsk Stil i III R, II R, I R, arithmetiske Opgaver i VII, IV, III, II. De fleste af Klassernes Lærefag vare Gjenstand for mundtlig Overhøring.

II. Lærerpersonalet. Skolen i Almindelighed.

Ved Slutningen af forrige Skoleaar blev efter Loven den daværende 2den Klasse nedlagt. Dette havde dog

ikke nogen Formindskelse i Lærerkredsen til Følge, da ny I Klasse ved dette Skoleaars Begyndelse talte 28 Disciple og altsaa i Henhold til ministeriel Skrivelse af 29. Februar 1872 maatte deles i to sideordnede Afdelinger.

Under 15. September f. A. erholdt den konstituerede Lærer Cand. theol. K. A. Gemzøe kongelig Beskikkelse som Adjunkt her ved Skolen.

For at fastsætte adskillige Punkter vedkommende den danske Retskrivning efter det af Ministeriet anbefalede System afholdt vi i Begyndelsen af Skoleaaret to særlige Lærermøder. Bestemmelserne gik ud paa at faa en ensartet Skrivebrug i de yngre Klasser; det vedtoges at lade de to øverste Klasser endnu i Aar blive staaende ved de Regler, der hidtil havde været gjældende her.

Af Meddelelser, der ere Skolen tilstillede fra Kirke- og Undervisningsministeriet siden Afslutningen af forrige Aars Program, anføres her følgende:

Aftryk af ministeriel Skrivelse dat. 13. Juni 1873, at Skolens Forpligtelser ligeoverfor en Privatist, som stiller sig til ny IV Klasses Aarsexamen, ikke gjælde andre Fag end de, der ophøre for den Retning, han har valgt;

minist. Skrivelse dat. 22. August, at det tillades en Discipel, der har taget Realafgangsexamen af højere Grad, at deltage i Undervisningen med Disciplene i V og VI Klasse af den mathematisk-naturvidenskabelige Linie;

minist. Skrivelse af s. D., at en Privatist, der stiller sig til IV Klasses Hovedexamen, ikke skal underkastes nogen Prøve i latinsk Stil, men at Skolerne ved den mundtlige Afgangsexamen i Latin maa prøve Examinandens Evne til at anvende de grammatiske Regler paa bestemte Exempler;

minist. Skrivelse af s. D., at det herefter er alle lærde Skoler tilladt at afholde Realafgangsexamen af højere Grad;

minist. Skrivelse af s. D., at den Privatist, som stiller sig til Afgangsexamen i sproglig-historisk Retning og tidligere har taget Realafgangsexamen af højere Grad med 15 Points i de 5 Afslutningsfag, er fritagen for atter at prøves i disse Fag;

Cirkulære af 29. August om den ekstraordinære Examen, der bliver at afholde, naar en Discipel eller Privatist ved Sygdom har været forhindret fra at deltage i IV Klasses Hovedexamen;

Bekjendtgjørelse af 29. August, at den præliminære Prøve for Privatister, ligesom ogsaa Afgangsexamen og Adgangsexamen ved Universitetet for samme afholdes sidste Gang efter den gamle Form henholdsvis i 1874 og 1875;

Undervisningsinspektorens trykte Skrivelse til Rektorerne af 29. September om forskjellige Punkter med Hensyn til Undervisningens Anlæg og Ordning efter Lov af 1ste April og kgl. Anordning af 5te August 1871;

Oplysninger om Discipelfrekventsen og Beneficiefordelingen i de offentlige lærde Skoler for Skoleaaret 1873—74;

Underretning af 17. Februar 1874 om, at der i Klausenburg er oprettet et Universitet;

ministeriel Skrivelse af 18. Maj, hvori anbefales Lærebog i uorganisk Kemi af Adj. C. F. C. Møller til Brug for de lærde Skoler.

III. Disciplene.

Ved Afslutningen af forrige Aars Indbydelsesskrift havde Skolen 70 Disciple. I Juni udmeldtes S. L. Lindemann af ny III Kl. Til Universitetet dimitteredes J. B. Knuppert og C. A. Guldberg. Med Vidnesbyrd for bestaaet IV Klasses Slutningsprøve afgik V. Koføed-Hansen og P. C. J. Holm, efter bestaaet Realafgangs-examen af højere Grad H. P. C. Koch, efter bestaaet Forberedelsesexamen af lavere Grad S. Dresler og J. K. Struckmann. Fremdeles udgik i Juli R. Struckmann af ny II Klasse. Skoleaaret endte saaledes med 61 Disciple.

Fra 15de August optoges 3 nye Disciple, saa at Skoleaaret 1873—74 begyndte med 64. Ved Konfirmationen udgik den 30. September P. J. Frigast af I Rkl., efter Halvaarsprøven i December A. S. Krenchel af IV, ved Konfirmationen den 31. Marts af II F. C. D. Andersen og Is. Sidenius, af I R F. C. M. Amondsen og Ch. G. Jensen.

Skolen tæller nu, den 1. Juni, 58 Disciple, som her opføres efter den Plads, de indtage i Klasserne ifølge sidste Sammentælling, VII og V efter Udfaldet af Halvaarsprøven. Ved *Nr. efter Navnet* angives Disciplens Plads ifølge Middeltallet af hans Karakterer i Aarets Løb. De i dette Skoleaar optagne ere betegnede med *, Faderens Stilling er anført i Parenthes; hvor intet Hjemsted er nævnt, menes Nykjøbing p. F.

Dimittenderne.

1. Vilhelm Lütken (Overlærer ved Skolen L.)
2. Peter D. Koch (Provst K., Damsholte paa Møen).
3. F. C. Valentin Dresler (Kjøbmand D.)

4. Julius F. Hansen (Forpagter H., Odegaard, Lolland).
5. Otto C. Kynde (Overlærer K.)
6. C. Frederik Guldberg (forhenv. Boghandler G., nu i Kjøbenhavn).
7. H. Valdemar Olsen (Kordegner O.)

V Klasse.

1. F. Christian S. Brandt (Pastor B., Veggerløse).
2. J. Christian Blangstrup (Justitsraad B., Landinspektør og Branddirektør).
3. Anton A. Malta Müller (Pastor M., Kippinge).
- *4. F. H. Gebhard Knuth, f. $30/1$ 1857 (Kammerherre, Greve K. til Liliendal).

IV Klasse.

1. Jakob Wittrup (Adjunkt ved Skolen W.) Nr. 1.
2. Chr. J. Heyn (Distriktslæge H., Sækkjøbing). Nr. 2.
3. Hans J. Junior (Bagermester J.) Nr. 4.
4. Gottlieb H. Wesenberg (Adjunkt ved Skolen W.) Nr. 3.

III Klasse.

1. Alfred Lütken, Broder til Nr. 1 i VII. Nr. 2.
2. L. Hemming Carstensen (Proprietær C., Cypressegaard paa Lolland). Nr. 1.
3. Henning A. I. Hagerup (afd. Skolelærer H. i Tønder; Plejefader Overlærer Nielsen ved Skolen). Nr. 4.
4. Thorgeir G. Bekker (Kjøbmand B., Nysted). Nr. 6.
5. (Real.) Carl Wittrup, Broder til Nr. 1 i IV. Nr. 3.
6. Johan Petersen (Uhrmager P.) Nr. 10.
7. C. Frederik Holm (Forpagter H. paa Rosenlund, Lolland). Nr. 8.
8. Jens J. Olivarius (Stiftamtsfuldmægtig O.) Nr. 9.
9. (Real.) Ivar Jespersen (Distriktslæge J., R. af Db.) Nr. 5.

10. Edvard T. Koch (Provst K., R. af Db., Riserup). *Nr. 7.*
11. Andreas R. Leifer (Herredsfuld­mægtig L.) *Nr. 11.*

II Klasse.

1. (Real.) William Vieth (Kjøbmand V.) *Nr. 4.*
2. (Real.) Andreas T. Stybe (Kjøbmand S.) *Nr. 1.*
3. (Real.) Frederik C. Saugman (Godsforvalter S. paa Korselitse). *Nr. 2.*
4. (Real.) Poul Rützou (Forpagter R., Prierskov paa Lolland). *Nr. 6.*
5. Severin Bolwig (Pastor B., Vaalse). *Nr. 3.*
6. Mathias M. Frederiksen, f. $15/4$ 1860 (Proprietær F., Forpagter paa Fuglsang, Lolland). *Nr. 5.*
7. Vilhelm K. Leifer, Broder til Nr. 11 i III. *Nr. 7.*

I stud. Klasse.

1. Theodor R. L. Krarup (Overlærer ved Skolen K.) *Nr. 1.*
2. Henrik J. Posselt (afd. Provst P., Østofte paa Lolland). *Nr. 3.*
3. Christian Platou (Kancelliraad, Herredsfoged P.) *Nr. 2.*
4. Erik Jespersen, Broder til Nr. 9 i III. *Nr. 6.*
5. Johannes H. E. J. Friis (Telegrafist F.) *Nr. 8.*
6. Otto D. Lütken, Broder til Nr. 1 i VII og Nr. 1 i III. *Nr. 9.*
7. Enevold Bolwig, Broder til Nr. 5 i II. *Nr. 5.*
8. Jens Peter C. Svendsen (Proprietær S., Helgenæs paa Lolland). *Nr. 11.*
9. (fra August indtil Nytaar Real.) Carl B. Olivarius, Broder til Nr. 8 i III. *Nr. 7.*
10. J. Ludvig Grandjean (Kammerjunker, Stamhusbesidder G. til Vennerslund). *Nr. 4.*
11. Michael P. N. Alstrup (Kammerraad A., Godsinspektør paa Aalholm, Lolland). *Nr. 12.*

12. Sofus C. F. Torup (Cand. phil. Torup, Lærer ved Skolen). *Nr. 10.*
- *13. Adam Kofoed-Hansen, f. $\frac{16}{11}$ 1859 (Provst K.-H., R. af Db., Flintinge paa Lolland). *Nr. 13.*
14. Emilius Jensen (Murmester J.) *Nr. 14.*

I Realklasse.

1. L. Peter Jappe (Møller J.) *Nr. 1.*
2. Emil H. Nobel (Fabrikant N.) *Nr. 2.*
3. L. Ferdinand Frisenette (Kjøbmand F.) *Nr. 4.*
4. B. Christian Bech (Bryggeribestyrer B.) *Nr. 3.*
5. Peter T. Pontoppidan (Justitsraad P., Borgmester og Byfoged, R. af Db. og Dbm.) *Nr. 5.*
6. Johan A. Lindemaun (Kjøbmand L.) *Nr. 6.*
7. Poul Wittrup, Broder til Nr. 1 i IV og Nr. 5 i III. *Nr. 7.*
8. Ernst V. Nobel, Broder til Nr. 2. *Nr. 8.*
9. Peter Kofod Ancher (Kæmner A.) *Nr. 9.*
10. Vilhelm T. Blangstrup, Broder til Nr. 2 i V. *Nr. 11.*
11. Oluf Sidenius (afd. Vinhandler S.) *Nr. 10.*

Af de 64 Disciple ved Skoleaarets Begyndelse vare

studerende	42,
Realister	22.

Den 15. August 1872 vare af 68 Disciple

studerende	34,
Realister	13,
i Fællesklassen . . .	21.

IV. Undervisningen.

Den mathematisk-naturvidenskabelige Linie har i Aar ikke haft nogen Tilgang her ved Skolen; af III Klasse har ingen valgt den, i IV Klasse talte den ved Skoleaarets

Begyndelse 1 Discipel. Han blev imidlertid ved Nytaar udmeldt af Skolen for at uddannes som Farmaceut, og dermed bortfaldt de særlige Timer, der vare ansatte for denne Retning i Naturlære, Mathematik og Tegning.

Ministeriets Imødekommen har Skolen at takke for et særegent, hensigtssvarende Undervisningslokale, hvortil her alt længe havde været Trang. Ved at udvide et Klasseværelse og forsyne det med to nye Vinduesfag lykkedes det at vinde et Rum, stort og lyst nok til deri at anbringe Skabene med de naturhistoriske og fysiske Samlinger, et halvrundt Bord med omløbende Bænke samt desuden 5 bredbladede, flade Borde til Brug ved Tegneundervisningen. Lokalet blev omdannet og indrettet til dets nye Bestemmelse i Sommerferien; siden den Tid have alle de naturvidenskabelige saavel som Tegnetimerne været henlagte hertil.

Fag og Timer have været saaledes fordelte:

Rektor Listov Dansk i VII, Latinsk Poesi i VII og V, Oldnordisk i V, Græsk i III st., Engelsk i II R; 15 Timer ugentlig.

Overlærer Nielsen Latinsk Prosa og skriftlig Latin i VII, Latin i III st. og I st., Hebraisk i VII, Græsk i V; 27 Timer.

Overlærer Krarup Græsk i VII og IV, Dansk i V, Latinsk Prosa i V, Latin i II st.; 26 Timer.

Overlærer Lütken Naturlære i VII, V, (IV b), III R, Naturhistorie i IV—I, Tegning i (IV b), III R, II og I; (30) 28 Timer.

Adjunkt Wesenberg Mathematik i VII, IV, III, II og I; (28) 27 Timer.

Adjunkt Wittrup Historie i VII og V, Tysk i IV, III og II, Dansk i III, Skrivning i III R, II og I; 26 Timer.

Adjunkt Neergaard Fransk i alle Klasser, Latin i IV;
26 Timer.

Adjunkt Købke Geografi i IV—I, Dansk i II og I, Tysk
i I; 23 Timer.

Adjunkt Gemzøe Dansk i IV, Religion i III, II og I, Hi-
storie i IV—I; 21 Timer.

Cand. ph., Lærer Torup Engelsk i VII, V, III R og I R;
10 Timer.

Organist Matthison-Hansen Sang i alle Klasser, 5
Timer, samt Ledelse af Lovsang Mandag og Loverdag.

Gymnastiklærer Jepsen Gymnastik og Svømning i alle
Klasser, 15 Timer, samt Øvelser i Riffelskydning.

Fagenes ugentlige Timetal i de forskjellige Klasser ses
af nedenstaaende Tabel.

	Ny I.		II.		III.		IV.	V.	VII.	Timer om Ugen.
	St.	R.	St.	R.	St.	R.				
Dansk . . .	2	3	- 2	1	- 2	1	2	2	2	17
Oldnordisk	«	«	«	«	«	«	«	2	«	2
Latin . . .	7	«	8	«	7	«	8	9	9	45
Græsk . . .	«	«	«	«	5	«	5	5	5	20
Hebraisk . .	«	«	«	«	«	«	«	«	(2)	2
Tysk . . .	2	3	- 2	1	- 2	1	2	«	«	13
Fransk . . .	3	3	- 3	-	- 2	-	3	3	1	18
Engelsk . . .	«	3	«	3	«	3	«	2	(2)	13
Religion . .	2	2	- 2	-	- 2	-	«	«	«	8
Historie . . .	2	2	- 2	-	- 2	1	2	4	4	19
Geografi . .	2	2	- 2	-	- 2	-	2	«	«	10
Mathemat. .	4	5	- 5	-	- 4	1	4	«	4	27
Naturhist. .	2	2	- 2	-	- 2	-	2	«	«	10
Naturlære. .	«	«	«	«	«	2	«	3	5	10
Tegning. . .	2	3	- 1	2	«	2	«	«	«	8
Skrivning. .	2	2	- 1	1	«	1	«	«	«	7
	30	30	30	30	30	30	30	30	30	
Sang . . .	2		2		2		2	2	2	
Gymnastik	4		4		4		4(5)	4(5)	2(3)	

Det midterste Tal i Tabellens Rubriker angiver Klassens Fællestimer; Særtimerne for IVb (2 i Naturlære, 2 i Tegning, 1 i Mathematik), der bortfaldt fra Nytaar, ere ikke opførte her.

I latinsk Poesi, 3 Timer ugentlig, har V Klasse været sammen med VII, i Tegnetimerne II R med III R. I Gymnastik have i Reglen to Klasser været forenede, saa at Timetallet for Læreren kun bliver 15 om Ugen.

Ved Sangundervisningen, hvori alle de Disciple, der have Stemme, deltage, have Klasserne været fordeltte i 4 Hold: VII + V, IV + III, II, I; 1 Time om Ugen anvendes til Sømmensang.

Til Brug ved Øvelserne i Exercits har Ministeriet i Vinter tilstillet Skolen 30 Stykker nye Geværer, hvortil senere er kommet de fornødne Pistonhætter. Skolens ældre Exercegeværer, 36 i Tallet, sendtes under 28de November tilbage til Rustkammeret i Kjøbenhavn.

Øversigt

over Skolens Arbejde

fra August 1873 indtil Udgangen af Maj 1874.

Dansk.

I st. Kl. Matzens Læsebog, 2den Del, benyttet til Oplæsning og Analyse. Bojesens Grammatik er læst, dog med Forbigaaelse af nogle af Anmærkningerne. Vers udenad efter Holsts »Smaadigte til Udenadslæsning». 2 Stile om Ugen, nemlig en Diktatstil paa Skolen og en Hjemmestil. Hidtil 60 Arbejder.

- I Rkl. Samme Læsebog. Bojesens Grammatik er læst omtrent i samme Omfang som i I stud. Kl. Vers udenad efter Holsts »Smaadigte til Udenadslæsning». 2—3 Stile om Ugen, nemlig 1 Hjemmestil og 1—2 Skolestile (i Reglen Diktat).
- II Kl. Matzens Læsebog, 3die Del, benyttet som Læsebog. Bojesens Grammatik repeteret. Ugentlig to skriftlige Arbejder: 1 hjemmeskreven Stil og 1 Diktatstil paa Skolen. Hidtil 68 Stile.
- Realafd. I en særskilt Ugetime skriftlige Øvelser. 33 Stile.
- III Kl. Arentzens og Thorsteinssons nordiske Mythologi gennemgaaet og i Forbindelse hermed læst forskellige Afsnit af Oehlenschlägers Nordens Guder og Vaulundurs Saga. Ogsaa ere Schouws Naturskildringer benyttede til Oplæsning. 28 skriftlige Arbejder, hvoraf 17 skrevne hjemme, 11 paa Skolen. Af og til Øvelse i mundtlig Behandling af en Opgave.
- Realafd. særskilt i 1 Ugetime. De samme Bøger benyttede til Oplæsning. Øvelser i mundtlig Fremstilling. 19 skriftlige Arbejder.
- IV Kl. Hammerichs »Danske og norske Læsestykker» ere benyttede til Oplæsning; desuden er læst Stykker af Holberg, Wessel, Baggesen og Oehlenschläger. 1 Hjemmestil i Reglen hver anden Uge, og 1 Skolestil om Maanedens; ialt 27 Stile, hvoraf 16 hjemme, 11 paa Skolen.
- V Kl. Litteraturen i dette Aarhundrede er betragtet gennem talrige oplæste Stykker af Forfatterne; som biografisk Hjælpemiddel er bl. a. benyttet P. Hansen: Nordiske Digtere i vort Aarhundrede. 20 Udarbejdelser ere skrevne, deraf 7 paa Skolen.

VII kl. Den danske Litteraturhistorie gennemgaaet fra Holbergs Samtid indtil Grundtvig med stadig Tilknnytning til forelæste Partier af Forfatternes Værker. 21 Udarbejdelser ere skrevne, deraf 16 hjemme, 5 paa Skolen*).

*) Af Opgaverne til Hjemmearbejder hidsættes følgende:

At eftervise de fysiske Forholds Indflydelse paa Sysler og Næringsveje i forskellige Egne af Nørrejylland. — Skildring af Danmarks Litteraturforhold i Holbergs sidste Dage og den nærmeste Tid efter hans Dod. — Uforsagt, modig, forvoven, dumdristig; Betydningen af disse Egenskabsord bestemmes og oplyses ved Exempler. — Bene qui latuit, bene vixit (Ovid. Trist. III, 4, 25), hvormed kan sammenlignes Hor. Epist. I, 17, 10: Nec vixit male, qvi natus moriensqve fefellit. — Hvorfor bliver Tordenskjold saa naturligt vor Yndlingshelt, navnlig i de unge Aar? — Biskop Mynster siger et Sted: •Det er først Arbejdet, der giver Livet dets rette Betydning•. Denne Tanke udvikles nærmere. — Karakteristik af Nestor efter Homers Iliade (I, II, IX, X, XI). — Forholdet mellem Studium og Ingenium (hos Videnskabsmanden, Kunstneren, Digteren) belyst ved Horatius' Brev til Pisonerne Vers 408—11; sml. Vers 295—301. — •Vinteren samler, Sommeren spreder• i Modsætning til Ordsproget hos Peder Syv: *Sommeren føder, Vinteren øder*. — Sejerherren ved Pydna, hans Fader og hans Sønner. — I December d. A. gaar Venus forbi Solen. Ere de nederste Planeters og navnlig Venus' saakaldte Gjennemgange af særlig Vigtighed for den astronomiske Videnskab? — Dido efter Virgils Skildring i 4de Bog af Æneiden. — De første Frugter af den store Landbo-kommissions Virksomhed foreligge i Forordningerne af 8. Juni 1787 og 20. Juni 1788. Hvilken Betydning havde disse for den danske Bondestands Opkomst? — Lysten til at opsøge Fejl i Andres Færd som Stof til Dadel eller Morskab er en udbredt Sygdom, og hvorfor saa farlig? — •Minde og Haab• (at behandle i Form af en Tale).

Opgaver til skoleskrevne Udarbejdelser:

Hvorledes kan Sygelejet blive en Velsignelse for den Syge selv og for de Sunde, der omgive det? — Hvorledes have Opfindelser i dette Aarhundrede bidraget til at lette Menneskenes

Oldnordisk.

- V Kl. Wimmers Læsebog Side 1—26. Iversens Formlære, anden Udgave, med de fornødne Tilføjelser. Af Lunds »den oldnordiske Literatur» ere enkelte Afsnit gjennemlæste.

Latin.

- I st. Kl. C. Listovs latinske Elementarbog helt; af Cornelius Nepos: Themistocles Kap. 1—7. Af Madvigs Sproglære, forkortet Udgave, Hovedtrækkene af Bøjningslæren fra § 19 til § 104 samt § 160. Skriftlige Øvelser paa Skolen engang om Ugen.
- II st. Kl. Cornelius Nepos: Hannibal; Cæsars Gallerkrig, 2den Bog og 3die Bog til Kap. 20; af Phædrus' Fabler i Møllers og Thomsens Udvalg de første 30 Fabler. Af Madvigs Sproglære, 4de Udg., er Formlæren repeteret og udvidet, af Syntaxen læst første Afsnit. Ugentlig en Hjemmestil og dels skriftlig, dels mundtlig Stiløvelse paa Skolen; ialt 33 Hjemmestile, 27 Skolestile.
- III st. Kl. 4de Bog af Cæsars Gallerkrig, Ciceros Tale for Sextus Roscius Kap. 1—27; af Ovids Forvandlinger (Blochs Udvalg): Verdensaldrene (V. 1—62), Deucalion, Cadmus, Pyramus og Thisbe (i alt 460 Vers). Af Madvigs Sproglære, forkortet Udgave, Ordføyningslærens andet Afsnit §§ 281—382 i

Samkvem i materiel og aandelig Henseende? — I Shakspeare's Julius Cæsar udbryder Antonius ved Efterretningen om Brutus' Død: »Dette var en Mand». Hvad er det, vi erkjende og højagte hos den, vi kalde en Mand, og til hvilke Fejl kan den forledes, der stræber i Alt at vise sig som Manden? — Beskrivelse af Marstrands »Barselstuen» efter Holberg. — En Stranding i haardt Vejr.

Hovedtrækkene; desuden repeteret Formlæren og Ordføjningslærens første Afsnit. Ugentlig en Hjemmestil, desuden mundtlige eller skriftlige Øvelser paa Skolen; hidtil 35 Hjemmestile, 29 Skolestile.

IV st. Kl. Ciceros 4 Taler mod Catilina, Livius' 23de Bog; af Blochs Udvalg af Ovids Metamorfofer: Verdensaldrene, Deucalion, Actæon, Pyramus et Thisbe og Perseus (i alt 863 Vers). Madvigs Sproglære. Ugentlig 2 korte Hjemmestile og en Skolestil (eller mundtlig Stiløvelse). 97 skriftlige Arbejder, 67 skrevne hjemme, 30 paa Skolen.

V Kl. Ciceros Cato major, Livius' 7de Bog, Senecas De constantia sapientis og af »Udvalg af Tacitus's Annaler» ved Bricka og Thomsen S. 34—59; endvidere 3die Bog af Horatius' Oder, og af Virgils Æneide den 1ste og 4de Bog. Cursorisk er læst af Ciceros 4de verrinske Tale de første 44 Kapitler. Af Madvigs Sproglære er Syntaxen repeteret fra 2det Afsnit til Enden, af Formlæren de uregelmæssige Verber. Udvalg af Bojesens Antikviteter og Tregders Litteraturhistorie til 2den Perioodes 3die Tidsalder. Der er skrevet 20 Versioner, mest paa Skolen.

VII Kl. Læst Livius' 7de Bog, Ciceros Cato major, Seneca de providentia; desuden repeteret Ciceros Taler for det Maniliske Lovforslag, imod Catilina og for Milo, 2den Bog af Tusulanerne, Sallusts Jugurtha Kap. 1—60 (Resten læst cursorisk). Endvidere læst af nyt Virgils Æneide 1ste Bog og repeteret 4de; af Horatius Odernes 3die Bog og repeteret 4de Bog tilligemed alle Brevene samt et Udvalg af Carmina selecta. Extemporallæsning

en Time om Ugen tildels efter Henrichsens Op-gaver til Oversættelse fra Latin; repeteret Mad-vigs Sproglære, forkortet Udgave, Udvalg af Boje-sens romerske Antikviteter og det vigtigste af Tregders latinske Litteraturhistorie. — 2 ugent-lige skriftlige Arbejder, hvoraf det ene hveranden Uge paa Skolen; i alt hidtil 48 Hjemmestile, 11 Versioner og 9 Stile paa Skolen.

Til Afgangsexamen opgives: Ciceros Tale for det Maniliske Lovforslag, fire Taler mod Catilina og Taler for Milo; 2den Bog af Tusculanerne, Cato major; Seneca's Skrift de providentia; Livius' 7de, 22de og 23de Bog; Sallusts Jugurtha Kap. 1--60; Virgils Æne-ides 1ste og 4de Bog; af Horatius Odernes 3die og 4de Bog (med carmen sæculare) og alle hans Breve; af Carmina selecta Catull (1, 2, 4, 5, 6, 7 og 12), Tibull (2), Propertis (1, 2, 3, 4, 7, 10, 12), Ovid (1, 2, 5), Juvenal (1), Martial (alle Epigrammerne), i alt omtrent 900 Vers.

Græsk.

- III st. Kl. Bergs lille Forskole indtil Side 20; enkelte Exem-pler forbigaaede, de fleste danske Stykker ned-skrevne paa Græsk. Berg: Udvalgte Stykker af græske Historikere, Side 58—64 med Forbi-gaaelse af §§ 28—42. — Bøjningslæren efter Bergs Formlære.
- IV Kl. Af Bergs »Udvalgte Stykker af græske Historikere» er læst S. 15—23, 27—40, 92—97, og af Homer Odysseens 1ste Bog. Bergs Formlære er repe-teret; af Tregders Mythologi læst til Heroerne samt Afsnittet: Troja.
- V Kl. Homers Odyssee, 10de Bog, Iliadens 1ste og 9de Bog; Xenofons Anabasis, 2den Bog, Memorabilia, 2den Bog, Demosthenes' tre olynthiske Taler. Bergs Formlære og Tregders Mythologi.

VII Kl. Af nyt er læst Iliadens 3die Bog, Tregders Anthologi (2den Udg.) til de dramatiske Stykker, af Thriges Udvalg af Platon Stykkerne af Euthyfron og Faidros; repeteret største Delen af det øvrige, der opgives til Afgangsexamen. Partier af Bojesens Antikviteter, Tregders Litteraturhistorie og Mythologi.

Til Afgangsexamen opgives: Xenofons Anabasis, 3die og 4de Bog, Memorabilia, 2den Bog; Platons Apologi og af Thriges Udvalgte Stykker af Platon S. 1—10, 27—42 og 51—78; Herodots 6te Bog; Homers Iliade, 1ste og 3die Bog, Odysseens 6te, 9de og 10de Bog; Tregders græske Anthologi til p. 48 (2den Udg.)

Hebraisk.

VII Kl. Genesis læst ud (fra Kap. 9) og repeteret. Whitte's Formlære.

Tysk.

I st. Kl. Hwiids Læsebog for Mellemlasserne, S. 1—62; af Bruuns Grammatik det vigtigste af Formlæren, dog med Undtagelse af de uregelmæssige Verber.

I Rkl. Hwiids Læsebog, S. 1—95. Af Bruuns Grammatik samme Pensum som i I st. Kl.

II Kl. Hwiids Læsebog S. 106—131, 151—184, 224—240. Formlæren efter Hjorts Sproglære, 7de Oplag, ved Kaper. Sproglæren er stadig indøvet ved Læsebogen.

— Realafd. 1 ugentlig Særtime. Hwiids Læsebog, S. 131—150, 240—255. Formlæren er særskilt gennemgaaet. Jævnlig Stiløvelser, skriftlig og mundtlig.

III Kl. Hjorts Læsebog, pros. Afdeling I, S. 113—159, 195—235, 341—369, 391—414. Formlæren efter Hjorts Sproglære ved Kaper.

- III Kl. Realafd. 1 ugentlig Særttime. Hjorts Læsebog, pros. Afdeling I, S. 88—112. Særskilt gennemgaaet de vigtigste Afsnit af Ordføjningslæren efter Hjorts Sproglære ved Kaper. 1 Hjemmestil ugentlig efter Lorenzens Stiløvelser, i alt 31.
- IV Kl. Læsning fra Bladet i Hjorts Læsebog, pros. Afdeling II, samt i Fibigers poetiske Læsebog. Uden gennemgaaet det meste af Schillers »Wallensteins Tod» som Maanedslæsning.

Fransk.

- I Kl. Borring, Manuel de langue française, S. 81—94, 117—164. Efter Abrahams' Grammatik det vigtigste af Formlæren. Ugentlig et skriftligt Arbejde paa Skolen, hveranden Uge en Hjemmestil. 16 Hjemmestile, 27 skriftlige Skolearbejder.
- II Kl. Sicks Læsebog til Skolebrug, anden Afdeling, S. 1—81, 92—115, 146—155. Efter Abrahams' Grammatik Formlæren noget fyldigere end i I Kl. Skriftligt Arbejde som i I Kl. 16 Hjemmestile, 30 Skolearbejder.
- III Kl. Borrings Études littéraires, S. 1—10, 46—62, 98—126, 151—180. Formlæren efter Abrahams' Grammatik. 1 ugentlig Hjemmestil, i alt 29.
- IV Kl. Samme Bog som i III Kl., S. 10—46, 62—84, 126—151, 190—209. Til Extemporallæsning benyttedes Montesquieu, considérations sur les causes de la grandeur des Romains etc. Af Aventures de Gil Blas (bibliothèque rose illustrée) er af Disciplene som Maanedslæsning læst til S. 223. Af Abrahams' Grammatik er Formlæren repeteret, enkelte Afsnit af Ordføjningslæren gennemgaaede. Nogle faa Digte ere lærte udenad.

V Kl. Samme Bog som i IV Kl., S. 84—111, 304—450, 20—62. Til Extemporallæsning benyttedes historiske Stykker af P. Mérimée. Som Maanedslæsning er læst af samme Forfatter Colomba, samt les fourberies de Scapin. Efter Abrahams' Grammatik er Formlæren repeteret og af Ordføjningslæren flere Afsnit læste lektievis paa Skolen. Ugentlig 2 korte Hjemmestile, ialt 64.

VII Kl. I en Ugetime Læsning fra Bladet. Le roman d'un jeune homme pauvre, par O. Feuillet, S. 240—352; derefter les contes de la reine de Navarre og 2 Akter af les fourberies de Scapin.

Engelsk.

I R. Læst og indøvet de 69 første Stykker (de blandede Øvelser Side 41—45 undtagne) af J. Listovs Ledetraad, 1ste Afdeling. 15 skriftlige Arbejder, alle udførte paa Skolen.

II R. Listovs Ledetraad, 1ste Afdeling, fra Stykket 59 til Bogens Ende; af 2den Afdeling de 88 første Stykker. Intet er forbigaaet. 34 skriftlige Øvelser, sædvanlig Nedskrivning paa Engelsk af de danske Stykker.

III R. Læst fra Side 62 til Enden af Listovs Ledetraad, 1ste Afdeling, samt Ledetraadens 2den Afdeling. Intet forbigaaet. 23 skriftlige Arbejder, alle udførte paa Skolen.

V Kl. Læst de 72 første Stykker af Listovs Ledetraad, 1ste Afdeling, og de 64 første Stykker af Ledetraadens 2den Afdeling, af de danske Stykker dog kun de 4 første Exempler i hvert.

VII Kl. Listovs Ledetraad, 2den Afdeling, fra Side 60 til Enden med nogle faa Forbigaaelser. J. Listovs

Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter, 1ste Hefte,
Side 1—105.

Religion.

- I Kl. Assens' Bibelhistorie (mindre Udgave) fra Kong Saul til Slutningen af Gl. T. (S. 45—94). Balslevs Forklaring til Luthers Katechismus § 49—86. Psalmer: Nr. 3, 52, 74, 130, 145, 155, 192, 195, 227, 286.
- II Kl. Assens' Bibelhistorie: N. T.'s Historie indtil Lidelseshistorien. Balslevs Forklaring fra § 94 til Slutningen og § 1—32.
- III Kl. Assens' Bibelhistorie fra Lidelseshistorien til Enden og repeteret hele N. T.'s Historie. Balslevs Forklaring § 106 til Enden; hele Bogen repeteret.

Historie.

- I Kl. Blochs »Lærebog i Historien for Realskoler«, de tre nordiske Rigers Historie forfra til Frederik den 3dies Død (I, Side 152—221; II, S. 71—99).
- II Kl. Blochs Lærebog for Realskoler: Middelalderens Historie og Nordens Historie til 1375 (I, S. 95—207).
- III Kl. Blochs Lærebog for Realskoler: Oldtidens Historie (I, S. 1—94) og Begyndelsen af den nyere Historie (II, Side 1—25).
- Realafd. 1 særskilt Ugetime. Kofods fragmentariske Lærebog fra Frederik den 2den af Preussen til Bogens Ende.
- IV Kl. Blochs »Lærebog i den nyere Historie for de lærde Skoler« (forbigaaet S. 112—14 og 146—50).
- V Kl. Thriges mindre Lærebog i den gamle Historie, S. 189—213. Den nyere og nyeste Historie til 1848 efter Blochs Lærebøger.

- VII Kl. Thriges mindre Lærebog i den gamle Historie fra S. 92 til 213. Nordens Historie efter Thrige. Middelalderens Historie efter Bloch. Den nyeste Historie efter Bloch kursorisk gennemgaaet.

Geografi.

- I Kl. Efter Thriges Lærebog i Geografien: Danmark, Norge, Sverig, Rusland, Preussen og det tyske Rige.
- II Kl. Østerrig - Ungarn, Schweiz, Holland, Belgien, Storbritannien og Irland, Frankrig, Spanien, Portugal, Italien, Grækenland og Tyrkiet efter samme Lærebog.
- III Kl. Asien fra China samt Afrika, Amerika og Australien; desuden Danmark, Norge, Sverig og Rusland efter samme Lærebog.
- IV Kl. Repetition af Thriges Lærebog, med mundtlige Meddelelser.

Arithmetik.

- I Kl. Læst og indøvet Steens elementære Arithmetik, §§ 1—5: Tal, Sum, Produkt, Proportioner og Decimalbrøk. Linier, Flader og Legemer ere forklarede, og de fleste særegne Former ere foreviste som Indledning til Geometrien. Praktisk Regning med Brøk og Reguladetri.
- II Kl. Læst Steens elementære Algebra, § 1: Potens, og praktisk indøvet Uddragning af Kvadrat- og Kubikrod; repeteret Proportioner og Decimalbrøk. 3 skriftlige Hjemmearbejder om Maaneden, og praktisk Regning paa Skolen.
- III Kl. Læst Steens elementære Algebra, § 2 og 3: Rod og Potens i udvidet Betydning. Skriftlige Hjemme-

arbejder 2--3 Gange maanedlig, og Øvelser paa Skolen i de tilsvarende Timer.

- Realafd. Samme Pensum som Klassen og særskilt en skriftlig Regneopgave ugentlig med tilsvarende Øvelser paa Skolen.
- IV Kl. Læst Steens elementære Algebra, §§ 4, 5 og 6: Logarithmer og Ligninger. Skriftlige Hjemmearbejder 2—3 Gange maanedlig og Øvelser paa Skolen i de tilsvarende Timer.
- VII Kl. Repeteret Steens elementære Arithmetik og Algebra. Skriftlige Opgaver som Hjemmearbejde 1 Gang ugentlig og Øvelser paa Skolen i de tilsvarende Timer.

Geometri.

- II Kl. Læst Ramus' elementære Geometri, Art. 1—56 og Problemerne 1—14 i Art. 64.
- III Kl. Læst Ramus' Geometri, Art. 65—95, samt 109 og 110; Problemerne 15—18 i Art. 64.
- IV Kl. Læst Ramus' Geometri, Art. 111—127 med Undtagelse af nogle af de mere kombinerede Opgaver.
- VII Kl. Afsluttende Repetition af Plangeometri, Stereometri og Trigonometri efter Ramus.

Naturlære.

- III R. I Kemi er læst: Johnstrup, De kemiske Grundstoffer. Af Christies Lærebog i Fysik for Middelskolen er læst S. 1—59.
- V Kl. I Begyndelsen af Skoleaaret ere nogle Timer anvendte til at meddele de almindeligste Begreber om Rumfangs Udmaaling og Forholdet mellem Længdemaal, Flademaal og Kubikmaal. Derefter er læst Christies ovennævnte Lærebog S. 1—137.

VII Kl. Astronomi efter Ramus' Lærebog, med Forbigaaelse af § 7 og noget af § 16. Naturlærens kemiske Del efter Petersens Lærebog er læst og repeteret. Den mekaniske Del af Naturlæren er repeteret efter Ørsteds Lærebog.

Naturhistorie.

Ist. Kl. Efter Lützens Begyndelsesgrunde af Dyrerigets Naturhistorie (Lærebog i Zoologien Nr. 2) er læst: Krybdyr, Padder og Fiske (S. 110—161). Desuden er gennemgaaet Indledningen til Pattedyrene (Mennesket), S. 1—16, og den systematiske Inddeling af Pattedyr og Fugle. Efter Vaupells Botanik (4de Oplag) er læst 1ste Del, S. 1—44.

I Rkl. Samme Afsnit som den studerende Afdeling, med Undtagelse af Mennesket og Fuglenes Inddeling.

II Kl. Efter Lützens Lærebog er læst: Krybdyr, Padder, Fiske og Leddyr, S. 110—218. Efter Vaupell, 3die Udgave ved Grønlund, er læst: de frikronbladede Planter, S. 134—165.

III Kl. Efter Lützens Lærebog er læst: Bløddyr, S. 219—250. Efter Vaupell, 3die Udgave, er læst: enkimbladede, nøgenfrøede og blomsterløse Planter, S. 174—213, helkronede og kronløse Planter, S. 153—174, samt 2den Del af samme Bog, S. 68—127. Af forrige Aars Pensum er repeteret de frikronbladede Planter, S. 134—153.

IV Kl. Afsluttende Repetition efter Lützens og Vaupells Lærebøger.

Tegning.

Ist. Kl. Øvelser i Frihaandstegning efter Hetschs Fortegninger. Omridsene af Tegningerne optrækkes med Pen og Tusk, Hjælpelinier punkteres med Ridsefjeder.

- I Rkl. I Frihaandstegning samme Øvelser som I st. Kl. Desuden Øvelser i at oprække hele og punkterede Linier med Tusk og simple geometriske Konstruktioner.
- II Kl. Hele Klassen 1 Time ugentlig Øvelser i geometrisk Tegning.
- Realafd. i 2 ugentlige Timer Frihaandstegning efter Hetschs Fortegninger. Konturtegning, som oprækkes med Pen paa fri Haand.
- III Rkl. Geometrisk Tegning efter Simesens geometriske Tegnélære, Ovaler, Spiraler og andre Kurver, som ere sammensatte af Cirkelbuer, derefter Ellipser og Parabler.

Skydning.

Disciplene af de to øverste Klasser have i 1873 været samlede 14 Gange til Øvelser i Riffelskydning. Desuden gjordes 40 Skud ved Præsentationen for Gymnastikinspektøren, Oberst Wegener, den 9de Juni; Præmieskydning afholdtes den 10de Juli. I Almindelighed er Skydningen foretagen staaende, de første Gange i støttet, senere i frit Anslag.

Resultatet vil ses af følgende Oversigt.

Deltagernes Antal.	Afstand i Alen.	Antal af Skud.	Træffere.	Totalsum.	Middeltal.
10	Slutningen 200	af Skole 604	aaret 1872 300	— 1873. 718	1,18
6	Begyndelsen 300	af Skole 186	aaret 1873 99	— 1874. 250	1,34
6	100	242	178	494	2,04

Ved Præmieskydningen var Afstanden 200 Alen. Hver af Deltagerne gjorde 5 Skud med Minieriffel i frit Anslag;

til 1ste Præmie krævedes 10 Points, til 2den 9, til 3die 8. Første Præmie, et Rejsetæppe, blev ikke vunden; anden, en Vadsæk, blev tagen med 9, tredie, Wessels Digte, ligeledes med 9 Points.

V. Skolebeneficier*).

I. Fri Undervisning have i dette Skoleaar:

J. F. Hansen (VII), *O. C. Kynde (VII), *H. V. Olsen (VII), A. A. Malta Müller (V), *C. J. Heyn (IV), *J. Petersen (III), A. T. Stybe (II), J. H. E. J. Friis (I), S. C. F. Torup (I),

og extraordinært (som Lærersønner): *V. Lütken (VII), *J. Wittrup (IV), *G. H. Wesenberg (IV), *A. Lütken (III), *H. A. I. Hagerup (III), C. Wittrup (III), Th. R. L. Krarup (I), O. D. Lütken (I), P. Wittrup (I).

II. Højeste Stipendium (50 Rdl.):

*V. Lütken (VII), C. F. Guldberg (VII), F. C. S. Brandt (V), *J. Wittrup (IV), H. J. Junior (IV), L. H. Carstensen (III), J. J. Olivarius (III), H. J. Posselt (I).

III. Mellemsste Stipendium (35 Rdl.):

*O. C. Kynde (VII), *H. V. Olsen (VII), *C. J. Heyn (IV), *G. H. Wesenberg (IV), *A. Lütken (III), *H. A. I. Hagerup (III).

IV. Laveste Stipendium (20 Rdl.):

*J. Petersen (III).

*) Mærket * ved et Navn betegner, at der er tillagt Disciplen et Skolestipendium i Forbindelse med fri Undervisning.

De to Portioner af det Moltkeske Skolelegat for Embedsmænds Sønner have af Legatets Bestyrer, Kammerherre Lensgreve Moltke til Bregentved, været tildelte V: Kofoed-Hansen (udgik ifjor Sommer efter at have bestaaet Examen i ny IV Kl.) og G. H. Wesenberg (IV).

Ved Afstemning paa et Lærermøde den 24de Juni 1873, i Henhold til Fundatsen af 1864 for Overlærer H. J. Blichers Legat § 4 a og b, tillagdes Legatets Aarsrente (20 Rdl.) Discipel V. Lütken i VII Klasse.

VI. Bibliothek og videnskabelige Samlinger.

A. Særlige Gaver i dette Skoleaar.

Som Exekutor af Overlærer Joh. D. Hages Testament havde afd. Byfoged Hother Hage oftere Lejlighed til at vise, hvorledes han var Nykjøbing Skole en trofast Ven, rede til at staa bi med Raad og Daad. Ifjor Efteraar fik vi et nyt Bevis at se paa hans Velvillie for Skolen. Han havde nemlig kort før sin Død udtalt det Ønske, at en Del af hans Bogsamling skulde tilfalde denne Skole; som Følge deraf modtog Skolebibliotheket i September fra Fru E. Hage, Nybøllegaard ved Stege, en Gave paa 127 Bind, hvoriblandt flere værdifulde Værker navnlig af historisk og nationaløkonomisk Indhold. Bøgernes Titler findes optagne nedenfor i Fortegnelsen C og ere der betegnede med Mærket **.

Vor Skole har tidligere aldeles intet ejet af nordiske Oldsager, og her i Byen findes ingen offentlig Samling,

hvortil vi i denne Henseende kunde henvide vore Disciple. Det var mig derfor en Glæde, at den højtagede Direktør for det oldnordiske Museum med al Beredvillighed gik ind paa mit Ønske om at faa en lille Samling af Museets Doubletter skjænket hertil. I Februar d. A. fik Skolen tilsendt en systematisk ordnet, instruktiv Række af Stensager fra Oldtiden, i alt 56 Nr. — Den Interesse, som dette lille Grundlag har vakt hos Disciplene, lader haabe, at Samlingen efterhaanden vil forøges ved deres Hjælp gennem Fund og Foræring (et Bidrag har alt H. Posselt af I Kl. bragt), og at den saaledes i Tiden vil kunne faa Betydning ved Siden af Skolens andre Undervisningsapparater.

B. J. D. Hages Legat.

1. Regnskab for Legatet i Finantsaaret 1873—74.

1. Legatet ejede d. 31. Marts 1873:

	Rdl.	Sk.
a) en Panteobligation . . .	1,500	»
b) en Statsobligation . . .	100	»
c) kontant Beholdning . . .	98	35.

2. Indtægt i Finantsaaret 1873—74:

	Rdl.	Sk.
Kontant Beholdning den 31. Marts 1873 . . .	98	35.
Renter for 1873	64	»
Forpagtningsafgift for 1874	523	70.
	<hr/>	
	686	9.

3. Udgift i Finantsaaret 1873—74:

Boghandlerregninger	230	83.
Indbinding	29	68.

At overføre 260 55. (686 9.)

	Rdl.	Sk.	Rdl.	Sk.
Overført	260	55.	686	9.
Udgifter til de naturhistoriske og fysiske Samlinger m. m. .	232	86.		
Til Inventarie-Gjenstande ved Samlingerne, Porto m. m. .	18	81.		
	—————		÷	512 30.

Kontant Beholdn. den 31. Marts 1874 173 75.

4. Legatet ejede den 31. Marts 1874:

- a) en Panteobligation . . . 1,500 "
- b) en Statsobligation . . . 100 "
- c) kontant Beholdning . . . 173 75.

2. Bøger, kjøbte for Legatets Regning.

- Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie, udg. af det kgl. nordiske Oldskrift-Selskab. 1873, 1—4.
- Adel, Den danske, i det 16de og 17de Aarhundrede. Levnetsbeskrivelser uddragne af Ligprædikener ved C. F. Bricka og S. M. Gjellerup. I. 1874.
- Annalen der Physik u. Chemie. Herausg. von J. C. Poggendorff. 1873, 4—12. Ergänzung VI, 1—3. 1874, 1—4.
- Archiv, Historisk. Et Maanedsskrift. Udg. af J. Petersen og F. C. Granzow: 1873, 5—12. Udg. af F. C. Granzow: 1874, 1—5.
- Atlas Trojanischer Alterthümer. Photographische Abbildungen zu dem Berichte über die Ausgrabungen in Troja von H. Schliemann. Lpz. 1874. fol.
- Bergsøe, V., Rom under Pius den Niende. 1—3. 1874. fol.
- Bibliotheca historica, herausg. von W. Müldener. (Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen). XX. 1872, 2. XXI. 1873, 1.
- Brehm, A. E., Pattedyrenes Liv. Paa Dansk udg. af P. Mariager. 1873.
- Breve fra danske Krigsmænd, skrevne til Hjemmet under Felttogene 1848—50. Samlede af C. F. Allen. 3. 4.
- Breve og Aktstykker til Oplysning af Christiern IIs og Frederik Is Historie. Udg. af C. F. Allen. I. 1854. — Person-Register (udg. af Fr. Krarup 1874).

- Brøchner, H., Philosophiens Historie i Grundrids. I—II. 1873—74.
- Budtz Müller & Co., Danske Mindesmærker i fotogr. Fremstillinger. Mærkelige Bygninger. Ny Række. 10—12. fol.
- Cantù, C., Verdenshistorie, frit bearbejdet ved E. Holm og Ph. Weilbach. 22—29.
- Kong Christian den Fierdes egenhændige Breve, Befalinger og Statsskrivelser til Rigsraadet, udg. af C. Molbech. I. 1848.
- Danske Magazin. Fjerde Række. II, 4. 1873. IV, 1. 1874. 4to.
- Petter Dass's Nordlands Trompet samt Viser og Rim. Udg. af A. E. Eriksen. 1—2. (Samlede Skrifter I). Krist. 1873—74.
- Erslev, Ed., Den danske Stat, en almindelig geografisk Skildring for Folket. Kbh. 1855—57.
- Estrup, H. F. J., Samlede Skrifter. Udg. efter hans Død. I—III. 1851.
- Supplementum operis Floræ Danicæ nomine inscripti, editum a F. M. Liebmann et J. Lange. Fasc. III. Hauniæ 1874. fol.
- Fryxell, A., Berättelser ur Svenska historien. XLII. Stockh. 1873.
- Hofberg, H., Svenskt biografiskt handlexikon. Lefnadsteckningar af Sveriges namnkunniga män och qvinnor. 1. 2. 1873.
- Hof- og Statskalender, Dansk. Statshaandbog for Aaret 1874.
- Højer, M., Konungariket Sverige, en topografisk-statistisk beskrifning. 7—9. Stockh. 1873—74.
- Icones plantarum sponte nascentium in regnis Sueciæ et Norvegiæ. (Supplementum Floræ Danicæ). Fasc. III. Hauniæ 1874. fol.
- Ingemann, B. S., Tilbageblik paa mit Liv og min Forfattervirksomhed fra 1811—37. Udg. af J. Galskjøt. 1863.
- Jørgensen, A. D., Den nordiske kirkes grundlæggelse og første udvikling. I. Kbh. 1874.
- Kjærbølling, N., Skandinaviens Fugle, med særligt Hensyn til Danmark. Paany udg. af J. Collin. 1—8. 1873—74. fol.
- Liber census Daniæ. Kong Valdemar den andens Jordebog. Udg. og oplyst af O. Nielsen. 1873. 4to.
- Ljunggren, G., Svenska vitterhetens häfder efter Gustaf III's død. I. (Kellgren, Leopold, Thorild). Lund 1873.
- Longnon, A., Examen géographique du tome Ier des Diplomata Imperii (Monumenta Germaniæ historica). Paris 1873.
- Meklenburgisches Urkundenbuch. VIII. Schwerin 1873. 4to.
- Mindesmærker, Danske, udg. af en Forening. Anden Række. 4. 5. Roskilde Domkirke, beskr. af J. Kornerup. 4de og 5te Afd. fol.
- Mittheilungen aus der historischen Litteratur, redigirt von R. Foss. I, 2—4. 1873. II, 1—2. 1874.

- Monumenta historiæ Danicæ. Historiske Kildeskrifter. Udg. af H. Rørdam. II, 1. 2. 1873—74.
- Nielsen, Y., Jens Ågessøn Bjelke. Et Bidrag til Norges indre Historie. 1—3. Krist. 1871—72.
- Af Norges nyere historie. Grev Sandels's statholderskab 1818—1827. Krist. 1873.
- Nyrop, C., Bidrag til den danske Industris Historie. 1873 (1874).
- Paulsen, A., Naturkræfterne, deres Love og vigtigste Anvendelser. 7—9. 1873—74.
- Petermann, A., Mittheilungen aus Justus Perthes' geographischer Anstalt. 1873, 5—12. 1874, 1—5. 4to.
- Petersen, N. M., Hist. Fortællinger om Islændernes Færd hjemme og ude. Efter de islandske Grundskrifter. I—IV. 1839—44.
- Ranke, L. v., Sämmtliche Werke. XXV—XXVI. Zwölf Bücher Preussischer Geschichte. 1—2. 1874. — XXXVII—XXXVIII. Die römischen Päpste in den letzten vier Jahrhunderten. 1. 2. 1874.
- Rosenberg, C., Danmark i Aaret 1848. Kbh. 1873.
- Sagaen om Vølsungerne, oversat af V. Ullmann. 1873.
- Samlinger, Ny kirkehistoriske. Udg. ved H. F. Rørdam. VI, 4.
- til jydsk Historie og Topografi. IV, 3. 4.
- Sars, J. E., Udsigt over den norske Historie. I. Christ. 1873.
- Schliemann, H., Trojanische Alterthümer. Bericht über die Ausgrabungen in Troja. 1874. — Atlas Trojanischer Alterthümer. Photographische Abbildungen. 1874. fol.
- Schmidt, K., Dampmaskinens Historie. 5—7. 1873. 4to.
- Secher, C. E., Danmark i ældre og nyere Tid. 7—28.
- Smith, C. W., Om Holbergs Levnet og populære Skrifter. 1873.
- (Thurah, L. de), Hafnia hodierna eller Beskrivelse om den kongl. Residentz- og Hoved-Stad Kiøbenhavn. 1748. 4to.
- Tidsskrift, Botanisk, udg. af den botaniske Forening. Red. af H. Kiærskou. Anden Række. II, 3. 4. III, 1. 2.
- for populære Fremstillinger af Naturvidenskaben. Fjerde Række. V, 3—6. Femte Række. I, 1. 2.
- Historisk, udg. af den norske historiske Forening. Krist. I, 1—4. 1870—71. II, 1—3. 1871—72. III, 1. 1873.
- Naturhistorisk, stiftet af H. Krøyer, udgivet af J. C. Schiødt. Tredie Række. VIII, 3.
- Tuxen, J. C., Den Danske og Norske Sømagt fra de ældste Tider indtil vore Dage. 1—8.
- Ussing, J. L., Fra en Reise, archæologiske Skildringer. 1873.
- Weber, G., Allgemeine Weltgeschichte. X, 2. 1873.

- Vedel, E., Undersøgelser angaaende den ældre Jernalder paa Bornholm. 1873.
- Wedel, F., Gilder og Laug i Flensborg. 1—2. 1873.
- Wegener, C. F., Liden Krønike om Kong Frederik og den danske Bonde. Kbh. 1843.
- Wiberg, S. V., Register over de i Hovedafdelingen af «Bidrag til en alm. dansk Præstehistorie» anførte Præster. 1—6.
- Wilckens, C. F., Træk af Thorvaldsens Konstner- og Omgangsliv, samlede til Familie læsning. 1874.
- Winkel Horn, F., Mennesket i den forhist. Tid. 7—11. 1873.
- J. H. Vogts Optegnelser om sit Liv og sin Embedsvirksomhed 1784 til 1846. 2. Christ. 1871.
- Wulff, D. H., Statistiske Bidrag til Vendelbo Stifts Historie i det 16de og 17de Aarhundrede. 2. 3.
- Zeitschrift für die gesammten Naturwissenschaften. Redig. von C. G. Giebel. Neue Folge. 1873, 2—12.
- Historische, herausg. von H. v. Sybel. XV. 1873, 3. 4. XVI. 1874, 1. 2.

Skolens **fysiske Samling** har i Aarets Løb været underkastet en gennemgaaende Reparation og Aspudsning ved Instrumentmager C. A. Weitzmann. Nogle ældre Apparater ere dels udskudte af Samlingen, dels omdannede. Af nyt er anskaffet: 1 Bradtspil og Vinde, 1 Herons Vandspring, et Stativ med Mariottes Rør, et Stødapparat med 5 Kugler, en Franklinstavle, 2 elektriske Penduler.

Til den **naturhistoriske Samling** er indkjøbt en Sværdfisk (*Xiphias gladius*), fangen den 15. September i Sundet tæt ved Nykjøbing, og en Kongeørn (*Aquila fulva*). Desuden har Skolen modtaget følgende Foræringer: fra Konsul H. Krøbs en Alk, tagen paa Bornholm; af Discipel P. Kofod-Ancher i I en Glente (Fuglene ere, ligesom Sværdfisken, sendte til Kjøbenhavn for at udstoppes); endvidere af Adjunkt Købke en spiselig Svalerede (*Salanganerede*), og af Discipel Th. Bekker i III en Pandserulk (*Aspidophorus cataphractus*) i Spiritus.

C. Bøger, anskaffede for Skolekassens Tilskud eller givne af Ministeriet og Andre.

De fra Kirke- og Undervisningsministeriet sendte Skrifter ere her mærkede med †; ved ** betegnes Gaverne fra Byfoged Hother Hages Bo, ved * hvad der er skjænket af Andre.

- † Aarsberetninger fra det kongl. Geheimearchiv. V, 3. 1873. 4to.
 † — og Meddelelser fra det store kongl. Bibliothek. Udg. af C. Bruun. II, 3. 1873.
- Aasen, I., Norsk Ordbog. Anden Udgave. 8. Christ. 1873.
- ** D. Imperatoris M. Antonini Commentariorum, quos sibi ipsi scripsit, libri XII. Cur. I. M. Schultz. 1829.
- ** Appiani Alexandrini Romanarum historiarum quae supersunt. I—IV. Lips. 1818.
- ** Archiv, Statsoeconomisk. Udgivet af Nathan-David. I—II. 1826—29.
- † d'Arrest, H., Undersøgelser over de nebulose Stjerner i Hens. til deres spektralanalytiske Egenskaber. (Univ.-Prg.) 1872. 4to.
- ** Bastiat, F., Hvad man ser og hvad man ikke ser, kortfattet Statshusholdningslære. Overs. af Ad. Steen. 1852.
- ** Bergsøe, A. F., Om Laugsvæsen og Næringsfrihed. 1840.
- Tanker til Eftertanke over Søn- og Festdags Evangelier, uddragne af Biskop Bindsbølls Efterladenskab ved D. G. Monrad og Kofoed-Hansen. 3. 1873.
- ** Blanc, L. G., Handbuch des Wissenswürdigsten aus der Natur und Geschichte der Erde u. ihrer Bewohner. I—III. 1833—34.
- Borgen, V. A., Vejledning til Affattelse af Udarbejdelser i Modersmaalet. 7de Oplag. 1865.
- Brandes, G., Æsthetiske Studier. 1868.
 — Kritiker og Portraiter. (1—2). 1870.
- ** Brinck-Seidelin, L. C., Populær Fremstilling af det danske Skatte- og Afgiftsvæsen. 1840.
- ** G. C., Tarifsagen og Arbejderklassens Interesser i Frihandelen. 1863.
- ** Chalmers, G., An historical view of the domestic economy of Great Britain, and Ireland. Edinburgh 1812.
- Chamisso, Ad. v., Gedichte. Achte Aufl. 1845.
- M. Tullii Ciceronis Accusationis in Verrem liber quartus. Udg. til Skolebrug af J. P. Bang. 1873.

- ** M. Tullii Ciceronis Epist. ad familiares libri XVI. 1659.
(Cleasby, R.), An Icelandic-English Dictionary enlarged and completed by G. Vigfusson. Part III. Oxford 1874. 4to.
- ** Collin, E., Om Rigmønt og Courant. 1865.
Conversationslexikon, Nordisk. Anden Udgave. 39—46.
- Corneille, P., Le Cid. Med Anmærkn. ved C. Sick. 1874.
- Corpus inscriptionum Latinarum auctoritate Academiæ litterarum Borussicæ editum. III, 1—2. Ed. Th. Mommsen. 1873. fol.
- Dietrichson, L., Indledning i Studiet af Sveriges Literatur i vort Aarhundrede. Kbh. 1862.
- ** Droz, J., Den politiske Økonomi. Ovs. af L. Hølst. 1855.
- ** Dunoyer, Ch., De la liberté du travail. I—III. 1845.
- Edda Snorra Sturlusonar. Edda Snorronis Sturlæi. I—II. Sump-tibus legati Arnamagnæani. Hafn. 1848—52.
- Sæmundar Edda hins fróða. Den ældre Edda. Kritisk håndudgave ved Sv. Grundtvig. Anden udgave. 1874.
- Eilschow, F. C., Cogitationes de scientiis vernacula lingua docendis. 1747. — Philosophiske Anmerkninger over forlibte Daarligheder. 1748. — Et kongelig Portrait, laant af en Keyserlig Hof-Tiener i Rom, til at forestille en Stor Monarches Mildhed i Danmark. 1747. — Philosophiske Breve over adskillige nyttige og vigtige Ting. 1748. 4to.
- * Erslev, Ed., Om min botaniske Lærebog (Till. til Dagbl.). 1873.
- * — Om Maalet for den botaniske Undervisning i vore højere Skoler og om Grundsætningerne i vore botaniske Lærebøger. 1874.
- Facciolati, J., Æg. Forcellini, J. Furlanetti, Lexicon totius Latinitatis, curante F. Corradini. III, 3. Patavii.
- † Fenger, S., Beenmarvens Udvikling og Bidrag til den udviklede Marvs normale Histiologi. 1873.
- † Forelæsninger og Øvelser ved Kjøbenhavns Universitet og den polytechniske Lærestalt. 1873. 1—2.
- ** Forhandlingerne ved det 3die skandinaviske Nationaløkonomiske Møde i Kjøbenhavn 1872. Udg. af D. Dessau. 1872.
- For Ide og Virkelighed, et Tidsskrift, udgivet af R. Nielsen og R. Schmidt. 1873, 5—6.
- † Fortegnelse over de 149 Studerende, der i 1873 have tilendebragt Afgangsexamen ved de lærde Skoler eller Adgangs-examen ved Universitetet. 1873.
- * — over den af Biskop N. F. S. Grundtvig efterladte Bogsamling. Kbh. 1873.

- * Fortegnelse over den af afd. Justitsraad F. Fabricius efterladte Bogsamling. 1874.
- † — over Rønne højere Realskoles Bogsamling af G. S. Jørgensen. 1872.
- ** Frederiksen, N. C., Om almindelig Formue- og Indkomstskat. 1—2. 1869—70.
- ** Fryxell, A., Berättelser ur Svenska historien. I—XLI. 1852—72.
- * Fædrelandet. Udgivet af J. F. Giødwad og P. Carl Ploug. 34te Aargang. 1873. fol.
- ** v. Gérando, Die öffentliche Armenpflege. Im Auszug übers. von F. J. Buss. I—IV (3 Bd.) 1843—46.
- Grimm, J. u. W., Deutsches Wörterbuch, fortges. von M. Heyne, R. Hildebrand u. K. Weigand. IV, 1, 6; IV, 2, 6—7; V, 12.
- Grundtvig, N. F. S., Digte (Udvalg ved Sv. Grundtvig). 1869.
- † Grundtvig, J., Bemærkninger vedrør. vort Archivvæsen. 1873.
- Grundtvig, Sv., Dansk Haandordbog. Kbh. 1872. 5 Expl.
- Guldberg, A. S., Om Cirkelens Kvadratur. 1873.
- Hage, Hother, Om Nævningers Indførelse. 1851.
- Tre Forslag om Nævningers Indførelse samt Forhandlingerne om dem i Folkethinget. 1862.
- Hammerich, M., Ewalds Levnet, mest efter hans egne Meddelelser. Anden Udgave. 1861.
- Hansen, P., Nordiske Digtere i vort Aarhundrede. En skandinavisk Anthologi med Biographier og Portraiter. 1870.
- ** Hast, J., Der Pauperismus. Praktische Vorschläge. 1853.
- Heiberg, P. A., Skuespil. I—II. Kbh. 1792—93.
- Hermes, Zeitschrift für classische Philologie. Herausgeg. von Em. Hübner. VII, 4. VIII, 1—3. 1873—74.
- Ludvig Holbergs Epistler. Udgivne med oplysende Anmærkninger af Chr. Bruun. I—IV. 1865—73.
- † Holm, R. A., Om avtomatiske Bevægelser hos Sindssyge. 1873.
- ** Q. Horatius Flaccus' Værker. Med Kommentar af J. Baden. II. 1793.
- † Indbydelsesskrifter (24) til de offentlige Examina i de danske Skoler 1873, i Reykjavik 1872.
- † Indbydelsesskrifter (10) til Examina i de norske Skoler 1872.
- † Indbydelsesskrifter (31) til Examina i de svenske Skoler 1873.
- ** Isocratis ad Nicoclem oratio Græce. Denuo Latine vertit pro-
lusionemqve præmisit J. C. F. Baehrens. 1787.
- Jahrbücher, Neue, für Philologie und Paedagogik. Herausg. von A. Fleckeisen u. H. Masius. 1873, 2—12. 1874, 1—3.

- Jørgensen, G. S., Lærebog i Astronomien til Skolebrug. 1859
- ** Kayser, C. J., Om Arbejdets Ordning. En Fremstilling af den politiske Oeconomies Grundsætninger. 1857.
- Kjerulf, Th., Nogle af Geologiens Tidmaalere. 1874.
- Koefoed, L., Fæstningernes Konstruktion og Betydning i Nutiden. 1874.
- Orla Lehmanns Efterladte Skrifter. Udg. af C. Ploug. III. 1873.
- † Levison, F., Bidrag til Læren om Fostervandet. 1873.
- ** Levy, M., Det internationale Møntspørgsmaal. 1868.
- † Liste over de Studerende, som i Aaret 1872 have taget den anordnede filosofiske Examen. 1872.
- Listov, Chr., Latinsk Elementarbog. 1868.
- † Love og Expeditioner vedkommende Kirke- og Skolevæsen. Samlede og udg. af H. V. Skibsted. V (1869—71). 1873.
- † — — Ny Række. 1872—74. I. Kbh. 1873.
- Lovtidende for Kongeriget Danmark for Aaret 1873.
- Lund, G., Den oldnordiske literatur. En kort udsigt. 1873.
- ** Lütken, Ch., Statistisk Beskrivelse af de danske Statsskove. 1870. 4to.
- ** Mac-Clure, R., Opdagelsen af Nordvestpassagen. Udg. af Sh. Osborn. Overs. af D. P. Svendsen. 1858.
- Io. Nic. Madvigii Adversaria critica ad scriptores Græcos et Latinos. II. Emendationes Latinæ. Haun. 1873.
- ** Malthus, T. R., Ueber die Bedingung u. die Folgen der Volksvermehrung. A. d. Engl. von F. H. Hegewisch. 1—2. 1807.
- Marquardt, J., Römische Staatsverwaltung. I. (Handbuch der römischen Alterthümer. IV.) Lpz. 1873.
- Martensen, H., Katholicisme og Protestantisme. Kbh. 1874.
- Ministerialtidende for Kongeriget Danmark for Aaret 1873.
- Mundt, C. E., Grundtræk af Astronomien. 1859.
- ** Murhard, K., Handelens Theorie og Politik. Oversat af M. L. Nathanson. I. 1834.
- Møller, O., Gudstjeneste i Skolen. Fire Foredrag. 1873.
- ** Nathanson, M. L., Om Klagerne over Næringsløshed. 1838.
- ** — Historisk-statist. Fremstilling af Danmarks National- og Stats-Huusholdning. 2den Udg. 1844.
- ** — Om Mynt- og Bankvæsen. I. 1855.
- † Oversigt over det kongelige danske Videnskabernes Selskabs Forhandling. 1872, Nr. 2. 1873, Nr. 1.
- Paludan-Müller, C., Sagnet om den himmelfaldne Danebrogsfane. 1873.

- Petersen, N. M., Samlede afhandlinger. IV. 1874.
- ** Platonis Dialogorum delectus. Ex. rec. F. A. Wolfii. 1827.
- ** Porter, G. R., The progress of the nation, from the beginning of the nineteenth century. London 1847.
- ** Puggaard, C., Moens Geologie, populært fremstillet. 1851.
- * Report of the Board of Regents of the Smithsonian Institution for the year 1864. Washington 1865.
- * — — for the year 1865. Wash. 1866.
- Revue des deux mondes. 1873 ¹⁵/₆—¹⁵/₁₂. 1874 ¹/₁—¹/₆.
- ** Ricardo, D., Die Grundsätze der politischen Oekonomie. Nebst Anm. von J. B. Say. Uebers. von C. A. Schmidt. 1821.
- ** Rothe, V., Grundtrækkene af den danske Stats Handels- og Industri-Statistik. 1853.
- Runeberg, J. L., Samlade skrifter. 1—8. (4 Bd.) Stockh. 1873.
- † Rørdam, H., Kjøbenhavns Universitets Historie. III, 1—2. 1873 og 1874. — Aktstykker og Breve. Tillæg til Universitetets Historie af H. Rørdam. 4. 5. 1873—74.
- † Samling af Love og Anordninger m. v. af mere almindelig Interesse. 1870—74. 4de Hefte. 1873.
- † Sammendrag af statistiske Oplysninger angaaende Kongeriget Danmark. Udg. af det statist. Bureau. 1—5. 1869—73.
- ** Say, J.-B., Cours complet d'économie politique pratique. 2de édition augmentée par H. Say. I—II. 1840.
- Schack Staffeldt, Digte, udvalgte og udgivne ved F. L. Liebenberg. 1855.
- ** Scharling, W., Pengenes synkende Værdi. Kbh. 1869.
- Guldlandenes Opdagelse og Virkningerne deraf. 1874.
- † Schmidt, V., Indledning til Syriens Historie i Oldtiden efter ikke-bibelske Kilder. Kbh. 1872.
- ** Schweigaard, A., Norges Statistik. Christ. 1840.
- ** Scriptorum Romani. In usum regiae scholae Etonensis. 1817.
- Seneca, Tre Dialoger. Udg. og fortolkede til Skolebrug af M. C. Gertz. 1873.
- ** Senior, N. W., Political economy. London 1850.
- ** Smith, Adam, An inquiry into the nature and causes of the wealth of nations. With a life of the author. 1847.
- Edda Snorra Sturlusonar. I—II. Hafn. 1848—52.
- ** Sponneck, W. C. E., Om Toldvæsen i Almindelighed og det danske Toldvæsen i Særdeleshed. 1—2 (1 Bd.) 1840.
- † Statistiske Meddelelser. Udg. af det statist. Bureau. 10. 11. 1873.
- † Statistisk Tabelværk. Tredie Række. 20—25. 1872—73. 4to.

- ** Steen, Ad., Hovedlovene for Samfundets Husholdning. 1870.
- † — Integration af lineære Differentialligninger af 2den Orden ved Hjælp af Kjædebrøker. (Univ.-Prog.) 1873. 4to.
- ** Stöckhardt, J. A., Die Schule der Chemie. 5te Aufl. 1850.
- Sæmundar Edda hins fróða. Kritisk håndudg. ved Sv. Grundtvig. 1874.
- Udvalg af Tacitus's Annaler, bearbejdet af G. S. Bricka og C. Thomsen. Kbh. 1873.
- E. Tegnér's Efterlemnade skrifter. Ny samling. I. Stockh. 1873.
- ** Thiers, A., Histoire de la révolution française. I—IV. Brux. 1838.
- ** — Om Eiendom. Oversat af C. N. David. 1849.
- ** Thomsen, J., Vandringer paa Naturvidenskabens Gebeet. 1856.
- ** P. Arnesens Oversættelse af første Bog af Thukydid's Historie, udg. af C. Berg. 1854.
- Tidskrift for Philologi og Pædagogik. X, 4. 1873. — Fællesregister til Tidskriftets 1ste—10de Aargang. 1874.
- Nordisk, for Philologi og Pædagogik. Ny Række. I, 1. 2.
- ** Tidskrift, Frihandelsforeningens. Red. af L. Holst. I, 1 og 4—6; II, 1—6; III, 1—6. Kbh. 1862—66.
- † — Historisk. Fjerde Række, udg. af den danske historiske Forening. Redig. af E. Holm. IV, 1—2. 1873—74.
- Theologisk. Udgivet af C. H. Kalkar. 1873, 6—12. 1874, 1—5.
- ** Torrens, R., Colonization of South-Australia. London 1835.
- Udvalg af danske Viser fra Midten af det 16de Aarhundrede til henimod Midten af det 18de. Udg. af R. Nyerup. I—II (1 Bd.) 1821.
- ** Domitii Ulpiani fragmenta. Iterum ed. E. Böcking. 1836.
- ** Washington, G., Writings. With a life of the author. By Jared Sparks. I—XII. New York 1847—52.
- ** Vaulabelle, A. de, Chute de l'empire; histoire des deux restaurations. I—VII. Paris 1845—54.
- Viser, Udvalgte danske, fra Middelalderen, udg. af Abrahamson, Nyerup og Rahbek. I—V (2 Bd.) 1812—14.
- Worsaae, J. J. A., De Danskes Kultur i Vikingetiden. 1873.

VII. Udsigt over Skolens Regnskaber for Aaret fra 1ste April 1873 indtil 31te Marts 1874.

**Indtægter og Udgifter ere i Finantsaaret
1873—74 passerede Skolens Kasse saaledes:**

Indtægt.

Kassebeholdning den 31te Marts 1873:

	Rdl.	Sk.	Rdl.	Sk.
Skolens Hovedfond tilhør:	1,121	52.		
Hages Legat	98	35.		
Stipendiefonden	151	37.		
	<hr/>		1,371	28.
Jordebogs-Indtægter med Fradrag af de Ud- gifter, der forlods afholdes			2,721	57½.
Renter af Hovedfondens Kapitaler			908	54.
Skolekontingenter			2,840	59.
Indtægter af Hospitaler			208	»
Forskjellige ubestemte Indtægter			3	80.
Indeholdt i Lærernes Lønninger			519	95.
Bibliothekets særlige Indtægter (Hages Legat)			587	70.
Stipendiefondens Indtægter			3,088	22.
(derunder udtaget af Sparekassen 1,300 Rdl.)				
Tilskud fra den almindelige Skolefond			11,350	»
	<hr/>		23,599	81½.

Udgift.

	Rdl.	Sk.	Bevilget.	
	Rdl.	Sk.	Rdl.	Sk.
Faste Lønninger	12,195	32.		
Inspektionshonorar	100	»		
	<hr/>			
At overføre.	12,295	32.		

	Rdl.	Sk.	Bevilget.
			Rdl. Sk.
Overført	12,295	32.	
Pedellens Løn	159	»	
Timeundervisning	1,265	84.	
Pensioner	475	»	
Bibliothek og videnskabelige Samlinger	199	94.	(200.)
Bygningers Vedligeholdelse	399	91.	(400.)
Hovedreparation	630	6.	(638 38.)
Badehusleje	45	»	(45.)
Inventariets Vedligeholdelse	89	64.	(90.)
Brændsel og Belysning	376	38.	(395.)
Kommunale Skatter og Afgifter Regnskabsføringen	140	74.	
	320	»	
125 Tdr. Byg til Stipendiefonden	871	9.	
Forskjellige Udgifter	411	23.	(440.)
Til Riffelskydning	69	76.	(90.)
Indsendt for Lærerne til Liv- renteanstalten	519	95.	
Bibliothekets særlige Udgifter	512	30.	
Stipendiefondens Udgifter	773	25.	
Udsat mod Panteobligation.	1,200	»	
Indsat i Sparekasse	1,000	»	
	<hr/>		21,754 69.

Kassebeholdning den 31te Marts 1874:

	Rdl.	Sk.
Hovedfondens	1,404	95½.
Hages Legat	173	75.
Stipendiefondens	266	34.

1,845 12½.

Balance 23,599 81½.

Løverdag den 11te Juli.

- Kl. 9—11, 12—2 DIM. Græsk, *Krarup*.
 — 9—10½ IV Historie, *Gemzøe*.
 — 9—11¼ IR Tysk, *Købke*.
 — 11¾—2 III Naturhistorie, *Lütken*.
 — 5—6½ V Fransk, *Neergaard*.

Mandag den 13de Juli.

- 9—10½ IV Latin, *Neergaard*.
 — 9—11½ III Historie, *Gemzøe*.
 — 9—11 II Geometri, *Wesenberg*.
 — 11½—2 Ist. Tysk, *Købke*.
 — 12—2 IR Engelsk, *Torup*.
 — 12½—2 V Historie, *Wittrup*.

Tirsdag den 14de Juli.

- 9—10¼ DIM. Hebraisk, *Nielsen*.
 — 9—11¼ IR Historie, *Gemzøe*.
 — 10—12½ Ist. Naturhistorie, *Lütken*.
 — 11—1 III Geometri, *Wesenberg*.
 — 11—1 II Geografi, *Købke*.

Onsdag den 15. Juli Kl. 12 Meddelelse af Examens Udfald, Omflytning og Dimission. Derefter begynder Sommerferien, som varer til **Mandag den 17. August**, Form. Kl. 12.

Enhver, der har Interesse for Skolen og dens Gjerning, indbydes til at høre paa de mundtlige Prøver og deltage i Slutningsmødet.

Chr. Listov.

Indbydelsesskrift

til de offentlige

Afgangs- og Aarsprøver

i

Nykjøbing Kathedralskole

i Juni og Juli 1875.

-
- I. Nogle Bemærkninger i Anledning af de matematiske Opgaver ved de lærde Skelers Aars- og Afgangsprøver i 1874. Af Adjunkt C. J. Wesenberg.
- II. Skoleefterretninger for 1874—75. Af Rektor, Prof. Chr. Listov.

Nykjøbing p. F.

V. Laubs Enkes Bogtrykkeri.

Nogle Bemærkninger

i Anledning af

de matematiske Opgaver

ved de lærde Skolers Aars- og Afgangsprover i 1874.

Af

C. J. Wesenberg.

I Undervisningsinspektørens Cirkulærskrivelse af 29. Septbr. 1873 udtales:

»Endelig dog ogsaa et Ord, der vedkommer Lærerne i Matematik. Jeg beder Dem ret at lægge Mærke til, hvorvidt det matematiske Kursus indtil og i fjerde Klasse med tilfredsstillende Sikkerhed kan gjenføres med Flertallet af Disciplene i alle Dele. I Matematikens Afslutning for Flertallet af Disciple (i Skolerne med blot sproglig-historisk Kursus, for alle) med 4de Klasse i en Alder af 16 Aar eller ikke meget derover, medens dog Kurset har beholdt den Udstrækning, det har, med Afsnit, der kræve en ikke ganske ringe Abstraktion, ligger et af de betænkelige Punkter i den nye Ordning.«

Denne Vanskelighed har vistnok været indlysende for alle Matematiklærere, og der har været en alvorlig Opfordring til at undersøge, hvorvidt Fordringerne ved denne Prøve kunde strækkes. Bestemmelserne herom findes paa forskjellige Steder; men som Udgangspunkt kan vel tjene den detaillerede Fremstilling i Ministeriets Bekjendtgørelse af 8. Novbr. 1858 med nærmere tilføjet Forklaring af 4de Marts 1859. De Fordringer, som dengang stillede til Dimittenderne, har Anordningen af 5. August 1871 for Arithmetikens Vedkommende omtrent overført til de fire nederste Klasser, idet der kræves gjenemgaaet: »Læren om Addition og Subtraktion, Multiplikation og Division, Potensopløftning og Roduddragning med de

derunder forekommende Udviklinger af positive og negative, hele og brudne, rationale og irrationale, reelle og imaginære Størrelser; Hovedsætningerne om Tallenes Egenskaber; Decimalbrøker, Proportioner og Progressioner; Logarithmer med deres praktiske Anvendelser, hvorunder sammensat Rentesregning; Ligninger af første og anden Grad, de første saavel med een som med flere Ubekjendte.»

Til denne Angivelse af Pensum har Ministeriet i Cirkulære af 9. August 1871 yderligere tilføjet:

»Med Hensyn til Undervisningen i Mathematik i de 4 nederste Klasser vil det erindres, at, forat det, der læres, skal have nogen virkelig Betydning, maa det være fuldstændig opfattet og tilegnet saaledes, at det kan bruges. Der maa derfor lægges en ikke ringe Vægt paa den praktiske Regning, saaledes at det matematiske Grundlag for denne er forstaaet, og at der er erhvervet Sikkerhed i Udførelsen, hvortil ogsaa hører Øvelse i paa passende Sted at bruge de for saa mange Regninger fordelagtige Logarithmer. — Ved Proven, navnlig ved de skriftlige Opgaver, maa der ikke gaaes ud over det Standpunkt, som hidtil har været fastholdt ved Realafgangs-examen af højere Grad.«

»Naar der under Arithmetik som en Forøgelse af Stoffet er tilføjet: Hovedsætningerne om Tallenes Egenskaber, maa Ministeriet udtrykkelig tilføje, at der herved væsentlig sigtes til Sætningerne om Tals Delelighed (omtrent hvad der derom indeholdes i Schjødtes Tillæg til den elementære Algebra).«

Den Mangel, som Forbigaaelse af Stereometri og Trigonometri vilde medføre for Disciple af den sproglig-historiske Retning, maa efter samme Cirkulære søges

nogenlunde udfyldt ved den Maade, hvorpaa Geometrien fremtidig indledes, og ved det Omfang, man i de 4 nederste Klasser giver Regneøvelserne ved Optagelse af Liniers, Arealers og Voluminers Beregning.

Allerede ved Bekjendtgjørelsen af 8. Novbr. 1858 udtaltes der Frygt for Overbebyrdelse af Disciplene, og den forud for Bekjendtgjørelsen nedsatte Kommission fremhævede som ønskeligt og rigtigt, »at Misforstaaelser forebygges ved strængere og tydeligere Begrændsning af Maalet og Grændserne i visse Fag, navnlig det mathematiske, og at Læreres og Bestyreres Opmærksomhed saavidt muligt henledes paa lagttagelsen af den største Forsigtighed, saavel i den Enkeltes Krav til Disciplene som med Hensyn til Sammenstødet af de forskjellige Fags og Læreres Krav, og at i alle Fag alt bortskjæres, som ikke kan erkjendes for at have fuld Berettigelse som Betingelse for det tilsigtede Totalmaal.«

Ministereren, som havde den samme Frygt, fandt vel foreløbig en Beroligelse ved den almindelige Udtalelse af Kommissionen, naar der ved Gjennemførelsen overalt kun stræbes efter det ved Planen virkelig Tilsigtede, Betegnede og det Væsentlige deri. Ministeren lægger derfor særdeles Vægt paa, at alt Skolearbejdet følger denne Retning og holder sig omhyggelig indenfor de herved betegnede Grændser, og udtaler, at det, hvorpaa det fornemmelig kommer an i denne Henseende, ikke lettelig lader sig udtrykke i eller opnaa ved positive Bestemmelser og Forskrifter, men at det væsentligst gjælder om en alvorlig, af Rektorerne ledet, Samvirken af Lærerne, hvorved disse paa den ene Side ret fæste Blikket paa det Væsentlige i ethvert Fag efter Undervisningsplanens Hensigt og paa Undervisningens Helhed og det rette Forhold

imellem Delene og Fagene, og paa den anden Side lade sig gennemtrænge af Hensynet til Disciplenes hele aandelige og legemlige Tarv, saaledes at baade Alt holdes borte, hvad der ikke er berettiget og nødvendigt ved Undervisningen, og at Disciplene paa bedste Maade af Skolen hjælpes til at overkomme det, der erkjendes for nødvendigt.

Under Gjennemførelsen af den tidligere Undervisningsplan er det oftere fremhævet, at det befrygtede Tryk væsentlig vilde komme til at hvile paa daværende 6te, nu 4de Klasse. Anordn. af 5. August 1871 har i Arithmetik lagt en større Byrde paa 4de Klasse, idet Pensum er forøget, og der skal lægges særdeles Vægt paa praktisk Regning og paa Liniers, Fladers og Legemers Beregning, medens to Aar af det tidligere Kursus (nemlig daværende 7de Klasse) ere borttagne, i hvilke to Aar der navnlig kunde arbejdes paa at repetere det hele Pensum og jævnlig opfriske det tidligere Lærte ved skriftlige Opgaver af passende Form. Ministeriet har anerkjendt dette Tryk ved under 13de Febr. 1873 at udtale, at der utvivlsomt efterhaanden vil kunne skaffes en bedre Fordeling af Arbejdet tilstede og derved ogsaa en Lettelse for 4de Klasse, naar der i de 3 nederste Klasser bliver arbejdet noget, om ikke meget, stærkere med Hensyn til Omfanget; men nuværende 2den og 3die (før 4de og 5te) Klasse hørte ogsaa til dem, der tidligere ansaaes som overbebyrdede, og det er derfor ikke sandsynligt, at der nu skal kunne udrettes mere, efterat Skolerne have mistet de to nederste Klasser, hvor der tidligere var Lejlighed til at sammenarbejde de Disciple, der før havde været underviste paa forskjellig Maade.

Det maa ogsaa være i Erkjendelsen af et stærkt Tryk paa nuværende 4de Klasse, at Ministeriet under 8. Febr.

1873 udtalte, »at vel det i Skolen indtil og i ny 4de Klasse læste Pensum i Mathematik maa betragtes som det, hvorved Examinanden skal være bekendt, men at Examinationen dog i Hovedsagen, og navnlig hvad Beviserne angaar, kan indskrænkes til det, der er læst og plejer at læses i det sidste Aar, naar kun de Resultater af det tidligere Lærte, som derved skal bruges, sees at være Disciplene bekendte.«

Ved samme Skrivelse bestemmes det, at de skriftlige Opgaver gives af »Ministeriet, hvorfra det selvfølgelig vil blive paaseet, at disse navnlig i Overgangsperioden ville blive holdte paa et Standpunkt, hvorved alle mindre væsentlige og fjernere liggende Enkeltheder udelukkes.«

Man maa finde det overensstemmende med denne Ministeriets Tanke, at der i 1873 ved 4de Klasses Aarsprøve blev givet 6 skriftlige Spørgsmaal i Arithmetik og 6 i Geometri, hvoraf Examinanden kunde vælge sig henholdsvis 3 eller 2 til Besvarelse; her var altsaa Lejlighed for den Enkelte til at vælge, hvad der hørte til Aarets Pensum, i ethvert Tilfælde til at vælge, hvad der laa ham nærmest. Men det var helt anderledes i 1874, hvor der forlangtes af alle Examinander, uanseet hvilke Lærebøger de havde benyttet, de samme 3 Opgaver løste, ja endogaa løste paa en bestemt Maade. Det andet arithmetiske Spørgsmaal faldt saaledes her ved Skolen ind under et foregaaende Aars Pensum, forsaavidt det skulde løses med Hensyn til visse særegne Tal og Exponenter; i det sidste Aar havde 4de Klasse derimod lært at løse Opgaver af denne Art med hvilket som helst Tal og Exponenter ved Hjælp af de for saamange Regninger nyttige Logarithmer; men, hvad Examinanden havde lært i det sidste Aar, netop det maatte han ikke anvende ved Afgangsprøven. Kan

man fortænke de 16aarige Examinander i, at de fandt denne Bestemmelse ubillig? De to første geometriske Spørgsmaal høre ligefrem til Aarets Pensum for dem, der have læst efter Mundts Geometri, hvilket derimod ikke er Tilfældet for dem, der have benyttet Ramus's Lærebog; i denne hører nemlig det andet Spørgsmaal til et tidligere Aars Pensum, der efter Ministeriets Skrivelse af 8de Febr. 1873 maa ansees som Noget, hvormed Examinanden skal være bekjendt, medens derimod den egentlige Bevisførelse, ifølge samme Skrivelse, ikke synes at kunne fordres ved Examen. Ved Konstruktionsopgaven have Examinanderne efter deres Udviklingstrin naturlig fundet et Anstødspunkt deri, at der tales om en Linie AB af en given Længde a ; de have troet sig berettigede til at kunne forudsætte en saadan given Linie, og denne vilde ikke passe til Opgaven.

Den tredie arithmetiske Opgave: »at søge Værdien af x og y i Ligningerne: $a^x + y = 2a$,

$$\left(\frac{2x}{a}\right)^y = 4a, \text{ saavel i Almindelighed,}$$

som i det specielle Tilfælde, hvor $a = \frac{1}{2}$,« — har vistnok ikke alene forbaavset alle Examinanderne, men ogsaa bragt de fleste Mathematiklærere til den Erkjendelse, at de ikke ere istand til at opfatte Grændserne for det, der kan fordres ved 4de Klasses Examen. Ifølge Bekjendtgjørelsen af 8. Novbr. 1858 fordredes ved Afgangsexamen: »De algebraiske Ligninger, deres Form, Ordning af simple algebraiske og numeriske Ligninger. Ligninger af 1ste og 2den Grad med 1 Ubekjendt (hvorunder biqvadratiske Ligninger, som kunne opløses ved dem af 2den Grad, og dobbelt irrationale Størrelsens Transformation). Elimination, Ligninger af 1ste Grad med 2 Ube-

kjendte, hvorved tillige gjøres opmærksom paa de specielle Tilfælde, der ved Opløsningen kunne indtræde; simple, især numeriske Ligninger af 1ste Grad med flere Ubekjendte uden nærmere Betragtning af saadanne Tilfælde. 2 Ligninger, hvoraf den ene er af 1ste, den anden af 2den Grad. Læren om Logarithmer, deres praktiske Anvendelse (ogsaa paa Rentesregning og exponentielle Ligninger).«

I Henhold til de oftere gjentagne Paamindelser om at holde Fagene strængt indenfor de fastsatte Grændser maatte man vel kunne berolige sig ved at indøve de vanskeligste Exempler, der ere fremstillede i de auktoriserede Lærebøger. Dette er i nærværende Tilfælde for Steens Algebra den exponentielle Ligning: $4^x + 3 - 2^x + 1 = 15$, hvor 2^x findes at være $\frac{1}{2}$ eller $-\frac{1}{2}$, altsaa $x = -1$, idet det andet Udtryk ikke giver nogen reel Værdi for x . Schjødtes Tillæg til den elementære Algebra, hvortil der henvises i Cirkulære af 9. August 1871, har ikke noget om exponentielle Ligninger, og Bogens Pensum maatte vel derfor ansees tilstrækkeligt for de Fordringer, der vilde blive stillede ved 4de Klassen Aarsprøve. — Anordn. af 5. August 1871 bestemmer Pensum for de 4 nederste Klasser, og der anføres: »Logarithmer med deres praktiske Anvendelse, hvorunder sammensat Rentesregning; Ligninger af 1ste og 2den Grad, de første saavel med een som med flere Ubekjendte.« Men det tredie arithmetiske Spørgsmaal ved 4de Klassen Aarsprøve i 1874, altsaa til Disciple, der ere to Aar under den Alder, for hvilken Bekjendtgj. af 8. Novbr. 1858 fastsatte Maalet, kræver som første Løsning:

$$x = \frac{\log 2 + \log a \pm \sqrt{(\log 2)^2 - 2 \log 2 \cdot \log a - (\log a)^2}}{2 \log a}$$

et Resultat, som dog vel maa antages at høre til mindre væsentlige og fjernere liggende Enkeltheder.

Der kan naturligvis være forskellige Meninger om, hvad der antages for let, og hvad der maa kaldes vanskeligt; men de givne Bestemmelser henviser ligefrem til at anstille Sammenligninger, naar det hedder i Cirkul. af 9. August 1871: »ved Prøven, navnlig ved de skriftlige Opgaver, maa der ikke gaas ud over det Standpunkt, som hidtil har været fastholdt ved Realafgangsexamen af højere Grad.« Fra 1856 til 1872 ere følgende skriftlige arithmetiske Opgaver givne ved denne Examen:

$$1856. \text{ Størrelsen } \left[\left\{ \frac{a+b(-1)^{\frac{1}{2}}}{a-b(-1)^{\frac{1}{2}}} \right\}^{\frac{1}{2}} + \left\{ \frac{a-b(-1)^{\frac{1}{2}}}{a+b(-1)^{\frac{1}{2}}} \right\}^{\frac{1}{2}} \right]^{\frac{1}{3}}$$

bringes til sin simpleste Form og beregnes for det Tilfælde, hvor $a = 4$, $b = 11^{\frac{1}{2}}$ med en Nøjagtighed af $\frac{1}{300}$.

1858. At bestemme alle de Værdier af x , der gjøre Størrelsen $(52x^2 + 71x - 35)^{\frac{1}{2}}$ til 0, alle de Værdier af x , der gjøre den reel, og alle de, der gjøre den imaginær.

1859. $y = \sqrt{\frac{3x^3 + 20x^2 + 23x - 10}{3x^3 - 10x^2 - 27x + 10}}$ bringes paa sin simpleste Form og beregnes derefter for $x = -2$ og for $x = \frac{1}{3}$; Produktet af de to Værdier for y beregnes saaledes, at Fejlen ikke overskrider en halv Tusinddel.

1860. $x^2 + 2\frac{a+b}{a-b}x + 1 = 0$, opløses med Hensyn til x ; Værdierne bringes paa den simpleste Form, og beregnes, naar $a = 4$, $b = 5$. Tillige angives, hvilke Værdier x faar, naar $a = b$.

1861. $y^2 - 4y + x^2 - 6x + 12 = 0$
 og $y - 2 = 25(x - 3)$; x og y med
 4 Decimaler.

1862. $\frac{x-3}{x^2-7x+10} + \frac{x-12}{x^2-9x+14} - \frac{x-9}{x^2-12x+35}$ trækkes
 sammen til een Brøk, og denne bringes paa sin
 simpleste Form.

1863. $\sqrt{x-a} + \sqrt{x-b} = c.$

Ex.: $a = 1$; $b = 6$; $c = 5.$

$a = 7$; $b = 4$; $c = 1.$ De fundne Værdier
 af x prøves i Ligningen.

1864. En Kapital, stor 1383 Rdl., har staaet ude i et
 vist Antal Aar til 2 pCt. halvaarlig Rente og er
 derved med Rente og Rentes Rente voxet til en
 vis Størrelse. En anden Kapital, stor 1000 Rdl.,
 har paa samme Maade staaet ude i dobbelt saa-
 mange Aar, og er derved bleven 153 Rdl. større
 end den forrige Kapital; hvortil længe have begge
 Kapitaler staaet ude?

1865. $\frac{5-4x}{6y+1} = \frac{55-2x}{3y+74};$

$\frac{3+x}{3z-2} = \frac{2x+9}{6z};$

$\frac{3y-1}{3z+1} = \frac{7y+3}{7z+21}.$

1866. 10000 Rdl. ere udsatte til halvaarlig Rentes Rente;
 hvortil længe maa Kapitalen staa til $2\frac{1}{2}$ pCt. halv-
 aarlig for at blive 20970 Rdl.? En anden Kapital
 af samme Størrelse har staaet ude i samme Tid,
 først i en vis ubekjendt Tid til 2 pCt., derpaa i
 den øvrige Tid til 3 pCt. halvaarlig, og er bleven
 til 19971 Rdl.; hvor lang Tid til hver Rentefod?

1867. $\sqrt[3]{13825}$ udregnes med 5 Decimal. uden Logarithm.

1868. Rødderne søges:

$$1) x^2 - ax + \frac{1}{4} a^2 - 1 = 0.$$

$$2) x^4 - ax^2 + \frac{1}{4} a^2 - 1 = 0.$$

$$3) (x-a)^4 - a(x-a)^2 + \frac{1}{4} a^2 - 1 = 0.$$

Til sidste Ligning: Ex. $a = 2\frac{1}{2}$, og $a = 100$.

1869. $\sqrt[3]{\frac{x^2+6x-4}{x+13} - \frac{x^2+5x+3}{x+12}}$ gjøres bekvemmere for logaritmisk Regning og udregnes, naar $x = 10273$.

1870. x og y søges af:

$$1) (ax-by)(a^2-b^2) = a^2-b^2 - 2ab.$$

$$(bx+ay)(a^2-b^2) = a^2-b^2 + 2ab.$$

$$2) 16x - 27y = 31xy.$$

$$72x + 180y = -95xy. \text{ Rigtigheden prøves.}$$

1871. 1) 1,271 412 037 037 . . . forvandles til sædvanlig Brøk og forkortes;

$$2) \left(\frac{5}{8}\right)^x = \frac{1}{8};$$

3) Hvad er Værdien af

$$\frac{x^3-1}{x^3-2x^2+\frac{1}{2}x-1}, \text{ naar } x = 1?$$

1872. A har indskudt til $4\frac{1}{2}$ pCt. helaarlig Rentes Rente: 100 Rdl. for 40 Åar siden, 200 — for 25 — — 400 — for 10 — —;

B har kun gjort eet Indskud, nemlig 500 Rdl.; naar nu begge Kapitaler for Øjeblikket have naaet samme Størrelse, hvorlænge har da B's Kapital staaet?

$$\text{Ligningerne: } a^{x+y} = 2a$$

og $(a^{2x})^y = 4a$, hvor Værdierne af x og y skulle findes saavel i Almindelighed, som ogsaa i det specielle Tilfælde, hvor $a = \frac{1}{2}$, indtage vistnok en særegen

Stilling i denne Samling af Opgaver, saameget mere som 4de Klasse tillige havde to andre arithmetiske Spørgsmaal at besvare. Man kan ogsaa sammenligne denne Opgave med Fordringen ved 7de Klasses Afgangsexamen 1857, hvor hele den skriftlige Prøve kun bestod i Ligningen: $7^{2+x} + 7^{2-x} = 2402$. Dette var Alt, hvad man dengang forlangte ved 7de Klasses skriftlige Prøve, og der var indrømmet 4 Timer til Besvarelsen, medens der her ved Skolen til Afgangsexamen 1873 af den fra Ministeriet beskikkede Tilsynsmand blev givet til den mundtlige Prøve som Spørgsmaal: Exponentielle Ligninger i Almindelighed; Ex. $7^{1+x} + 7^{3-x} = 2402$.

Naar 4de Klasses Aarsprøve skal sammenstilles med Realexamen af højere Grad, og naar Opgaverne ved 4de Klasses Aarsprøve kunne jævnføres med dem, der tidligere ere givne ved 7de Klasses Afgangsexamen, bør det ikke lades upaaagtet, at der er en væsentlig Forskjel paa disse Examina, foruden det Hensyn, der ved Sammenligningen med 7de Klasse bør tages til den 2 Aar yngre Examinand. Ved 4de Klasses Aarsprøve blive 5 Fag afsluttede; i disse Fag behøver Examinanden for at bestaa Examen kun at opnaa et Minimum af 15 Points, et tarveligt Minimum, som der hører en særegen Udygtighed til ikke at kunne naa. Derfor er der næsten en Opfordring for den Unge til at tilsidesætte disse 5 Fag, blot med Tanken om at kunne naa et Minimum af 15 Points (g ÷ som Middelkarakter), og kaste Arbejdskraften over paa de andre Fag, der skulle fortsættes endnu i to Aar. Det er i disse Fag, at Skolen skal prøve, om der er Modenhed og Kundskaber nok til at følge med i det tilbagestaaende Kursus, og derefter bestemme Opflyttelsen; for de afsluttede Fags Vedkommende er Sagen afgjort, naar

Minimum er naaet. Det Pensum i Arithmetik, der før hvilede paa 7 Klasser, kræves nu af 4 Klasser, og tilmed er det forøget. Naar her nævnes 4 Klasser, kan der vel indvendes, at Skolen kan og bør stille sine Fordringer ved Optagelsen saameget højere; men der er vist Ingen, som vil negte, at der kræves Tid til at sammenarbejde Disciple, som tidligere have modtaget forskjelligartet Undervisning, og det vil snart sees, at der nu blive flere Indmeldelser til 2den og 3die Klasse, end der før fandtes til 4de og 5te. Det er derfor ikke vanskeligt at forudse, hvorledes Resultaterne af 4de Klasses matematiske Aarsprøver ville blive i Skoler af sproglig-historisk Retning, især dersom Fordringerne i Arithmetik til 4de Klasse skulle stilles jævnsides eller over de tidligere Fordringer til 7de Klasses Afgangsexamen.

Der er offentlig af en Skolemand udtalt Misfornøjelse med de skriftlige matematiske Opgaver til 7de Klasses Afgangsexamen 1874, og der er ført et Forsvar for disse Opgaver, hvor man endog har villet anse den geometriske som en Mønsteropgave. Det kunde fremkalde en uheldig Forestilling hos dem, der ikke ere helt inde i Forholdene, naar Skolerne klage over Opgaver, der af Andre ansees som Mønstre, og det turde derfor være hensigtsmæssigt at betragte disse Opgaver fra et mere objektivt Standpunkt og navnlig at sammenligne dem med Opgaver fra andre Aar til den tilsvarende Examen; altsaa Opgaver, der burde være nogenlunde ligestillede med Hensyn til Fordringerne.

I Geometri var Opgaven denne:

»At fremsætte og bevise Egenskaberne ved de Firkanter, som kunne indskrives i en Cirkel.

Siderne $AB = 5$ og $BC = 3$, Diagonalerne $CA = 7$ og $BD = 8$. Hvilken Radius har da den omskrevne Cirkel? Hvor store blive Vinklerne $\angle ABC$ og $\angle ADC$? Hvilken Størrelse kunne Siderne AD og CD have? Hvor store blive Firkantens andre to Vinkler, $\angle BAD$ og $\angle BCD$?

Naar der er sagt, at den første Del af Opgaven kun forlangte to Sætninger beviste, da kan dette være rigtigt med Hensyn til de Skoler, der have læst efter Mundt's Plangeometri, som har

art. 196. I en indskreven Firkant ere de modstaaende Vinkler Supplementvinkler.

art. 294. I en indskreven Firkant er Diagonalernes Produkt Summen af de modstaaende Siders Produkter.

Men Forholdet stiller sig helt anderledes overfor de Skoler, der have benyttet Ramus's Lærebog. I denne findes nemlig de samme to Sætninger under art. 61, Tillæg 3, og art. 93; men dertil kommer endnu

art. 94. I en Firkant, som kan indskrives i en Cirkel, forholde Diagonalerne sig som Summen af Rektanglerne af de Sider, som støde sammen i deres Endepunkter.

art. 94, Tillæg. Denne Sætning i Forbindelse med den foregaaende kan tjene til at finde begge Diagonalerne i den indskrevne Firkant, naar de 4 Sider ere givne.

art. 116, 2. At bestemme Arealet af en i en Cirkel indskreven Firkant, hvis Sider ere givne.

art. 116, 3. Af Siderne af den indskrevne Firkant at finde Cirkelns Radius.

Naar nu den derefter følgende Beregningsopgave netop taler om Diagonalerne i Firkanten og om Cirkelns Radius,

saa maatte det være vanskeligt for den Examinand, der har forstaaet sine Pensa, at vide, hvilke eller hvilken af disse 6 Sætninger han turde betragte som ikke hørende til den givne Opgave. Men flere af disse Sætninger kræve en vidtløftig Bevisførelse, og det har strax været indlysende for Examinanden, at der maatte arbejdes meget hurtigt, naar der skulde vindes tilstrækkelig Tid til den heller ikke kortfattede Beregningsopgave, og et saadant Krav til hurtigt Arbejde turde dog ikke være paa sin rette Plads ved en Afgangsexamen, der kan faa en gennemgribende Indflydelse paa den Unges Fremtid. Hvordan man end vil bedømme denne Opgave i og for sig, saa kan man dog ikke let forsones med den, naar den sammenlignes med de Fordringer, der tidligere ere stillede ved lignende Examina, f. Ex.

1854. At bestemme Trekantens Vinkler, naar de tre Højder ere proportionale med m , n og p el. 3, 4 og 5.

1857. Af Trekantens ene Side og de to hosliggende Vinkler at søge et logarithmisk Udtryk for den indskrevne Cirkels Radius.

Ex. $a = 2'$; $B = 28^{\circ} 40' 16''$; $C = 120^{\circ}$.

1859. Den indskrevne regulære Nikants Areal i Cirklen med Radius 1' beregnes i Duodecimal-Kvadrat-Tommer og Linier.

1861. Trekanten bestemmes af $\angle A = 15^{\circ}$; $b = 2' 1''$; $a = 1' 7''$.

Den skriftlige arithmetiske Opgave var denne:

1. At udvikle en almindelig Formel, hvorved $\sqrt{a + b\sqrt{-1}}$ ændres til Formlen $\alpha + \beta\sqrt{-1}$, naar a , b , α , β ere reelle.

Formlen anvendes paa a) $\sqrt{p + \frac{1}{2}(p^2 - 1)\sqrt{-1}}$

og paa b) $\sqrt{2 - \sqrt{-8}\sqrt{-1}}$.

I Resultaterne maa ingen anden Rodstørrelse end $\sqrt{-1}$ forekomme.

2. At bestemme de reelle Værdier af x og y , som tilfredsstille Ligningen: $x + y\sqrt{-1} = \sqrt{y + x\sqrt{-1}}$.

Selv om man kunde finde denne Opgave liggende helt indenfor de Grændser, der med Rimelighed kunne udledes af Bekjendtgjørelserne af 8. Novbr. 1858 og 30. Novbr. 1864, maatte man dog undres over, at der paa en Tid, hvor Skolerne paamindes om overalt kun at stræbe efter det ved Planen virkelig Tilsigtede, Betegnede og det Væsentlige deri, skulde gives en arithmetisk Opgave, der ene og alene handler om imaginære Størrelser og kræver den fundne Formel anvendt paa flere Exempler, som ligge langt over dem, der findes i de almindelige Lærebøger. Bekjendtgj. af 30. Novbr. 1864 fastsætter »en eller flere Opgaver, hvorved det alene skal komme an paa Sikkerhed i at udføre en saadan Beregning eller gjengive et saadant Bevis, som maa forudsættes at være indøvet ved Undervisningen«. Naar nu alle Paamindelser, der i de senere Aar ere komne til Skolerne fra Ministeriet, gaa ud paa at holde de enkelte Fag indenfor de rette Grændser, at lade Alt blive borte, som ikke er berettiget og nødvendigt ved Undervisningen, saa har vist ikke nogen Lærer turdet indlade sig paa at indøve saadanne Exempler, som denne Opgave krævede ved Afgangsexamen; for en saadan Opfattelse af Begrændsningen taler da ogsaa en ikke fjern Fortid.

1866 havde man som arithmetisk Opgave: At udvikle den Fremgangsmaade, hvorved dobbelt irrationale Størrelser af Formen $\sqrt{a + \sqrt{b}}$, hvor b ikke er kvadratisk, gjøres enkelt irrationale, og at anvende den

derved fundne almindelige Formel paa Exemplet
 $\sqrt{98-18\sqrt{17}}$.

1867. Først bevises følgende Sætning: Naar a og α ,
 b og β ere rationale Tal, men \sqrt{b} og $\sqrt{\beta}$ irrationale og $a + \sqrt{b} = \alpha + \sqrt{\beta}$, saa maa man have
 $a = \alpha$ og $b = \beta$. Dernæst anvendes den til at
finde to rationale Tal, hvis Kvadratrødder ere irrationale og som ere saaledes beskafne, at Different-
sen imellem de to Størrelser, der fremkomme ved
Addition af det ene Tal og det andets Kvadratrod,
bliver lig $2 - \sqrt{3}$. Endelig prøves Rigtigheden
af de fundne Værdier.

Medens Opgaven fra 1866 gik den naturlige Vej, blev
der fra to Skoler klaget til Ministeriet over den omtrent
ligeartede Opgave fra 1867, og Ministeriet bestemte, at
den skriftlige Prøve i Arithmetik for saa vidt skulde være
ugyldig, som den ikke skulde komme Nogen til
Skade.

Ifølge dette Faktum synes Misfornøjelsen med den
arithmetiske Opgave fra 1874 ikke at savne Grund. Den
samme Opgave bliver endnu mindre tilfredsstillende, naar
den sammenlignes med, hvad der til andre Tider er for-
langt ved Afgangsexamen, f. Ex.

1859. Summen af 3 paa hinanden følgende Led i en
Kvotientrække er 49, Produktet af dem er 2744.
Leddene bestemmes.

1860. Af følgende Ligninger

$$x \cdot 3(y-z) + y^3 - z^3$$

$$ab = 1 + yz$$

$a^2 + b^2 = 2 + y^2 + z^2$ skal man finde et muligst
simpelt Udtryk for x ved a og b .

1857. $7^{2+x} + 7^{2-x} = 2402$; x søges.

1868. At fremsætte de almindelige Eliminationsmetoder og at opløse Ligningerne

$$y^2 + xy = ax$$

$$x^2 - y^2 = b(x - y)$$

med Hensyn til x og y .

Ved fælles Opgaver, der tilstilles alle Skoler, blive Fordringerne ensartede for alle Aarets Examinander; det vilde vist ogsaa være heldigt, om Fordringerne til de forskjellige Aarsafdelinger bleve mere ligestillede i Beskaffenhed og Omfang.

Efterretninger

om

Nykjøbing Kathedralskole

fra Juni 1874 til Begyndelsen af Juni 1875.

meddelte af

Chr. Listov.

I. Skolens Examina i 1874.

Afgangsexamen til Universitetet. Til denne — den sidste, der skulde holdes overensstemmende med Bekjendtgjørelserne 13. Maj 1850, 30. Novbr. 1864 og 31. Maj 1866 — indstillede sig 7 Disciple; de havde alle tilbragt to Aar i Skolens øverste Klasse. I Examen deltog desuden en Privatist, som i 1871 havde underkastet sig Præliminærprøven i de 5 Fag ved Herlufsholms lærde Skole. De skriftlige Arbejder udførtes, som forordnet, den 15de, 16de og 17de Juni over de Opgaver, Ministeriet havde udsendt. Da Undervisningsinspektøren ikke denne Gang saa Lejlighed til at overvære Examen hos os, blev dens mundtlige Del afholdt i Forbindelse med Skolens Aarsprøve fra 4de til 14de Juli. Meddommere i Forening med Skolens Lærere vare efter Indbydelse: Pastor Haar i Dansk Udarbejdelse I og II samt i Græsk, Pastor Graae i Historie, Adjunkt Petersen fra Herlufsholm i Arithmetik og Geometri, Telegrafbestyrer Schönheyder i Naturlære. Biskop Dr. Monrad havde lovet at være Censor ved Examinationen i Latin, men blev forhindret og maatte erstattes ved en af Skolens Lærere.

Til **Realafgangsexamen** af højere Grad havde denne Gang ingen stillet sig. Derimod underkastede de 4 studerende Disciple i ny IV Kl. sig den for denne Klasse bestemte Aars- og Afslutningsprøve; alle bestode.

Karaktererne ved Afgangsexamen ville ses af omstaaende Liste.

Afgangsexamen for Studerende 1874.

De Dimitteredes Navne.	Dansk Udarb. I.	Dansk Udarb. II.	Latin skriftlig.	Latin mundtlig.	Græsk.	Historie.	Arithmetik.	Geometri.	Naturfag.	Points.	Hoved- karakter.	Hebraisk.
Vilhelm Lütken	mg+ $\frac{1}{3}$	mg.	mg+ $\frac{1}{6}$	ug- $\frac{1}{6}$	ug.	ug.	mg+ $\frac{1}{2}$	mg- $\frac{1}{6}$	mg+ $\frac{1}{3}$	79	Første med Udm.	—
Peter D. Koch	mg.	mg.	g+ $\frac{1}{6}$	mg+ $\frac{1}{2}$	mg+ $\frac{1}{2}$	mg+ $\frac{1}{2}$	g+ $\frac{1}{2}$	mg+ $\frac{1}{2}$	mg- $\frac{1}{3}$	73	Første.	g+ $\frac{1}{3}$
F. C. Valentin Dresler	g+ $\frac{1}{3}$	mg- $\frac{1}{3}$	mg- $\frac{1}{3}$	mg+ $\frac{1}{6}$	mg.	g+ $\frac{1}{2}$	g+ $\frac{1}{3}$	mg+ $\frac{1}{6}$	mg.	68	Første.	—
Julius F. Hansen	mg- $\frac{1}{3}$	mg- $\frac{1}{3}$	g+ $\frac{1}{3}$	mg.	ug- $\frac{1}{3}$	mg+ $\frac{1}{2}$	g+ $\frac{1}{6}$	mg- $\frac{1}{6}$	mg- $\frac{1}{3}$	70	Første.	g.
Otto C. Kynde	mg.	mg.	g- $\frac{1}{3}$	g+ $\frac{1}{6}$	g+ $\frac{1}{3}$	g+ $\frac{1}{2}$	mg.	mg+ $\frac{1}{6}$	mg- $\frac{1}{3}$	64	Første.	—
C. Frederik Guldberg	g+ $\frac{1}{3}$	g.	g.	g+ $\frac{1}{2}$	g+ $\frac{1}{3}$	g+ $\frac{1}{2}$	mg.	g+ $\frac{1}{2}$	tg+ $\frac{1}{3}$	58	Anden.	—
H. Valdemar Olsen	g+ $\frac{1}{3}$	mg- $\frac{1}{3}$	g- $\frac{1}{6}$	mg.	mg- $\frac{1}{3}$	mg+ $\frac{1}{2}$	tg+ $\frac{1}{2}$	g.	g.	61	Anden.	—
Privatist Andr. Th. Barfod	g.	g+ $\frac{1}{3}$	tg- $\frac{1}{3}$	g- $\frac{1}{3}$	g.	g.	tg+ $\frac{1}{6}$	tg+ $\frac{1}{3}$	g.	39	Anden.	—

Af de Opgaver, Ministeriet tilstillede Skolerne til skriftlig Besvarelse, skal jeg her meddele dem, der forelagdes IV Klasse ved Aarsprøven.

Udarbejdelse i Modersmaalet.

Brasilien. (Land, Frembringelser, Befolkning).

Latinsk Stil.

Cyrus undertrang¹⁾, efterat have overvundet Kroesus, de Grækere, der boede i Asien; men den første af Persernes Konger, der paaførte Grækerne Krig i Europa, var Darius Hystaspes' Søn. Han sendte en Hær tilsoes²⁾ til Attika; men denne Hær blev overvundet af Athenienserne under Miltiades' Anførsel ved Marathon. Ti Aar efter drog Xerxes med en stor Flaade og en umaadelig³⁾ Hær til Grækenland; men hvilken Skjæbne denne Hær og Flaade havde, vide I. Flaaden blev ødelagt af Grækerne ved Salamis og Æren for dette Slag tilkom⁴⁾ fremfor Alle Themistokles; Xerxes vendte, forskrækket ved dette Nederlag⁵⁾, tilbage til Asien. Det næste Aar blev Mardonius, hvem Xerxes havde efterladt i Europa med en Del af Hæren, overvundet ved Plataæ af de forenede Grækere, hvilke Pausanias anførte⁶⁾. Det er bekjendt, at begge Anførere, Themistokles og Pausanias, siden havde en sørgelig Ende. Pausanias blev anklaget og dræbt i Sparta; Themistokles blev forvist⁷⁾ fra Athen og flygtede, da Athenienserne forfulgte ham, til Perserne, hos hvem han siges at have dræbt sig selv. Hvo undrer sig ikke her over Lykkens Omskiftelighed⁸⁾?

¹⁾ subigero. ²⁾ o: paa Skibe. ³⁾ immensus. ⁴⁾ deberi, skyldes, tilkommer. ⁵⁾ clades. ⁶⁾ præesse. ⁷⁾ ejicere. ⁸⁾ varietas.

Arithmetik.

1. En Mand bruger 1 Pd. Røgtobak i 5 Dage. Han benytter en Blanding af 4 Pd. til 4 Mk. og 3 Pd. til 3 Mk. Pundet. Hvormeget koster hans Tobaksforbrug om Aaret?

2. Uden Logarithmer beregnes den nøjagtige Værdi af .

$$\frac{\sqrt[4]{27} \cdot \sqrt[4]{125} \cdot \sqrt[12]{7+\frac{1}{3}} \cdot \sqrt[3]{6}}{\sqrt[3]{3+\frac{1}{3}} \cdot \sqrt[6]{18}}$$

3. At søge Værdierne af x og y i Ligningerne

$$a^x + y = 2a$$

$$(a^{2x})^y = 4a$$

saavel i Almindelighed, som i det specielle Tilfælde, hvor $a = \frac{1}{2}$.

Geometri.

1. Siden i en regelmæssig Tolvkant er given i Længde; Tolvkanten konstrueres.

2. En Sekant og en Tangent til samme Cirkel skære hinanden. Hvilke Sætninger gjælder der:

- a) om Vinklen imellem dem,
- b) om Stykkerne af Linierne,

og hvorledes bevises de?

En Linie AB af given Længde a berøres i sit ene Endepunkt B af en Cirkel. Igjennem det andet Endepunkt A er der trukket en ret Linie AM, som halverer Cirklen. Radien til Berøringspunktet deler Halvcirklen i to Stykker, det ene dobbelt saa stort som det andet. Hvor stor er da Vinklen imellem AM og AB? Hvor stor er Cirkelens Radius og hvor stort det Stykke af AM, som ligger udenfor Cirklen?

Skolen holdt sin Aarsprøve efter det i Indbydelses-skriftet for 1874 meddelte Schema. De fire Disciple i ny IV Klasse opnaede ved denne henholdsvis $56\frac{2}{3}$, $56\frac{1}{3}$, 56 og 43 Points (Lavmaalet for at bestaa er 33 Points); tre rykkede op i V Klasse, 1 forlod Skolen med Vidnesbyrd om bestaaet Examen i Henhold til Lov af 1. April 1871, § 5. Iøvrigt opflyttedes til højere Klasser: fra ny IR 5 af 10 (1 var udmeldt), fra Ist. alle 13, hvoraf 1 til IIR, fra II de derværende 5 (2 vare udmeldte), fra III alle 9 (1 udmeldt), fra V de derværende 4 Disciple.

Halvaarsprøven foretoges henimod Juleferien. Dens skriftlige Del bestod af Udarbejdelse i Modersmaalet for alle Klasser, latinsk Stil i Ist., IIst., IIIst., IVst., Oversættelse fra Latin i V og VI, fransk Stil i V og VI, tysk Stil i IIIR og IVR, engelsk Stil i IR og IIR, Arithmetik i III og IV, Skrivning i I og II, Tegning i I. Med faa Undtagelser vare Klassernes samtlige Lærefag Gjenstand for mundtlig Overhøring.

Efter forudgaaende Begjæring indstillede Discipel paa Maribo Apothek V. C. A. Løffler sig i Oktober til den for Farmaceuter befalede Latinprøve her ved Skolen og bestod.

II. Lærerkredsen. Skolen i Almindelighed.

Skolens Gang har i det sidste Aar været ikke faa Forstyrrelser underkastet som Følge af Forandringer i Lærerpersonalet. Den nye Læseplan havde ikke været i Kraft mere end et Par Uger af Skoleaaret, før vi maatte give Afkald paa Cand. phil. J. M. Torups gode Bistand som Timelærer i Engelsk; han blev i September ansat som Inspektør for Borger- og Almueskolevæsenet i Odense. Samtidig fik Adjunkt Købke Orlov til at opholde sig en Maaned i Kjøbenhavn; i hans Sted vikarierede Stud. theol. H. P. C. Christensen. Efter den første Uge af Oktober var Undervisningen igjen kommen i regelret Gang; men under 3. December blev Adjunkt Gemzøe, der i noget over 4 Aar med Alvor og samvittighedsfuld Troskab havde røgtet sit Kald her som Lærer i Religion, Historie og Dansk, beskikket til Kapellan *pro loco* for Nørre Ørsløv paa Falster. Og mod Slutningen af samme Maaned maatte vi miste en af os alle højttaget Kollega, idet Overlærer Krarup under 21. Decbr. blev udnævnt til Rektor for Ribe Kathedralskole med Opfordring til at tiltræde Embedet strax ved Nytaar. Saa skulde nu vor Skole i den næste Maaned bestride sin Gjerning trods Savnet af to Lærere af den i Forvejen saa lille Kreds. Heldigvis fik vi god Hjælp hos nogle af Skolens tidligere Disciple; Pastor L. Koch overtog saaledes 6 Timer, den før nævnte

Stud. theol. Christensen 12 og Stud. theol. V. Lütken 9 om Ugen, medens Skolens faste Lærere besørgede de øvrige ledige Timer. Den 29. Januar konstitueredes Cand. theol. H. Skovgaard til Adjunkt her ved Skolen og begyndte sin Virksomhed den 9. Februar; og endelig i Marts blev Lærerkredsen igjen fuldtallig, da Cand. philol. A. F. Elmquist, konstitueret som Adjunkt under 12. Februar, ankom hertil den 11. Marts.

For at skaffe de ældre Disciple Lejlighed til at sysle lidt med de nyere Sprog udenfor Lektielæsningen har Skolen subskriberet paa et Exemplar af Hr. V. Molards Blad »Le jeune Polyglotte«, som gaar nummervis paa Omgang mellem Disciplene af VI, V og IV Klasse.

Da Flertallet af Disciplene i IR og IR ikke gjorde ganske tilfredsstillende Fremgang, vedtoges det paa et Lærermøde i Begyndelsen af November indtil videre at forsøge Virkningen af Meddelelser til Hjemmet om de daglige Karakterer. Vedkommende Disciples Karakterer ere derfor siden den Tid bragte til Forældrenes Kundskab ved særlige Karakterbøger, som forevises og underskrives i Hjemmet hver Uge.

Ved Cirkulære af 27. Febr. 1875 meddelte Ministeriet Skolen, at det kongl. Akademi for de skjønne Konster havde nedsat et Udvalg, der skulde gjøre sig bekendt med Tegneundervisningen i Landets Skoler for at bidrage til, at en sund og rigtig Opfattelse af den elementære Tegneundervisnings Methode og Formaal kunde gjøre sig almindelig gjældende. Til Underretning for dette Udvalg begjærede derfor Ministeriet en Udvikling af, hvor-

ledes og efter hvilke Principer Tegneundervisningen ledes ved Nykjøbing Kathedralskole. Som Svar indsendte jeg under 12. Marts følgende Fremstilling af Skolens Tegnelærer, Overlærer Lütken.

•For de studerende Disciple, der for Tiden alle følge den sproglig-historiske Retning, er der til Tegneundervisning henlagt 2 ugentlige Timer i I, 1 Time ugentlig i II Klasse.

Da Disciplene i Regelen komme ind i Skolen uden nogen nyttig Forberedelse i Tegning eller endog saa aldeles uøvede, at det første Halvaar næppe strækker til for at vænne dem til at behandle deres Tegnebøger renligt og ordentligt, kan der med det anførte Timetal kun sættes et meget lavt Maal for de studerende Disciples Tegneundervisning.

De lære først ved Hjælp af Lineal og Papirmaal at afsætte retvinklede Firkanter og Hjælpelinier og tegne derpaa efter Hetsch's 24 Øvelsestavler til Brug ved Elementærundervisningen i Frihaandstegning. Alle rette Linier tegnes efter Lineal, kun de krumme paa fri Haand. For at vænne Disciplene af med at misbruge Viskelæderet og bringe dem til at tænke efter, før de bruge Blyanten, lære de saa tidlig som muligt at optrække deres Tegninger med Tusk: de rette Linier, hele og punkterede, ved Hjælp af Ridsefjeder, de krumme Linier med Pen. De vanskeligere af Hetsch's Fortegninger medtages ikke ved disse Øvelser. Omtrent Halvdelen af Tiden bruges til geometrisk Tegning som forberedende Hjælp og senere som Støtte for Undervisningen i Geometri, der begynder i II Klasse. Disciplene øves i at bruge Passer og Lineal til at afsætte ligestore Vinkler, parallelle Linier, kongruente Figurer o. s. v.; alt optrækkes med Tusk, Hjælpelinier og Buer punkteres, Hovedlinier optrækkes fuldt. Endnu skal kun tilføjes, at ingensomhelst Tegnebøger med bundne Øvelser (som Helsted's og andre) benyttes, og at Hetsch's Fortegninger kopieres i stor Maalestok, uden at det tillades Disciplene at maale paa Fortegningen, der anbringes paa Væggen ligefor Tegnebordene.

Realdisciplene have i I Klasse 3 ugentlige Tegnetimer, deraf de 2 fælles med de studerende, i II 3, i III 2 og i IV ligeledes 2 Timer ugentlig.

Undervisningen i I og II Klasse ledes her paa samme Maade som for de studerendes Vedkommende; dog føres Undervisningen lidt videre, da Timetallet er større. Der søges opnaaet noget større Færdighed i Frihaandstegning, saaledes at de vanskeligere

af Hetsch's Fortegninger medtages, og mere Tid anvendes til Øvelser i geometrisk Tegning af Hensyn til, at den geometriske Undervisning ofte falder vanskeligere for Realisterne end for de studerende Disciple.

I III Klasse fortsættes Øvelserne i geometrisk Tegning, dels med Hensyn til den fremskridende Undervisning i Plangeometri, dels som Forberedelse til Projektionstegning, nærmest efter Siméons geometriske Tegneskole (Ovaler, Spiraler, Keglesnitlinier, Hjullinier og desl.).

I IV Klasse gennemgaaes lettere Opgaver af Projektionstegning, Udfoldning af krumme Flader og desl.; til Slutning Tegning af en Figur, sammensat af Klodser, eller af et simplere Instrument eller Apparat i 2 eller 3 Projektioner. ◀

Under 21. Maj indgik jeg med nedenstaaende Forestilling til Ministeriet.

Den kongl. Anordning af 5. August 1871 om Undervisningen i de lærde Skoler bestemmer i § 2., at Undervisningen i Religion skal ophøre ved Udgangen af III Klasse, og i Cirkulæret af 9. August s. A. bemyndiges endvidere Rektorerne til at fritage de konfirmerede Disciple af III Klasse for Deltagelse i Religionstimerne.

Hermed er Kristendoms-Kundskabens Stilling som Fag i den lærde Skole angiven. Kun i de 3 yngste Klasser ere den kristne Troslære og den bibelske Historie optagne som Læregjenstande ved Siden af de øvrige Skolefag til Lektiekæsning hjemme, til Udlægning og Overhøring paa Klassen. De tre Skoleaar kunne vel ogsaa nok strække til for at faa gennemgaaet, hvad Anordningen kræver, Bibelhistorien efter en udførligere Lærebog, den kristelige Tros- og Sædelære efter en mindre, navnlig da Bibelhistorien i kort Begreb og Hovedstykkerne af den lille Kathechismus høre med til det, som forlanges lært af den, der skal optages som Discipel i I Klasse.

Men et andet Spørgsmaal er dette: Kunne vi forsvare i en Tid som vor at lade de unge Mennesker i Skolens øverste Klasser staa ganske uden Hjælp fra Skolens Side lige overfor de menighedsopløsende Bestræbelser, Katholicismens lønlige Virksomhed, den saakaldte Humanismes højroastede Krav og Vantroens Stormløb? Tor Skolen betragte sin Gjerning i religiøs Henseende som endt ved Konfirmationsalderen, naar den endnu kun i saa ind-

skrænket Maal har formaaet at bibringe sine Sonner Kjendskab til Bibelordet, til Konfessionsforskjellene, til Kirkens Historie? Og tør vi lukke Øjet for, at mange ethiske Spørgsmaal trænge sig frem hos de Unge med Krav paa at klares netop i de Aar, da Trivlelysten vaagner og Forstanden søger sig en kildrende Tilfredsstillelse i at gjøre det dybe og det høje lige saa vel som det daglige til Tjenstand for Kritik og Ræsonnement? Ganske vist vil der i en Skole, som ledes i kristelig Aand, oftere blive Lejlighed — nærmest vel ved Undervisningen i Dansk og i Historie — til at samtale med Disciplene om saadanne Spørgsmaal, støtte det vaklende og modarbejde vrangte Anskuelser, men uheldigt er det jo, at dette kun kan ske lejlighedsvis.

Som Forholdene for Øjeblikket ere ordnede ved Loven, kan der ikke være Tale om at stille Religionsundervisningen paa dens gamle Plads i den lærde Skole; Pladsen er jo desuden alt optagen af andre Fag. Men ad anden Vej kan der dog i et vist Maal raades Bod paa Savnet; i denne Henseende vil en ordineret Mand med den Erfaring, han har vundet under sin Embedsgjerning, kunne yde os en saare væsentlig Tjeneste. Vi ere ved vor Skole, takket være Byens dygtige og nidkjære Præster, paa hvis Bistand jeg tør være sikker, i Stand til at indrette ugentlige Bibellæsninger og Foredrag af religiøst og kirkehistorisk Indhold for de tre overste Klasser tilsammen. At henlægge disse til en Eftermiddagstime og give dem fuldstændig Frivilligheds Karakter vilde efter min Formening være mindre hensigtssvarende, da vi under den Form ikke vare sikre paa at naa, hvad vi ønske, at gjøre alle Disciplene i de højere Klasser delagtige i den samme religiøse Paavirkning. Men indenfor Skoletidens Grændser ere alle Timer besatte, og denne maa jo ikke forlænges. Derimod mener jeg, at man uden Skade kunde fritage Klasserne IV, V, VI for en af de befalede 4 Gymnastiktimer ugentlig og benytte denne i det anførte Øjemed. Hvis det høje Ministerium vilde give sit Samtykke hertil for det forestaaende nye Skoleaar og derhos tillade Skolen at disponere over et passende Honorar til vedkommende gejstlige Mand, vilde vi her opnaa et Gode, som jeg maa tillægge en meget væsentlig Betydning.*

Paa denne Skrivelse er endnu intet Svar indløbet fra Ministeriet.

Siden Afslutningen af forrige Aars Program har Skolen modtaget følgende trykte Meddelelser fra Ministeriet:

Bekjendtgjørelse af 22. Maj 1874 om Indretning af en Tillægsexamen i dobbelt Retning for dem, der ønske at erhverve sig akademisk Borgerret uden at have taget Afgangsexamen ved en af de lærde Skoler;

Cirkulære af 17. Juni 1874 om de Fordringer, der blive at stille ved Undervisningen i analytisk Geometri;

ministeriel Skrivelse af 2. Juli, at den studerende Discipel, der forlader 4de Klasse uden at have nydt noget af Skolens Beneficier, skal betale 10 Rd. for Testimonium; at derimod Attest om Modenhed til Opflyttelse i 5te Klasse kan udstedes gratis; samt at den, der forlader 5te og 6te Klasse, faar Afgangsbrevet gratis, naar han tidligere har betalt for 4de Klasses Testimonium;

Bemærkninger af Undervisningsinspektøren, foranledigede ved hans Examensrejse i Sommeren 1874 og under 12. August indsendte til Ministeriet;

minist. Skr. af 18. August, at Forstanderskabet, hvis Fuldmægtig Regnskabsføreren er, bærer Ansvar for Skolemidlernes Administration og Regnskabsaflæggelsen; at Forstanderskabet derfor har at paase, at Indtægterne indkomme i betimelig Tid;

minist. Skr. af 26. Oktober, at en Discipel, der har bestaaet Realafgangsexamen af højere Grad, kan deltage i 5te og 6te Klasses Undervisning af matematisk-naturvidenskabelig Retning, men kan ikke indstille sig til Afgangsexamen ved Skolen;

minist. Skr. af 29. Oktober, at en Discipel, der har bestaaet Realafgangsexamen, maa, for at kunne optages i 5te Klasse og siden underkaste sig Afgangsexamen

af sproglig-historisk Retning, forinden prøves i alle de Fag, der fortsættes i 5te og 6te Klasse;

Skr. fra Undervisningsinspektøren af 30. November, hvormed oversendes en Opgave til fransk Stil at benytte ved den forestaaende Halvaarsprøve i VI Klasse;

minist. Skr. af 30. Januar 1875, at den præliminære Prøve for Privatister maa være aflagt mindst 1 Aar forud for Afgangsprøven;

Cirkulære af 29. April, at Examenskontrollen ved Skolerne, som før var overdragen Undervisningsinspektøren, nu gaar over til en kombineret Inspektion af 3 Medlemmer, udnævnte paa tre Aar ad Gangen, for Tiden Professorerne Dr. A. Steen (Formand), Dr. L. Ussing og Dr. E. Holm; at Underretning om de skriftlige Prøver og Opgaverne til samme ville blive sendte fra Ministeriet, som hidtil, medens Ordningen af de mundtlige Prøver fastsættes ved et trykt Schema, som Inspektionen udsender til alle de Skoler, der høre til samme Gruppe.

III. Disciplene.

Ved Afslutningen af forrige Aars Indbydelsesskrift havde Skolen 58 Disciple. I Juni udmeldtes J. Petersen af III og E. Jensen af I. Til Universitetet dimitteredes 7: V. Lütken, P. D. Koch, F. C. V. Dresler, J. F. Hansen, O. C. Kynde, C. F. Guldberg og H. V. Olsen; med Vidnesbyrd for at have bestaaet IV Klases Slutningsprøve afgik G. H. Wesenberg. Efter Aarsprøven udgik endvidere A. R. Leifer, V. K. Leifer, P. Rützou og J. A. Lindemann. Skoleaaret endte saaledes med 44 Disciple.

Fra 17de August optoges 9 nye Disciple, saa at Skoleaaret 1874—75 begyndte med 53. Siden indkom i September U. K. S. Brinch, ved Nytaar L. A. Grønvold. Af de nyoptagne udmeldtes i Oktober af Ist. Carl P. E. Wolf, f. $\frac{2}{6}$ 1863, da hans Fader, Premierlieutenant Skovkasserer P. V. Wolf, var bleven udnævnt til Amtsforvalter i Viborg. I Oktober udmeldtes ligeledes S. C. F. Torup af II st. paa Grund af hans Faders Ansættelse i Odense; ved Nytaar udgik L. F. Frisenette og A. Kofoed-Hansen, begge af II R. Endelig udgik i Marts Th. R. L. Krarup af II st. for at indsættes i Ribe Kathedralskole, hvor hans Fader nu er Rektor.

Skolen tæller for nærværende Tid, den 1. Juni, 50 Disciple, som her opføres efter den Plads, de indtage i Klasserne ifølge sidste Sammentælling, VI og V efter Udfaldet af Halvaarsprøven. Ved *Nr. efter Navnet* angives Disciplens Plads ifølge Middelkarakteren for Aaret. De i dette Skoleaar optagne ere betegnede med *, Faderens Stilling er anført i Parenthes; hvor intet Hjemsted er nævnt, menes Nykjøbing p. F.

Dimittenderne.

1. F. Christian S. Brandt (Pastor B., Veggerløse).
2. J. Christian Blangstrup (Justitsraad B., Landinspektør og Branddirektør).
3. Anton A. Malta Møller (Pastor M., Kippinge).
4. F. H. Gebhard Knuth (Kammerherre, Greve K. til Liliendal).

V Klasse.

1. Christian J. Heyn (Distriktslæge H., Saxkjøbing).
- *2. Benjamin J. Th. Barfod, f. $\frac{25}{1}$ 1858 (Pastor B., Vaabensted paa Lolland).

3. Hans J. Junior (Bagermester J.)
4. Jakob Wittrup (Adjunkt W. her ved Skolen).

IV Klasse.

1. L. Hemming Carstensen (Proprietær C., Cypressegaard paa Lolland). *Nr. 1.*
2. Alfred Lütken (Overlærer L. her ved Skolen). *Nr. 2.*
3. Henning A. I. Hagerup (afd. Skolelærer II. i Tønder; Plejef. Overlærer Nielsen her ved Skolen). *Nr. 3.*
4. Jens J. Olivarius (Stiftamtsfuldmægtig O.) *Nr. 8.*
5. (Real.) Carl Wittrup, Broder til Nr. 4 i V. *Nr. 4.*
6. Edvard T. Koch (Provst K., R. af D., Riserup). *Nr. 9.*
7. C. Frederik Holm (Forpagter H. paa Rosenlund, Lolland). *Nr. 5.*
8. (Real.) Ivar Jespersen (afd. Distriktslæge J.) *Nr. 7.*
9. Thorgeir G. Bekker (Kjøbmand B., Nysted). *Nr. 6.*

III Klasse.

1. (Real.) Andreas T. Stybe (Kjøbmand S.) *Nr. 2.*
2. (Real.) William Vieth (Kjøbmand V.) *Nr. 1.*
3. Severin Bolwig (Pastor B., Vaalse). *Nr. 4.*
- *4. Kristen V. Th. Barfod, f. $\frac{25}{7}$ 1860, Broder til Nr. 2 i V. *Nr. 7.*
5. (Real.) Frederik C. Saugman (Godsforvalter S. paa Korselitse). *Nr. 3.*
6. Mathias M. Frederiksen (Proprietær F., Forpagter paa Fuglsang, Lolland). *Nr. 6.*
- *7. L. August Grønvold, f. $\frac{8}{4}$ 1859, (Kjøbmand G. i Slagelse, R. af D.) *Nr. 5.*

II Klasse.

1. (Real.) L. Peter Jappe (Møller J.) *Nr. 1.*
2. Christian Platou (Herredsfoged, Kancelliraad P.) *Nr. 3.*

3. J. Ludvig Grandjean (Kammerjunker, Stambusbesidder G. til Vennerslund). *Nr. 2.*
4. Carl B. Olivarius, Broder til Nr. 4 i IV. *Nr. 5.*
5. Erik Jespersen, Broder til Nr. 8 i IV. *Nr. 6.*
6. Otto D. Lütken, Broder til Nr. 2 i IV. *Nr. 7.*
7. Henrik J. Posselt (afd. Provst P., Østofte paa Lolland). *Nr. 4.*
8. Jens Peter C. Svendsen (Proprietær S., Helgenæs paa Lolland). *Nr. 8.*
9. Enevold Bolwig, Broder Nr. 3 i III. *Nr. 10.*
10. (Real.) Emil H. Nobel (Fabrikant N.) *Nr. 9.*
11. Michael P. N. Alstrup (Kammerraad A., Godsinspektør paa Aalholm, Lolland). *Nr. 13.*
12. Johannes H. E. J. Friis (Telegrafist F.) *Nr. 12.*
- *13. (Real.) Johan D. Frederiksen, f. $24/2$ 1862, Broder til Nr. 6 i III. *Nr. 11.*
14. (Real.) B. Christian Bech (Bryggeribestyrer B.) *Nr. 15.*
15. (Real.) Peter T. Pontoppidan (Borgmester og Byfoged, Justitsraad P., R. af D. og Dbm.) *Nr. 14.*

I Klasse.

- *1. Carl Johan Neergaard, f. $2/10$ 1863 (Adjunkt N. her ved Skolen). *Nr. 1.*
- *2. Ulrik K. S. Brinch, f. $9/3$ 1863 (Postexpedient B.) *Nr. 2.*
3. (Real.) Vilhelm T. Blangstrup, Broder til Nr. 2 i VI. *Nr. 4.*
4. (Real.) Ernst V. Nobel, Broder til Nr. 10 i II. *Nr. 5.*
5. (Real.) Poul Wittrup, Broder til Nr. 4 i V og Nr. 5 i IV. *Nr. 3.*

6. (Real.) Peter Kofod Ancher (Kæmner A.) Nr. 6.
 *7. (Real.) Sophus W. M. Gorm, f. $\frac{23}{10}$ 1862 (Lieutenant, Hotelforpagter G.) Nr. 8.
 8. (Real.) Oluf Sidenius (afd. Vinhandler S.) Nr. 7.
 *9. (Real.) P. J. Christian Junior, f. $\frac{7}{4}$ 1863, Broder til Nr. 3 i V. Nr. 10.
 *10. (Real.) Axel E. Plenge, f. $\frac{5}{1}$ 1861 (Forpagter P. paa Hardenberg, Lolland). Nr. 9.
 *11. (Real.) A. P. Ernst Braase, f. $\frac{23}{3}$ 1863 (afd. Organist B.; Stiff. Snedkermester Jensen). Nr. 11.

Af de 53 Disciple ved Skoleaarets Begyndelse vare

studerende	32,
Realister	21.

Den 15. August 1873 vare af 64 Disciple

studerende	42,
Realister	22.

IV. Undervisningen.

Den Fordeling af Fag og Timer, hvormed Skoleaaret begyndte, kom ikke til at gjælde længe. Ved Cand. ph. Torups Udnævnelse til Skoleinspektør i Odense bleve 11 Timer ugentlig ledige i Engelsk; dette havde til Følge, at Rektor afgav Dansk i VI til Overlærer Krarup og overtog Engelsk i IVR og VI, Adjunkt Købke tog Engelsk i IR og IIR, hvorimod han afgav Dansk i I til Adjunkt Gemzøe. Fra Oktober vare da Fagene saaledes fordelte: Rektor Listov Latinsk Poesi i V og VI, Oldnordisk (og Svensk) i V og VI, Engelsk i IIR, IVR, V, VI; 16 Timer ugentlig.

Overlærer Nielsen Latin i IIst., prosaisk Latin i V, Græsk i IIIst. og i VI; 26 Timer.

Overlærer Krarup Dansk i V og VI, Latin i III st., prosaisk Latin i VI, Græsk i IV st. og i V; 26 Timer.

Overlærer Lütken Naturlære i III R, IV R, V, VI, Naturhistorie i I—IV, Tegning i I, II, III R, IV R; 30 Timer.

Adjunkt Wesenberg Mathematik i I—IV, Latin i I st.; 28 Timer.

Adjunkt Wittrup Tysk i II R, III—V, Historie i IV—VI, Skrivning i I, II, III R, IV R; 27 Timer.

Adjunkt Neergaard Fransk i I, II st., III—VI, Latin i IV st.; 26 Timer.

Adjunkt Købke Dansk i II og i III, Tysk i I og II st., Engelsk i I R og II R, Geografi i I—IV; 26 Timer.

Adjunkt Gemzøe Dansk i I og i IV, Religion i I—III, Fransk i II R, Historie i I—III; 24 Timer.

Organist Matthison-Hansen Sang i alle Klasser, 5 Timer, samt Ledelse af Lovsang ved Ugens Begyndelse og Slutning.

Gymnastiklærer Jepsen Gymnastik og Svømning i alle Klasser 15 Timer, samt Øvelser i Riffelskydning.

I Januar Maaned læste Pastor Koch Religion med de tre yngste Klasser, Stud. th. Christensen Dansk, Tysk og Historie med I og II, Stud. th. Lütken Latin og Historie med III.

Fra Midten af Marts traadte den sidste Timetabel for dette Skoleaar i Kraft; de nyansatte Lærere erholdt følgende Fag:

Konst. Adjunkt Skovgaard Dansk i I og i IV, Dansk Stil i V og VI, Religion i I—III, Engelsk i V, Historie i I, II, III; 24 Timer ugentlig.

Konst. Adjunkt Elmquist Dansk Litteraturhistorie i V og VI, Latin i III st., prosaisk Latin i VI, Græsk i IV st. og i V; 24 Timer.

Fagenes ugentlige Timetal i de forskjellige Klasser :

	I.		II.		III.		IV.		V.	VI.	Timer om Ugen.	
	St.	R.	St.	R.	St.	R.	St.	R.				
Dansk (og Sv.)	- 2	1	2	3	- 2	1	- 2	1		2	16	
Oldnordisk . .	«		«		«		«		2	2	4	
Latin	7	«	8	«	7	«	8	«	7	2	6	45
Græsk	«		«		5	«	5	«	6		6	22
Tysk	- 2	1	2	3	- 2	1	- 2	1	(2)	«	«	16
Fransk	3		3		3		- 2	1	3	3	3	18
Engelsk	«	3	«	3	«	3	«	3	2	2	2	16
Religion	2		2		2		«		«	«	«	6
Historie	2	2	2		- 2	1	- 2	1	3	4	4	19
Geografi	2		2		1		2		«	«	«	7
Mathematik . .	- 4	1	2	3	2	- 4	1	5	«	«	«	22
Naturlære . . .	«		«		«	2	«	3	3	3	3	11
Naturhistorie.	2		2		2		2		«	«	«	8
Tegning	- 2	1	1	3	«	2	«	2	«	«	«	11
Skrivning . . .	2		- 1	1	«	1	«	1	«	«	«	6
	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30		
Sang	2		2		2		2		2	2	2	5
Gymnastik . . .	4		4		4		4(5)		4(5)	4(5)	4(5)	15

Det midterste Tal i Tabellens Rubriker angiver Klasesens Fællestimer; til venstre staa de studerendes, til højre Realisternes Særtimer.

II Klases to Afdelinger have siden Nytaar haft fælles Undervisning i Fransk. I latinsk Poesi ligesom og i Dansk (og Svensk) har V Klasse været sammen med VI. Af V Klases Disciple har én valgt Tysk i Stedet for Engelsk.

Ved Sangundervisningen, hvori alle de Disciple, der have Stemme deltage, have Klasserne været fordelte i 4 Hold: I, II, III+IV, V+VI; 1 Time om Ugen anvendes til Sammensang.

I Gymnastik have i Reglen to eller tre Klasser været forenede; de Disciple af IV, V og VI, som ikke tage Del i Sangen, have haft særskilte Gymnastikøvelser 1 Time om Ugen.

Oversigt

over Skolens Arbejde

fra August 1874 indtil Udgangen af Maj 1875.

Dansk.

- I Kl. Matzens Læsebog, 2den Del, benyttet til Oplæsning og Analyse. Bojesens Grammatik, med Forbigaaelse af adskillige Anmærkninger. Vers udenad efter Holst's »Smaadigte«. 17 Diktatstile paa Skolen, 27 Gjenfortællingsstile i Hjemmet.
- Real. som den studerende Afdeling. Desuden er en særskilt Ugetime anvendt til skriftlige Ovelser (18 Separatstile) og til Grammatik-Læsning.
- II Kl. Matzens Læsebog, 3die Del, benyttet som Læsebog og til Analyse. Ugentlig to skriftlige Arbejder: 1 hjemmeskreven Stil og 1 Diktatstil paa Skolen. Hidtil 60 Stile.
- Real. Samme Læsebog benyttet til Oplæsning og Analyse. Bojesens Grammatik repeteret. Den ene Ugetime er anvendt afvexlende til Oplæsning og Analyse og til skriftlige Ovelser. I alt 73 Stile, hvoraf 30 hjemmeskrevne.
- III Kl. Arentzens og Thorsteinssons nordiske Mythologi gennemgaaet og i Forbindelse hermed læst forskjellige Afsnit af Oehlenschlägers Nordens Guder. Ogsaa ere Schouws Naturskildringer benyttede til Oplæsning. 62 skriftlige Arbejder, hvoraf 30 ere skrevne hjemme, 32 paa Skolen.
- Real. særskilt i 1 Ugetime. Afvexlende Oplæsning og Analyse og skriftlige Arbejder.
- IV Kl. M. Hammerichs »Danske og norske Læsestykker»

ere benyttede til Oplæsning og til Stof for Samtale. — 29 Stile, hvoraf 26 hjemme og 3 paa Skolen.

— Real. I en særskilt Ugetime Partier af Homers Odyssee ved Wilster; desuden meddelt et kortfattet Omrids af den danske Litteraturhistorie, hvorpaa »Hakon Jarl« er oplæst.

V Kl. Den danske Litteraturhistorie er gennemgaaet indtil Baggesen og belyst ved oplæste Stykker af de forskellige Forfatteres Værker. 20 Stile ere skrevne, deraf 3 paa Skolen.

VI Kl. Dansk Litteraturhistorie ligesom i V Klasse. 18 Stile, deraf 3 paa Skolen.*)

*) Af Opgaverne til Hjemmearbejder anføres:

Skildring af Forholdene paa Island fra Øens første Bebyggelse til og med Aar 1000. — Karakterskildringer af Nausikaa, Andromache og Penelopeia efter Homers Fremstilling (Odys. VI; Il. VI, XXII, XXIV; Od. XIX, XXI, XXIII). — Hvorfor bør vi være forsigtige og milde i vor Dom over andre Mennesker? — Om det smukke i Gjæstfrihed; under hvilke Livsforhold synes den at trives bedst, og hvorfor? — Skildring af Christian II's Personlighed, og Fremstilling af hans Foranstaltninger til Bedste for de lavere Stænder. — Kunne vi i vore Handlinger lade os lede af andres Raad og dog bevare vor Karakters Selvstændighed? — At vise, hvorledes Studiet af fremmede Sprog efter Omstændighederne kan bidrage til at sløve eller skærpe Sandsen for Modersmaalet. — At paa-vise, hvorledes Overgangen fra Nomadelivet til det agerdyrkende Liv gjør Epoke i et Folks Kulturhistorie. — En romersk Patricier og en Ridder fra Middelalderen. — Aarsagerne til Roms Forfald. — Det danske Samfund ved Ludvig Holbergs Fremtræden. — Det studerende og det praktiske Livs Ensidighed og Fortrin.

Opgaver til skoleskrevne Udarbejdelser:

Om Dagspressens nyttige og farlige Egenskaber. — Hvad maa efter Sagens Natur erkjendes for bedst, Valgkongedømme

Oldnordisk (og Svensk).

- V Kl. Wimmers Læsebog Side 1—26, 33—35. Iversens Formlære, 2den Udgave, med de fornødne Tilføjelser.
- VI Kl. Wimmers Læsebog Side 26—104; desuden repeteret forfra til Side 26. Det nødvendige af Formlæren efter Iversen (2den Udg.) og Wimmer.

Af M. Hammerichs svenske Læsestykker have V og VI i Forening oplæst og oversat: nogle Folkesagn, en Del af Almqvists Grimstahamns nybygge, Prosastykker og Digte af Geijer, Tegnér, Runeberg. Hvor Lejlighed frembød sig, anstilledes Sammenligninger med Oldnordisk, Dansk og Engelsk.

Latin.

- Ist. Kl. C. Listøvs latinske Elementarbog helt; af Cornelius Nepos: Miltiades, Themistocles, Aristides. Af Madvigs Sproglære, forkortet Udgave, Hovedtrækkene af Bøjningslæren, §§ 19—104; 143—148; 160. Skriftlige Øvelser paa Skolen engang om Ugen.
- IIst. Kl. Af Cornelius Nepos: Themistocles og Aristides; Cæsars Gallerkrig, 1ste Bog, Kap. 1—29; af Phædrus' Fabler i Møllers og Thomsens Udvalg Nr. 1—5, 9, 10, 12, 13, 17, 18, 19, 21—24, 26, 29—33, 36, 37, 42, 43, ialt 355 Vers. Af Madvigs Sproglære Formlæren fuldstændigere, Ordføjningslærens første Afsnit. Ugentlig en Hjemme-

eller arveligt Kongedømme, og hvad vidner Historien i saa Henseende? — Naturforholdenes Indflydelse paa Hellenernes Aandsudvikling.

stil, mundtlige og skriftlige Øvelser paa Skolen; i alt 27 Hjemmestile, 56 Skolestile.

III st. Kl. Cæsars Gallerkrig, 3die Bog, Kap. 20 til Enden; Ciceros tre første catilinariske Taler; af Ovids Forvandlinger (Blochs Udv.): Deucalion, Io, Pyramus og Thisbe (ialt 469 Vers). Af Madvigs Sproglære læst Syntaxens andet Afsnit Kap. 1—7, de uregelmæssige Verber ere repeterede. Ugentlig en Hjemmestil, desuden mundtlige og skriftlige Øvelser paa Skolen. Hidtil 35 Hjemmestile, 22 Skolestile.

IV st. Kl. Ciceros Tale for Sextus Roscius, Livius' 21de Bog; af Blochs Udvalg af Ovids Metamorfoser: Verdensaldrene, Deucalion, Cadmus, Actæon, Pyramus et Thisbe og Ceres (i alt 888 Vers). Madvigs Sproglære. Ugentlig 2 korte Hjemmestile (i alt 70). 1 Gang ugentlig mundtlig Oversættelse fra Dansk.

V Kl. Ciceros Tale for Sextus Roscius og Cato major; Livius' 8de Bog; Senecas Consolatio ad Marciam, Kap. 1—21; endvidere af Horatius Odernes 2den Bog, Brevenes 1ste Bog og første Brev af 2den Bog. Kursorisk er læst: af Cornelius Nepos Eumenes og Cato; Cæsars Gallerkrig, 1ste Bog, Kap. 1—44; af Ovids Forvandlinger Phaethon; af Curtius i Flemmers Udvalg S. 3—8. Madvigs Sproglære § 24—86, § 108—408; Bojesens Antikviteter Side 5—18; 49—69. Enkelte Stykker af Tregders Litteraturhistorie. Hidtil 34 Versioner, mest skrevne hjemme, og 4 Stile.

VI Kl. Ciceros fire catilinariske Taler, Bricks Udvalg af Tacitus Side 59—76, Ciceros tuskulanske Under-

søgelser, 2den Bog; endvidere Horatius' Ode, 2den Bog, og begge Bøger af Brevene. Repeteret 7de Bog af Livius og Udvalget af Tacitus 34—59. Kursorisk er læst Ciceros 4de verrinske Tale Kap. 45—57, Sallusts Catilina Kap. 15—61 (med Forbigaaelse af Kap. 20 og 37—39), Flemmers Udvalg af Sølvalderens Forfattere, første Hefte, Side 107—119, 124—126, andet Hefte Side 2—20, 31—50. Af Madvigs Sproglære repeteret § 281—342. Udvalg af Bojesens Antikviteter og Tregders Litteraturhistorie. Der er skrevet 23 Versioner, afvejlende i Hjemmet og paa Skolen.

Til Afgangsexamen opgives: Ciceros 4 Taler mod Catilina, 2den Bog af Tuskulanerne, Cato major; Seneca, de constantia sapientis; Livius' 7de Bog, Brickas Udvalg af Tacitus Side 34—76; 1ste og 4de Bog af Virgils Æneide; af Horatius Odernes 2den og 3die Bog og alle hans Breve.

Græsk.

III st. Kl. Bergs lille Forskole, Side 1—16; fra Side 16—19 i Udvalg. Af de danske Stykker ere adskillige tillige nedskrevne. Bergs udvalgte Stykker af græske Historikere, Side 58—62. — Den regelmæssige Bøjningslære efter Bergs Formlære.

IV st. Kl. Berg, Udvalgte Stykker af græske Historikere, Side 46—58, 64—68, 83—92; Homers Odyssee, 2den Bog. Bergs Formlære er repeteret.

V Kl. Iliadens 3die og 4de Bog, Odysseens 2den Bog, Herodots første Bog, Kap. 1—94, Xenofons Memorabilia, første Bog. Bergs Formlære repeteret, Tregders Mythologi læst og Afsnittet om Guderne tillige repeteret.

VI Kl. Herodots 5te Bog, Kap. 89—126; 6te Bog, Kap.

1—30; Homers Iliade, 10de, 11te og henved 200 Vers af 12te Bog; Platons Apologi. Desuden er det øvrige, der opgives til Afgangsexamen, repeteret. Bergs Formlære, Tregders Mythologi og Litteraturhistorie (§ 1—115, Udvalg af § 121—216.)

Til Afgangsexamen opgives: Herodots 5te Bog og af 6te Bog Kap. 1—30; Xenofons Anabasis, 2den Bog, Memorabilia, 2den Bog; Platons Apologi; Demosthenes' tre olynthiske Taler; Homers Iliade, 1ste, 9de, 10de, 11te og det læste af 12te Bog; Odysseens 10de Bog.

Tysk.

I Kl. Hwiids Læsebog for Mellemklasserne, S. 1—75, med Forbigaaelse af S. 24—28, S. 35—36 og S. 63—72; af Hjorts Sproglære ved Kaper det vigtigste af Formlæren, dog med Undtagelse af de uregelmæssige Verber.

— Real. i en særskilt Ugetime Hwiids Læsebog, S. 95—119.

II st. Kl. Hwiids Læsebog, Side 75—160. Læst og indøvet det vigtigste af Formlæren efter Hjorts Sproglære ved Kaper.

II Rkl. Hwiids Læsebog, S. 106—144, 151—184, 220—236. Formlæren efter Hjorts Sproglære ved Kaper. Sproglæren stadig indøvet ved Læsebogen. I den ene Ugetime Stiløvelser efter Jürs' og Rungs Materialier, mundtlig og skriftlig. 1 Hjemmestil hveranden Uge.

III Kl. Hjorts Læsebog, pros. Afdeling I, S. 134—155, 195—235, 341—361, 391—399. Formlæren samt de vigtigste Stykker af Ordføjningslæren efter Hjorts Sproglære ved Kaper.

— Real. 1 ugentlig Særttime. Smaastykker af Læsebogen lærte udenad, ligeledes Gloser. Mundtlige og skriftlige Stiløvelser, først efter Jürs og Rung, senere

efter Lorenzens Stiløvelser. Ordføjningslæren særskilt gennemgaaet. 1 Hjemmestil ugentlig, i alt 33; 7 Stile paa Skolen.

IV Kl. Hjorts Læsebog, prosaisk Afdeling II, S. 8—26, 41—47, 114—168, 178—187, 221—239; Afdeling I, S. 23—79, dels i Lektier, dels fra Bladet. I den sidste Del af Skoleaaret desuden Læsning fra Bladet i Fibigers »Deutsche Anthologie«. Formlæren og Ordføjningslæren efter Hjorts Sproglære ved Kaper.

— Real. 1 ugentlig Særtimer. Smaastykker af Læsebogen samt Gloser lærte udenad. 1 ugentlig Hjemmestil efter Lorenzens Stiløvelser. Mundtlige og skriftlige Stiløvelser paa Skolen efter samme Bog. I alt 32 Hjemmestile og 21 Stile paa Skolen.

V Kl. Forfatterlæsning. Valgte Afsnit af Goethes »Italiänische Reise«. »Der Leibkutscher Friederichs des Grossen« af Max Ring. Schillers »Wilhelm Tell«. Digte af Schiller og Uhland.

Fransk.

I Kl. Borring, Manuel de langue française, S. 95—140. Efter Abrahams' Grammatik det vigtigste af Formlæren. Ugentlig et skriftligt Arbejde paa Skolen, hveranden Uge en Hjemmestil. 17 Hjemmestile, 29 skriftlige Skolearbejder.

II Kl. Sicks Læsebog til Skolebrug, anden Afdel., 1870: S. 1—2, 3—6, 6—7, 7—10, 11—13, 19—25, 31—32, 33—51, 51—55, 59—92, 102—115. Efter Abrahams' Grammatik Formlæren noget fyldigere end i I Kl. Skriftligt Arbejde som i I Kl.; 17 Hjemmestile, 28 Skolearbejder.

- III Kl. Borring, *Études littéraires*, 6te Udg., S. 98—126, 273—304. Formlæren efter Abrahams' Grammatik. 1 ugentlig Hjemmestil, i alt 32.
- IV Kl. Samme Bog som i III Kl., S. 1—10, 46—62, 98—165, 215—221, 379—389. Til Extemporal-læsning benyttedes Voltaire: *Histoire de Charles XII*. Som Maanedslæsning er læst *Robinson suisse* par F. Müller, tome 1 (omtrent 300 Sider). Af Abrahams' Grammatik er Formlæren repeteret, enkelte Afsnit af Ordføjningslæren gennemgaaede.
- Real. 1 ugentlig Særtime benyttet til Extemporal-læsning og Indøvelse af Grammatik og Gloser.
- V Kl. Ploetz, *Manuel de littérature française* 1871, S. 134—267, 286—295, 302—316. Som Maanedslæsning er læst Slutningen af *Aventures de Gil Blas* (omtr. 100 Sider) og *Barante: Histoire de Jeanne d'Arc* (omtr. 250 S.). Efter Abrahams' Grammatik er Formlæren repeteret; af Syntax er lektievis læst S. 91—115, for øvrigt de vigtigste Regler indøvede gennem Exempler. Ugentlig 2 korte Hjemmestile (i alt 66) og mundtlig Oversættelse fra Dansk.
- VI Kl. Samme Bog som i V Kl., S. 317—339, 343—457. Som Maanedslæsning er læst *Corneille: Le Cid*, *J. Sandeau: Mademoiselle de la Seiglière*, *Molière: Le Misanthrope*, til 5te Akt. Abrahams' Grammatik. Ugentlig en Hjemme- og en Skolestil, i alt 37 og 31.

Engelsk.

- I Rkl. Læst og indøvet de 72 første Stykker af J. Listovs *Ledetraad*, 1ste Afdeling. Øvelse i at nedskrive

de læste engelske Stykker, i Regelen i Slutningen af hver Time.

- II Rkl. Listovs Ledetraad, 1ste Afdeling, fra Stykket 29 til Bogens Ende; af anden Afdeling de 91 første Stykker. De skriftlige Øvelser, der i Regelen ere foretagne i hver Time, have væsentlig bestaaet i Nedskrivning paa Engelsk af de danske Stykker.
- III Rkl. Listovs Ledetraad, 2den Afdeling, fra Stykket 89 til Bogens Ende. Af Listovs Læsestykker og Stiløvelser, 1ste Afdeling, de første 18 Stykker; af Læsestykkernes 2den Afdeling Side 3—26. 16 skriftlige Øvelser paa Skolen.
- IV Rkl. Listovs Læsestykker, 2den Afdeling, Side 3—170, 178—204, 207—209, 213—218.
- V Kl. Listovs Ledetraad, 1ste Afdeling, og de 91 første Stykker af 2den Afdeling. Intet forbigaaet. Enkelte skriftlige Øvelser paa Skolen.
- VI Kl. Adskillige Partier af Listovs Ledetraad, 2den Afdeling. Derefter Læsestykkernes 2den Afdeling: Side 3—60, 85—103, 155—170, 178—204; endvidere Listovs Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter, 1ste Hefte, Side 3—37.

Religion.

- I Kl. Assens' Bibelhistorie (mindre Udgave) fra Begyndelsen til Salomons Død (Side 1—58). Balslevs Forklaring til Luthers Kathechismus § 1—54 (til andet Hovedstykke). Psalmer: Nr. 3, 39, 52, 74, 130, 149, 222, 294, 309.
- II Kl. Assens' Bibelhistorie: N. T.'s Historie indtil Lidelseshistorien (Side 95—146). Balslevs Forklaring fra § 86 til Slutningen og § 1—45.

- III Kl. Assens' Bibelhistorie fra Lidelseshistorien til Bogens Ende og repeteret hele N. T.'s Historie. Hele Balslevs Forklaring repeteret.

Historie.

- I Kl. Blochs »Lærebog i Historien for Realskoler«: Middelalderens Historie og Nordens Historie til Slaget paa Grade-Hede (I, Side 95—184).
- II Kl. Blochs Lærebog for Realskoler: Middelalderens Historie (I, Side 95—153); begyndt den nyere Historie (II, Side 1—25); Nordens Historie fra Frederik den 3dies Død til c. 1800 (II, S. 99—131).
- III Kl. Blochs Lærebog for Realskoler: Oldtidens Historie (I, Side 1—94) og Begyndelsen af den nyere Tids Historie (II, Side 1—41).
- Real. I en særskilt Ugetime efter Blochs Lærebog: Nordens Historie fra Valdemar Atterdags Død til Frederik den 4des Død (I, Side 208—224 og II, Side 71—117).
- IV Kl. Blochs Lærebog til Brug for Realskoler: Middelalderen, I, Side 95—153 (indtil Nordens Historie); den nyere Historie, II, Side 25—139 (den første franske Revolution).
- Real. I ugl. Særtime. Blochs Lærebog for Realskoler 1ste og anden Del. Repeteret hvad der ikke er læst med den øvrige Klasse i Aarets Løb.
- V Kl. Thriges mindre Lærebog i den gamle Historie (Side 1—213). Den nyeste Historie efter Blochs større Lærebog (S. 1—119).
- VI Kl. Thriges mindre Lærebog i den gamle Historie Side 1—189. Middelalderens Historie efter Blochs mindre Lærebog Side 95—153. Nordens Historie

efter Thrige Side 1—247. Den nyere og nyeste Historie efter Blochs Lærebøger (de større) kursorisk gennemgaaet.

Geografi.

- I Kl. Efter Thriges Lærebog i Geografien: Danmark, Norge, Sverig, Rusland med Polen, Preussen, det tyske Rige, Østerrig-Ungarn, Holland, Belgien og Schweiz.
- II Kl. Fra Østerrig - Ungarn indtil China efter samme Lærebog.
- III Kl. Asien, Afrika, Amerika og Australien efter samme Lærebog.
- IV Kl. Repetition af Thriges Lærebog, med mundtlige Meddelelser.

Arithmetik.

- I Kl. Læst og indøvet Steens elementære Arithmetik, §§ 1—5: Tal, Sum, Produkt, Proportioner og Decimalbrøk. Linier, Flader og Legemer ere forklarede, og de fleste særegne Former ere foreviste som Indledning til Geometrien. Praktisk Regning med Brøk og Reguladetri.
- II Kl. Læst Steens elementære Algebra, § 1: Potens, og praktisk indøvet Uddragning af Kvadrat- og Kubikrod; repeteret Proportioner og Decimalbrøk og andre enkelte Sætninger i elementær Arithmetik. Skriftlige Hjemmearbejder af og til, og praktisk Regning paa Skolen.
- III Kl. Læst Steens elementære Algebra, §§ 2 og 3: Rod og Potens i udvidet Betydning. Skriftlige Hjemmearbejder omtrent 3 Gange maanedlig og Øvelser paa Skolen i de tilsvarende Timer.

- III Kl. Real. i 1 ugentlig Særtime Regning paa Skolen efter Hansens Opgaver.
- IV Kl. Læst Steens elementære Algebra, §§ 4, 5 og 6: Logarithmer og Ligninger; repeteret Algebra §§ 1, 2 og 3 og enkelte Dele af elementær Arithmetik. Skriftlige Hjemmearbejder omtr. 3 Gange maanedlig og Øvelser paa Skolen i de tilsvarende Timer.

Geometri.

- II Kl. Læst Ramus's elementære Geometri, Art. 1—64.
- III Kl. Læst samme Bog, Art. 57—95 og 109—110.
- IV Kl. Læst samme Bog, Art. 111—127 med Undtagelse af nogle af de mere kombinerede Opgaver; repeteret Art. 73—95, 109 og 110.

Naturlære.

- III Rkl. Af Christies Lærebog i Fysik for Middelskolen er læst S. 1—98. Af Johnstrup, De kemiske Grundstoffer, er læst S. 1—39.
- IV Rkl. Kemien er repeteret efter Johnstrups ovennævnte Lærebog. I Fysik er læst af Christies Lærebog fra Side 60 til Enden og repeteret fra Side 39.
- V Kl. Af Christies Lærebog i Fysik for Middelskolen er læst og repeteret Side 1—137.
- VI Kl. I Fysik er læst Slutningen af Christies Lærebog S. 138—190. Derefter er hele Bogen repeteret. I Astronomi er læst: Kortfattet Lærebog i Astronomien af G. S. Jørgensen.

Naturhistorie.

- I Kl. Efter Lützens Begyndelsesgrunde af Dyrerigets Naturhistorie (Lærebog i Zoologien Nr. 2) læst:

- Krybdyr, Padder og Fiske (S. 110—161). — Efter Vaupells Botanik (4de Oplag) er læst S. 1—36.
- II Kl. Efter Lützens Lærebog: Leddyr (S. 161—218). — Efter Vaupell: Tokimbladede Planter (S. 134—174).
- III Kl. Efter Lützens Lærebog: Bløddyr (S. 219—250) og Pattedyr (S. 1—68). — Efter Vaupell: kronløse, enkimbladede og blomsterløse Planter (S. 165—213) samt Læren om Plantens S sammensætning og Liv (S. 68—127).
- IV Kl. Afsluttende Repetition efter Lützens og Vaupells Lærebøger.

Tegning.

- I Kl. Øvelser i Frihaandstegning efter Hetschs 24 Øvelsestavler. Omridset af Tegningen optrækkes med Pen, Hjælpelinierne punkteres med Ridsefjeder, saasnart nogen Haandfærdighed er opnaaet. Forberedende Øvelser i geometrisk Tegning.
- Real. De samme Øvelser som de studerende Disciple, men i noget større Omfang.
- IIst. Kl. Øvelser i geometrisk Tegning med særligt Hensyn til Undervisningen i Geometri.
- II Rkl. Geometrisk Tegning som de studerende Disciple. Øvelser i Frihaandstegning efter Hetschs Øvelsestavler og tildels efter Gibsmodeller.
- III Rkl. Øvelser i geometrisk Tegning. Konstruktioner vedrørende Cirkler og rette Linier, regulære Polygoner, ligedannede Figurer, Fordoblinger og Forvandlinger af Figurer. Ovaler og Spiraler.
- IV Rkl. Keglesnitslinier og Hjullinier, Udfoldning af krumme Flader, simple Opgaver af Projektionstegning samt Tegning af Apparater efter Maal i 2 eller 3 Projektioner.

Skydning.

Disciplene i de to øverste Klasser, og fra Begyndelsen af indeværende Skoleaar tillige Realisterne i IV, have i 1874 været samlede 16 Gange til Øvelser i Riffelskydning. Præmieskydning afholdtes den 2. Juli. I Almindelighed er Skydningen foretaget staaende, de første Gange i støttet, senere i frit Anslag.

Resultatet vil ses af følgende Oversigt:

Deltagernes Antal.	Afstand i Alen.	Antal af Skud.	Træffere.	Totalsum.	Middeltal.
6	Slutningen 300	af Skole- 320	Aaret 1873 122	— 1874. 297	0,93
4	200	260	117	283	1,09
4	Begyndelsen 300	af Skole- 217	Aaret 1874 97	— 1875. 226	1,00
5	100—200	315	190	479	1,52

Ved Præmieskydningen var Afstanden 200 Alen. Hver af Deltagerne gjorde 5 Skud med Miniériffel i frit Anslag; til 1ste Præmie krævedes 10 Points, til 2den 9, til 3die 8. Første Præmie (et Rejsetæppe) blev vunden med 15 Points, anden (Blichers Noveller) med 12 Points, tredie (et Rejsekort) med 11 Points.

V. Skolebeneficier*).

I. Fri Undervisning have i dette Skoleaar:

F. C. S. Brandt (VI), A. A. Malta Müller (VI), *C. J. Heyn (V), *L. H. Carstensen (IV), A. T. Stybe (III), *H. J. Posselt (II), J. H. E. J. Friis (II),

*) Mærket * ved et Navn betegner, at vedkommende Discipel nyder baade et Skolestipendium og fri Undervisning.

og extraordinært som Lærersønner: *J. Wittrup (V), *A. Lütken (IV), *H. A. I. Hagerup (IV), C. Wittrup (IV), O. D. Lütken (II), C. J. Neergaard (I), P. Wittrup (I).

II. Højeste Stipendium (100 Kr.):

H. J. Junior (V), *J. Wittrup (V), *A. Lütken (IV), J. J. Olivarius (IV).

III. Mellemste Stipendium (70 Kr.):

*C. J. Heyn (V), *H. A. I. Hagerup (IV).

IV. Laveste Stipendium (40 Kr.):

*L. H. Carstensen (IV), *H. J. Posselt (II).

De to Portioner af det Moltkeske Skolelegat for Embedsmænds Sønner have af Legatets Bestyrer, Kammerherre Lensgreve Moltke til Bregentved, været tildelte G. H. Wesenberg (udgik ifjor Sommer efter at have bestaaet Examen i IV Kl.) og J. Wittrup (V).

Ved Afstemning paa et Lærermøde den 27. Juni 1874, i Henhold til Fundatsen af 1864 for Overlærer H. J. Blichers Legat § 4 a og b, tillagdes Legatets Aarsrente (40 Kr.) daværende Discipel i VII Kl. V. Lütken.

VI. Bibliothek og videnskabelige Samlinger.

A. J. D. Hages Legat.

1. Regnskab for Legatet i Finantsaaret 1874—75.

1. Legatet ejede d. 31. Marts 1874:

a) en Panteob-

bligations . . Rd. 1500 » Sk. = Kr. 3000,00.

b) en Statsobli-
gation. . . Rd. 100 » Sk. = Kr. 200,00.

c) kontant Be-
holdning . . — 173 75 — = — 347,56.

2. Indtægt i Finantsaaret 1874—75:

Kontant Beholdning den 31. Marts 1874 Kr. 347,56.

Renter for 1874 — 128,70.

Forpagtningsafgift for 1875 — 1036,92.

Kr. 1513,18.

3. Udgift i Finantsaaret 1874—75:

Boghandlerregninger Kr. 451,20.

Indbinding — 46,42.

Udgifter til de naturhist. og

fysiske Samlinger m. m. . . — 372,84.

Portoudgifter — 1,25

Indsat i Sparekassen — 550,00.

÷ 1421,71.

Kontant Beholdn. den 31. Marts 1875 Kr. 91,47.

4. Legatet ejede den 31. Marts 1875:

a) en Panteobligation. Kr. 3000,00.

b) en Statsobligation. — 200,00.

c) i Sparekasse. — 550,00.

d) kontant Beholdning . . . — 91,47.

2. Bøger, kjøbte for Legatets Regning.

Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie, udg. af det kgl. nordiske Oldskrift-Selskab. 1874, 1—4.

Adel, Den danske. Levnetsbeskrivelser uddragne af Ligprædikener ved C. F. Bricka og S. M. Gjellerup. 2—4. 1874—75.

Annalen der Physik u. Chemie. Herausg. v. J. C. Poggendorff. Lpz. 1874, 5—12. Ergänzung VI, 4. 1875, 1—4.

Archiv, Historisk. Et Maanedsskrift. Udg. af F. C. Granzow. 1874, 6—12. 1875, 1—3.

- Baker, S. Wh., Ismailia. Beretning om den af Ismail udsendte Expedition. Oversat af O. Irminger. 1875, 1—4.
- Becker, P. W., Historiske Afhandlinger. I. 1874.
- Bergsøe, V., Rom under Pius den Niende. 4—14. 1874—75. fol.
- Bibliotheca historica, herausg. von W. Müldener. (Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen). XXII. 1874, 1.
- Blytt, M. N., Norges Flora eller Beskrivelser over de i Norge vildtvoxende Karplanter. I. Christ. 1861. II, 1—2 (af A. x. Blytt). 1874.
- Breve og Aktstykker angaaende Tyge Brahe og hans Slægtninge. Udg. af F. R. Friis. 1875.
- Cantù, C., Verdenshistorie, frit bearbejdet ved E. Holm og Ph. Weilbach. 30—35.
- Danske Magazin. Fjerde Række. IV, 2. 1875. 4to.
- Fogh, C., Geologiens Hovedsætninger, fremstillede med særligt Hensyn til de hjemlige Forhold. 1874.
- Folkeviser, Gamle Jyske, samlede af Folkemunde, især i Hammerum-Herred, af E. T. Kristensen. 1—2. 1874.
- Hansen, J., Fra Diplomatiens Verden. Optegnelser fra Aarene 1864—67. Med en Fortale af J. Valfrey. 1875.
- Hettner, H., Frankrigs Literaturhistorie i det attende Aarhundrede. Paa Dansk ved H. Schwanenflügel. 1875, 1. 2.
- Hofberg, H., Svenskt biografiskt handlexikon. Lefnadsteckningar af Sveriges namnkunniga män och qvinnor. 3—7. Stockh.
- Hof- og Statskalender, Dansk. Statshaandbog for Aaret 1875.
- Højer, M., Konungariket Sverige, en topografisk-statistisk beskrifning. 10. Stockh.
- Høyen, N. L., Raftæl. Ved H. R. Baumann. 1. 2. 1875.
- Kjærbølling, N., Skandinaviens Fugle, med særligt Hensyn til Danmark. Paany udg. af J. Collin. 9—12. 1874—75. fol.
- , Skandinaviens Fugle. Ved J. Collin. Text. 1. 1875.
- Kong Knud den hellige efter Ælnods Fremstilling. Ved J. S. Jacobsen. 1874.
- Lorenzen, C. C., Historisk-topografiske Meddelelser om Gottorp Slot. Aalborg 1875.
- Löffler, E., Haandbog i Geographien. 1—4. 1874—75.
- Mittheilungen aus der historischen Litteratur, redigirt von R. Foss. II, 3—4. 1874. III, 1—2. 1875. Berl.

- Monumenta Germaniæ historica, inde ab a. 500 usque ad a. 1500, ed. G. H. Pertz. Scriptorum tomus XXIII. Hannov. 1874. fol.
- Monumenta historiæ Danicæ. Historiske Kildeskrifter. Udg. af H. Rørdam. II, 3. 1874.
- Paludan, J., Udsigt over den franske Nationallitteraturs Historie. 1874.
- Paludan-Müller, C., De første Konger af den Oldenborgske Slægt. 1874.
- , Kong Valdemars Jordbog. Et Stridskrift. 1874.
- Paulsen, A., Naturkræfterne, deres Love og vigtigste Anvendelser. 10—11. 1874—75.
- Petermann, A., Mittheilungen aus Justus Perthes' geographischer Anstalt. 1874, 6—12. 1875, 1—5. Gotha. 4to.
- Erik Pontoppidans Levnetsbeskrivelse og hans Dagbog fra en Reise i Norge. Med Indledning af C. Paludan-Müller. Udg. af N. E. Hofman (Bang). Odense 1874.
- Rafael. Optegnelser efter Prof. N. L. Høyens Forelæsninger af H. R. Baumann. 1—2. 1875.
- Ranke, L. v., Sämmtliche Werke. XXVII—XXVIII. Zwölf Bücher Preussischer Geschichte. 3—4. Lpz. 1874. — XXXIX. Die röm. Päpste in den letzten vier Jahrhunderten. 3. 1874.
- Die Reccesse und andere Akten der Hansetage von 1256—1430. III. Lpz. 1875. 4to.
- Rosenørn, M. H., Greve Gert af Holsten og Niels Ebbeson af Nørreris. 2. 1874.
- (Ross, P.), Skildringer af Biskop Dr. theol. Rasmus Møllers private Liv. Nykjøb. p. F. 1871.
- Sagaer, fortalte af Br. Snorrason og Kr. Arentzen. I—IV (2 Bd.). 1849—50.
- Saint-Martin, Viv. de, L'Année géographique. Douzième année (1873). Treizième année (1874). Paris 1874—75.
- Samlinger, kirkehistoriske. Udg. af Selsk. for Danmarks Kirkehistorie ved H. F. Rørdam. Tredie Række. I, 1. 1874.
- til jydsk Historie og Topografi. V, 1—2. Aalb. 1874.
- Scharling, C. H., Menneskehed og Christendom i deres historiske Udvikling. Anden Deel. 1874.
- Scherr, J., Almindelig Literaturhistorie. Ved Fr. Winkel Horn. 1—9. (1874—75.)
- Schmidt, K., Lærebog i Fysik til Brug for Latinskoler, Seminarier og højere Realskoler. 1ste Halvdel. Odense 1875.

- Secher, C. E., Danmark i ældre og nyere Tid. 29—44.
- Snorro Sturlesön, Norges Konge-Krønike, fordansket ved N. F. S. Grundtvig. I—III (2 Bd.). 1818—22. 4to.
- Snorre Sturlassön, Sturla Thordssön og fl., Norges Konge-Sagaer, oversatte af P. A. Munch og O. Rygh. I—II. Christ. 1859—71.
- Steenstrup, J. C. H. R., Studier over Kong Valdemars Jordebog. Efter trykte og utrykte Kilder. 1874.
- , Professor, Dr. C. Paludan-Müller og Kong Valdemars Jordebog. Til Forsvar for Sidstnævnte. 1874.
- Storm, G., Sagnkredsene om Karl den store og Didrik af Bern hos de nordiske Folk. Krist. 1874.
- Thorsøe, Al., Den danske Stats politiske Historie fra 1800—1814. 1—14. 1873—75.
- Tidsskrift, Botanisk, udg. af den botaniske Forening. Redig. af H. Kiærskou. Anden Række. III, 3. IV, 1—2.
- for populære Fremstillinger af Naturvidenskabene. Femte Række. I, 3—6. II, 1—2.
- , Historisk, udg. af den norske historiske Forening. III, 2. Krist. 1874.
- , Naturhistorisk, stiftet af H. Krøyer, udg. af J. C. Schiødte. Tredie Række. IX, 1—3. 1874.
- Tuxen, J. C., Den Danske og Norske Sømagt fra de ældste Tider indtil vore Dage. 9—14. 1874—75.
- Tyndall, J., Varme og Kulde, sex Foredrag. Paa Norsk ved J. L. W. Dietrichson. Christ. 1874.
- Læren om Lyden. Otte Forelæsninger. Udg. paa Dansk af C. F. C. Møller. 1875.
- Weber, G., Allgemeine Weltgeschichte. XI, 1. Lpz. 1874.
- Wulff, D. H., Statistiske Bidrag til Vendelbo Stifts Historie i det 16de og 17de Aarhundrede. 4. Aalborg 1874.
- Zeitschrift, Historische, herausg. von H. v. Sybel. XVI. 1874, 3—4. XVII. 1875, 1—2. München.
- Ælnod, Kong Knud den hellige. Ved J. S. Jacobsen. 1874.

Til Skolens fysiske Samling er i Aar anskaffet:

- Apparat til at vise Magnetens Indflydelse paa en bevægelig Strøm;
to store Klangfigurplader med Stativ;
et Minimumthermometer;

Prisma med Stativ; Hulspejl af Glas;
Okular med svagere Forstørring til Skolens astronomiske Kikkert;
to Planspejle med Hængsel til at stille under forskellige Vinkler.

Til Skolens **naturhistoriske Samlinger** er tidligere over-
sendt fra Konsul H. Krebs nogle vestindiske Plantedele
i Spiritus, som ikke før kunde ordnes af Mangel paa Glas,
men nu ere opstillede, nemlig:

af Pisangen (*Musa paradisiaca*) a) en gjennemskaaren Blomster-
stand, b) to Smaagrene af Blomsterstanden med halvt udviklet
Frukt, c) to fuldt udviklede Frugter;
Convolvulus Batatas, Knoller med Stængler og Blade;
Anacardium occidentale, Frugter;
Kviste af Kaffetræet (*Coffea arabica*).

I samme Sending medfulgte endvidere:

Murex pomum (2 Exempl.), *Murex calcitrapa* og *Asterias* sp. (2
Exempl.), alt i Spiritus.

Af forskellige Disciple er modtaget til Samlingerne:
En Havørn (af P. Kofod Ancher), indsendt til Udstopning; en
Kylling med 4 Ben (af A. Malta Müller); en Isfugl (*Alcedo
ispida*), et ungt Exemplar af en Stenbider (*Cyclopterus Lumpus
Linn.*) i Spiritus (af V. Leifer.)

Indkjøbt og indsendt til Udstopning:

et Exemplar af Bramgaasen (*Anser leucopsis*).

Samlet af Læreren i Naturhistorie:

Gobius niger, sort Kutling (4 Exempl.).

Platessa vulgaris, alm. Rødspætte, ungt Dyr.

Gasterosteus aculeatus, trepigget Hundestejl, Hanner i Parrings-
dragt og Hunner.

Gasterosteus pungitius Linn., lille Hundestejl.

Spinachia vulgaris Cuv., alm. Tangsuarre (flere Exemplarer).

Afsondret Rogn af samme.

Clupea Harengus Linn., alm. Sild (ungt Exemplar).

Belone rostrata, alm. Hornfisk (ungt Exemplar).

Siphostoma Typhle, lille Tangnaal.

Triton punctatus, almindelig Vandøgle (flere Exemplarer af Han
og Hun).

Larver af Vandkalve, Jordkrebs, Guldsmede, Døgnfluer og Vaar-
fluer, Frøer m. m., alt opstillet i Spiritus.

I **Mineralsamlingen** ere alle Stykkerne rensede, Æskerne istandsatte eller fornyede, og følgende nye Nummere indlemmede i Samlingen:

Guld, gedigent paa Kvarts, Kalifornien;

Sølv, kornet, Kalifornien; begge disse Stykker ere en Gave af

Bryggeribestyrer H. Bech hersteds;

Blyglands, bladet. foræret af Discipel H. Junior.

Skolens Samling af **Stensager fra Nordens Oldtid** er siden forrige Programs Slutning forøget med Gaver fra Studenterne P. Koch og J. Hansen, Disciplene C. Blangstrup, H. Carstensen og S. Bolwig. Stykkerne (Kiler, Mejsler, Flintflækker) ere for største Delen fundne her i Stiftet.

B. Bøger, anskaffede for Skolekassens Tilskud eller givne af Ministeriet og andre.

De fra Kirke- og Undervisningsministeriet sendte Skrifter ere her mærkede med †; ved * betegnes Gaver fra andre.

† Aarsberetninger fra det kongl. Geheimearchiv. V, 4. 1874. 4to.

† — og Meddelelser fra det store kongl. Bibliothek. Udg. af C. Bruun. II, 4. 1874.

Arentzen, Kr., Baggesen og Oehlenschläger. Literaturhistorisk Studie. IV (1813—1815). 1874.

Aubert, L. M. B., En Udsigt over de norske Loves Historie indtil Nutiden. 1875.

Brachet, A., Grammaire historique de la langue française. Préface par E. Littré. Onzième édition. Paris.

† Brock, P., Numismatiske Undersøgelser betræffende den senere romerske Keisertid. 1874.

† Bruun, C., Det store Kongl. Bibliotheks Stiftelse under Kong Frederik III og Kong Christian V. 1873. 4to.

Brøgger, W. C., og H. H. Rensch, Jættegryder ved Kristiania. 1874.

Conversationslexikon, Nordisk. Anden Udgave. 47—52.

Engelske Forfattere i Udvalg. Med biografiske Indledninger og oplysende Anmærkninger af J. Løkke. 1875.

- * Erslev, Ed., og A. Feddersen, Naturens Bog, en Lærebog. II. Planteriget. 1874.
- Evripides, Skuespil, oversatte af C. P. Christensen Schmidt. 1ste Hefte. 1875.
- Facciolati, J., Æg. Forcellini, J. Furlanetti, Lexicon totius Latinitatis, curante F. Corradini. III, 4. Patavii 1874. 4to.
- † Fenger, C., Om Mavekræft, navnlig i Henseende til Bygning, Udvikling og Udbredning. 1874.
- † Forelæsninger og Øvelser ved Kjøbenhavns Universitet og den polytechniske Lærestanstalt i 1874. I—II.
- † Fortegnelse over de 151 Studerende, der i 1874 have tilendebragt Afgangsexamen ved de lærde Skoler eller Afgangsexamen ved Universitetet. 1874.
- † — over Viborg Kathedralskoles Bogsamling. Kbh. 1874.
- * Fædrelandet. Udgivet af J. F. Giødwad og P. Carl Ploug. 35te Aargang. 1874. fol.
- † Gad, A., Om de sympathiske Øienaffectioner. 1874.
- † Gertz, M. Cl., *Studia critica in L. Annaei Senecæ dialogos*. 1874.
- Grimm, J. u. W., *Deutsches Wörterbuch*, fortges. von M. Heyne, R. Hildebrand u. K. Weigand. IV, 1, 7; IV, 2, 8. 1874—75.
- † Gude, L., *Den hellige Nadvere. Første Afdeling. Forberedelsen og Indstiftelsen*. 1874.
- † Hammerich, Fr., *De episk-kristelige oldkvad hos de gotiske folk*. Univ.-Progr. 1873. 4to.
- † Hansen, P. C. V., *Om Integraler af explicite Differentialer og af Differentialligninger*. 1874. 4to.
- † Hermansen, C., *Betragtninger, fremkaldte ved Spørgsmaalet om Integriteten af Jobs Bog*. Univ.-Progr. 1874. 4to.
- Hermes, *Zeitschrift für classische Philologie*. Herausg. von Em. Hübner. VIII, 4. IX, 1—4. Berl. 1874—75.
- N. L. Høyens Skrifter. Udg. ved J. L. Ussing. 3—4. 1873 (1874).
- † *Indbydelsesskrifter (24) til de offentlige Examina i de danske Skoler 1874, i Reykjavik 1873.*
- † *Indbydelsesskrifter (13) til Examina i de norske Skoler 1873.*
- † *Indbydelsesskrifter (31) til Examina i de svenske Skoler 1874.*
- † Iversen, A., *Hypertrophia Prostatæ*, monografisk fremstillet. 1874.
- † Jacobsen, L., *Om Resection af Hoftelddet i Tilfælde af Caries og Suppuration*. 1874.

- Jahrbücher, Neue, für Philologie u. Pædagogik. Herausg. von A. Fleckeisen u. H. Masius. 1874, 4—12. Lpz.
- * Jung, C. F., Exempelsamling til Indøvelse af nogle af de vigtigste Regler i den franske Syntax. 1874.
- Jørgensen, G. S., Brudstykker af Stereometri og Trigonometri som Indledning til Astronomien. 1875.
- Sermonem D. Junii Juvenalis certis legibus astrictum demonstrare conatus est L. O. Kiær. Haun. 1875.
- † Klintberg, G., Indbudningsskrift med anledning af invigningen af Gefle högre elementarläroverks nya lärohus 1873. Gefle 1873. 4to.
- Lectures françaises, ou Choix de morceaux, en prose et en vers. Par V.-J. Bierring. Seconde édit. Copenh. 1841.
- Orla Lehmanns efterladte Skrifter. Udg. af C. Ploug. IV. 1874.
- † Lister over de Studerende, som i Aarene 1873 og 1874 have taget den anordnede filosofiske Examen. 1873. 1874.
- Listov, J., Engelske Læsestykker og Stiløvelser. Første Afdeling. Andet Oplag. 1873.
- † Love og Expeditioner vedkommende Kirke- og Skolevæsen. Samlede og udg. af H. V. Skibsted. Ny Række. 2. 1874.
- Lovtidende for Kongeriget Danmark for Aaret 1874.
- † Løvenborg, A., Oversigt over Danmarks Statsorden m. m. Kbh. 1874. 1 Ark i fol.
- † — Öfversigt öfver Sveriges statsordning m. m. 1874.
- † — Oversigt over Norges Statsorden m. m. 1874.
- Marquardt, J., u. Th. Mommsen, Handbuch der römischen Alterthümer. II, 1: Römisches Staatsrecht von Th. Mommsen. II, 1. Lpz. 1874.
- Martensen, H., Socialisme og Christendom. Et Brudstykke af den specielle Ethik. 1874.
- Ministerialtidende for Kongeriget Danmark for 1874.
- Monrad, D. G., Den første Kamp om den apostolske Troeskjendelses Oprindelse. Laurentius Valla — Konciliet i Florens. 1875.
- Mundt, C. E., Lærebog i den elementære Plangeometrie tilligemed den plane Trigonometrie. 8de Udg. 1870.
- Njála. Á kostnað hins konunglega norræna fornfræðafjelags. Kaupmannah. 1875.
- † Oversigt over det kongl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandling. 1873, Nr. 2 og 3. 1874, Nr. 1.

- Platons Philebos, oversat og oplyst af C. J. Heise. Udg. af F. C. Sibbern. 1859.
- Theaitetos, oversat og oplyst af B. T. Dahl og F. C. B. Dahl. 1869.
- Polyglotte, Le jeune. Journal par V. Molard. 1874, 1—6. 1875, 7—16. Copenh. fol.
- † Rapport sur les collections scandinaves de la bibliothèque Sainte-Geneviève. Paris 1873.
- Revue des deux mondes. 1874 $\frac{15}{6}$ — $\frac{15}{12}$. 1875 $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{6}$. Paris.
- Table générale 1831—74. Paris 1875.
- Rink, H., Om Grønlands Indland og Muligheden af at berejse samme. 1875.
- Rosing, S., Engelsk-Dansk Ordbog. Fjerde Udg. 1874.
- Runeberg, J. L., Samlade skrifter. 9—10 (V). 11 (VI). Stockh. 1874.
- † Samling af Love og Anordninger m. v. af mere almindelig Interesse. 1870—74. 5te Hefte. 1874.
- † Sammen drag af statistiske Oplysninger angaaende Kongeriget Danmark. Nr. 6. Udg. af det statistiske Bureau. 1874.
- Schjott, P. O., Den græske Tragedies Oprindelse. 1874.
- Skuespil, De tre ældste danske (Christiern Hansen's Komedier), udg. ved S. Birket Smith. 1874.
- † Statistisk Tabelværk. Tredie Række, 26de og 27de Bind. Udg. af det statistiske Bureau. 1873—74. 4to.
- † Tidsskrift, Historisk. Fjerde Række, udg. af den danske historiske Forening. Redig. af E. Holm. IV, 3. 1874.
- Nordisk, for Filologi og Pædagogik. Ny Række. I, 3—4. II, 1. Kbh. 1874—75.
- Theologisk. Udg. af C. H. Kalkar. 1874, 6—12. 1875, 1—4.
- Udvalg af Solvalderens prosaiske Forfattere. Til Skolebrug bearbejdet af E. Flemmer. Anden Udg. I—II (1 B.). 1863. 4 Exempl.
- * Vejviser for Kjobenhavn og Frederiksberg for 1874. Udg. af T. Krack. Kbh.
- * Wiberg, S. V., Register over de i »Bidrag til en almindelig dansk Præstehistorie« anførte Præster. 1—6. Odense 1873—74.
- Wimmer, L. A., Oldnordisk formlære til brug ved undervisning og selvstudium. 1870.

Disciplinbibliotheket, som bestyres af Adjunkt Købke, bestod den 1. April 1874 af 196 Bind. Siden den Tid har det haft følgende Tilvæxt af Bøger:

1) ved Kjøb:

Historiske Skildringer. I—V. 1827.

2) ved Gaver:

Rohmann, Reformationens Indførelse i Danmark;

Dagbog over Begivenhederne fra 21de Marts 1848, I—XVI;

Fortællinger og Skildringer fra »Fædrelandet«s Feuilleton;

Fr. Bremer, »Nabofamilierne«, oversat fra Svensk;

V. Holst, Krigsbilleder;

Goldschmidt, Avromche Nattegal;

E. v. d. Recke, Bertrand de Born;

M. Rosing, »Frelst«;

Schytte, Stormfloden den 13de Novbr. 1872.

De 4 første ere skjænkede af Skolens Rektor, de 5 sidste af Adj. Købke.

VII. Udsigt over Skolens Regnskaber for Aaret fra 1ste April 1874 indtil 31te Marts 1875.

**Indtægter og Udgifter ere i Finantsaaret
1874—75 passerede Skolens Kasse saaledes:**

Indtægt.

Kassebeholdning den 31. Marts 1874:

Skolens Hoved-

fond tilhør: Rd. 1404 95½ β == Kr. 2809,99.

Hages Legat . — 173 75 - == — 347,56.

Stipendiefonden — 266 34 - == — 532,71.

————— Kr. 3690,26.

Jordebogs-Indtægter med Fradrag af de Udgif-

ter, der forlods afholdes — 5166,74.

Renter af Hovedfondens Kapitaler. — 1824,44.

Skolekontingenter — 4736,00.

—————
At overføre Kr. 15417,44.

Overført Kr. 15417,44.

Indtægter af Hospitaler	—	416,00.
Forskjellige ubestemte Indtægter	—	28,00.
Indeholdt i Lærernes Lønninger	—	1045,59.
Bibliothekets særlige Indtægter (Hages Legat); (derunder udtaget Sparekasseindskud)	—	1315,62.
Stipendiefondens Indtægter	—	5411,14.
(derunder udtaget Sparekasseindskud paa Kr. 1980,00).		
Tilskud fra den almindelige Skolefond	—	21450,00.
		<hr/>
		Kr. 45083,79.

Udgift.

		Bevilget.
Faste Lønninger	Kr. 24202,67.	
Inspektionshonorar	— 200,00.	
Pedellens Løn	— 312,00.	
Timeundervisning	— 2374,75.	
Pensioner	— 950,00.	
Bibliothek og videnskabelige Sam- linger	— 399,96.	(400,00.)
Bygningers Vedligeholdelse	— 722,61.	(800,00.)
Badehusleje	— 90,00.	(100,00.)
Inventariets Vedligeholdelse	— 363,80.	(364,00.)
Brændsel og Belysning	— 699,61.	(700,00.)
Kommunale Skatter og Afgifter. —	281,54.	
Regnskabsføringen	— 640,00.	
125 Tdr. Byg til Stipendiefonden —	1742,50.	
Forskjellige Udgifter	— 621,93.	(700,00.)
Til Riffelskydning	— 150,25.	(180,00.)
Indsendt for Lærerne til Livrente- anstalten	— 1045,59.	
Bibliothekets særlige Udgifter	— 871,71.	
Indsat i Sparekassen	— 700,00.	

At overføre Kr. 36368,92.

	Overført Kr. 36368,92.
Stipendiefondens Udgifter . . .	— 1958,62.
Udsat mod Panteobligation . . .	— 1800,00.
Indsat i Sparekassen	— 2000,00.
	————— Kr. 42127,54.

Kassebeholdning den 31. Marts 1875:

Hovedfondens	Kr. 2679,55.
Hages Legat.	— 91,47.
Stipendiefondens.	— 185,23.
	————— — 2956,25.
	Balance Kr. 45083,79.

Af de fra den almindelige Skolefond modtagne Kr. 21450,00 ere Kr. 950,00 til Pensioner, Kr. 1742,50 til Stipendiefondens 125 Tdr. Byg; Resten, Kr. 18757,50, bliver saaledes Fondens Tilskud til Skolens egne Fornødenheder.

Stipendiefonden.

Indtægt.

Kassebeholdning den 31. Marts 1874:

Rd. 266 34 β.	= Kr. 532,71.
Renter af Fondens Kapitaler	— 1678,72.
Rente af Jessens Legat	— 9,92.
125 Tdr. Byg à Kr. 13,94	— 1742,50.
Udtaget Sparekasseindskud	— 1980,00.
	————— Kr. 5943,85.

Udgift.

Udbetalte Stipendiedele	Kr. 400,00.
Udbetalte Oplagspenge.	— 690,00.
Understøttelse til Studenter	— 800,00.
Regnskabsføringen	— 68,62.
Anvendt til Udlaan.	— 1800,00.
Indsat i Sparekassen	— 2000,00.
	————— — 5758,62.

Kontant Kassebeholdning den 31. Marts 1875 Kr. 185,23

Skolens Examina

agtes i Aar afholdte i følgende Orden.

I. Den skriftlige Del.

Tirsdag den 15de Juni.

Kl.		Kl.	
8—12	DIM. Dansk Udarbejdelse II (fri Opgave).	8—12	V Dansk Udarbejd. II.
—	IV*) Dansk Udarbejdelse.	8—11	III st. Latinsk Stil.
4—8	DIM. Fransk Stil.	—	III R Tysk Stil.
—	IV Arithmetisk Udarbej- delse.	8—10½	II st. Latinsk Stil.
		—	II R Engelsk Stil.
		4—6	I st. Latinsk Stil.
		—	I R Engelsk Stil.

Onsdag den 16de Juni.

8—12	DIM. Oversætt. fra Latin.	8—12	V Oversætt. fra Latin.
—	IV st. Latinsk Stil.	8—11	III Dansk Udarbejd.
—	IV R Tysk Stil.	—	II st. Dansk Udarbejd.
4—8	DIM. Dansk Udarbejdelse I (bekjendt Stof).	—	II R Dansk Udarbejd.
—	IV Geometrisk Udarbejd.	4—8	V Dansk Udarbejd. I.
		4—6½	I Dansk Udarbejd.

Torsdag den 17de Juni.

Kl.	8—11	V Fransk Stil.
	—	III Arithmetisk Udarbejd.
	8—10½	II st. Arithmetisk Udarbejd.
	—	II R Arithmetisk Udarbejd.
	—	I Arithmetisk Udarbejd.

*) Af IV Klasse stille to Disciple sig til Realafgangsexamen af højere Grad.

II. De mundtlige Afgang- og Aarsprover.**Fredag den 25de Juni.**

- Kl. 4 DIM. Oldnordisk, *Listov*.
- 4 IV Latin, *Neergaard*.

Løvedag den 26de Juni.

- 8 DIM. Historie, *Wittrup*.
- 8 IV Geometri, *Wesenberg*.
- 5 DIM. Fransk, *Neergaard*.
- 5 IV Arithmetik, *Wesenberg*.

Mandag den 28de Juni.

- 8 DIM. Latin, *Elmquist, Listov*.
- 12 IV Geografi, *Købke*.
- 4 IV Tysk, *Wittrup*.
- 5 DIM. Naturlære, *Lütken*.

Tirsdag den 29de Juni.

- 8 DIM. Græsk, *Nielsen*.
- 12 DIM. Engelsk, *Listov*.

Torsdag den 1ste Juli.

- 9—11 III Geometri, *Wesenberg*.
- 9—10½ III Engelsk, *Købke*.
- 9—11¼ I Fransk, *Neergaard*.
- 11½—2 Hst. Naturhistorie, *Lütken*.
- 12—1 Va Engelsk, *Skovgaard*.
- 1—1½ Vb Tysk, *Wittrup*.

Fredag den 2den Juli.

- 9—11 III Geografi, *Købke*.
- 9—11 Hst. Arithmetik, *Wesenberg*.
- 9—11¼ I Religion, *Skovgaard*.
- 12—1 IVR Engelsk, *Listov*.
- 12—1½ HR Naturhistorie, *Lütken*.

Løverdag den 3die Juli.

- Kl. 9—10 $\frac{1}{2}$ V Græsk, *Elmquist*.
- 9—11 III Religion, *Skovgaard*.
- 9—10 $\frac{1}{2}$ III Arithmetik, *Wesenberg*.
- 11—1 I Tysk, *Købke*.
- 11 $\frac{1}{2}$ —1 $\frac{1}{2}$ IIst. Fransk, *Neergaard*.
- 4 Almindelig Sangprøve.
- 5 Almindelig Gymnastikprøve.

Mandag den 5te Juli.

- 9—10 $\frac{1}{4}$ V Oldnordisk, *Listov*.
- 10 $\frac{1}{2}$ —11 $\frac{1}{2}$ IIIst. Græsk, *Nielsen*.
- 12—2 IVst. Græsk, *Elmquist*.
- 12—1 $\frac{1}{2}$ IVR og IIIR Naturlære, *Lütken*.
- 12—1 $\frac{1}{2}$ IIIR Geografi, *Købke*.

Tirsdag den 6te Juli.

- 9—11 III Fransk, *Neergaard*.
- 9—11 IIst. Historie, *Skovgaard*.
- 9—11 IR Engelsk, *Købke*.
- 11—11 $\frac{3}{4}$ Ist. Latin, *Wesenberg*.
- 12—2, 4—8 Optagelsesprøve for Nyanmeldte.

Onsdag den 7de Juli.

- 9—11 $\frac{1}{4}$ IV Fransk, *Neergaard*.
- 9—11 IIst. Tysk, *Købke*.
- 9—10 $\frac{1}{2}$ IIIR Geometri, *Wesenberg*.
- 12—1 $\frac{1}{2}$ V Naturlære, *Lütken*.

Torsdag den 8de Juli.

- 9—11 $\frac{1}{4}$ IIst. Latin, *Nielsen*.
- 9—10 $\frac{1}{2}$ IIIR Religion, *Skovgaard*.
- 9—11 $\frac{1}{4}$ I Arithmetik, *Wesenberg*.
- 12—1 $\frac{1}{4}$ IIIst. Latin, *Elmquist*.
- 12 $\frac{1}{2}$ —1 $\frac{1}{2}$ IIIR Engelsk, *Listov*.

Fredag den 9de Juli.

- Kl. 9—11 V Latin, *Nielsen, Listov.*
 — 9—11 $\frac{1}{4}$ IV Historie, *Wittrup.*
 — 12—2 III Naturhistorie, *Lütken.*
 — 12—2 I Historie, *Skovgaard.*

Løverdag den 10de Juli.

- 9—11 Hst. Geometri, *Wesenberg.*
 — 9—10 $\frac{1}{2}$ HR Tysk, *Wittrup.*
 — 9—11 I Dansk, *Skovgaard.*
 — 12—1 $\frac{1}{2}$ V Fransk, *Neergaard.*
 — 12—2 III Tysk, *Wittrup.*

Mandag den 12te Juli.

- 9—10 $\frac{1}{2}$ V Historie, *Wittrup.*
 — 9—11 III Arithmetik, *Wesenberg.*
 — 11 $\frac{1}{2}$ —2 IV Naturhistorie, *Lütken.*
 — 11 $\frac{1}{2}$ —2 Hst. Religion, *Skovgaard.*
 — 12—1 $\frac{1}{2}$ HR Fransk, *Neergaard.*
 — 12—2 I Geografi, *Kobke.*

Tirsdag den 13de Juli.

- 9—11 III Historie, *Skovgaard.*
 — 9—11 Hst. Geografi, *Kobke.*
 — 11—1 I Naturhistorie, *Lütken.*
 — 12—1 $\frac{1}{2}$ HR Historie, *Skovgaard.*

Onsdag den 14. Juli Kl. 12 Meddelelse af Examens Udfald, Omflytning og Dimission. Derefter begynder Sommerferien, som varer til **Mandag den 16. August, Form. Kl. 12.**

Enhver, der har Interesse for Skolen og dens Gjerning, indbydes til at høre paa de mundtlige Prøver og deltage i Slutningsmødet.

Chr. Listov.